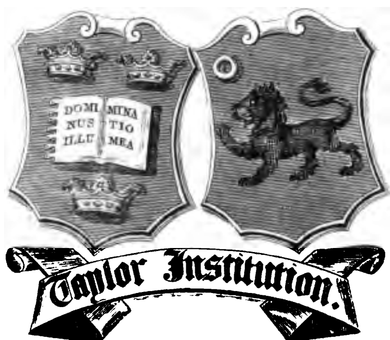
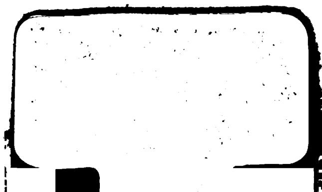

DOMI MINA
NUS TIO
ILLU MEA
Taylor Institution.

Oldnordisk

Læsebog,

indeholdende

Prøver af de bedste Sagaer

i den gamle islandske Text,

gjennemset og rettet

efter de bedste Oldbøger,

samt forsynet med et Ordregister

over de vanskeligste Ord,

ved

R. Rask,

Prof. i de østerlandske Sprog og Bibliotekar ved Københavns Universitet, Medlem af den kgl. arnamagn. Kommission, det kgl. nord. Oldskriftselskab, Æresmedlem af det isl. literære Selskab m. fl.

Pris 4 Rbmk. Sølv.

København 1832.

I Kommission hos *Reitzel* i København og v. *Maack* i Kiel.

Trykt hos *P. N. Jørgensen.*

Fortale.

Idet jeg udsender nærværende lille Læsebog for Begyndere, som grundigen ville studere det nordiske eller skandinaviske Oldsprog, har jeg fornemmelig at göre Rede for de deri optagne Stykkers Valg og Behandling. En kort Udsigt over Sproglæren, der var bestemt til et Slags Indledning, er formedelst Omstændigheder, som ikke kunne interessere Læserne, udkommen særskilt, men dog i samme Format og med samme Slags Tryk, så at den kan indbindes foran Læsebogen, og tilligemed denne, samt medfølgende Ordregister over de vanskeligste Ord i begge, hvilket en Ven har påtaget sig at udarbejde, udgöre et for Begyndere nogenledes tilstrækkeligt Apparat.

De første af Egilssaga uddragne Stykker ere valgte, fordi de syntes at indeholde interessante Prøver på Forfædrenes simple og kraftige Veltalenhed, samt Skildringer af vigtige Optrin i de hedenske Nordboers borgerlige Liv, og dette i et jævnt og rent Sprog, som kan måle sig med Stilen i de allerbedste Sagaer. Disse Stykker ere ledsagede med udførlige grammatikalske Anmærkninger, bestemte til at indlede og øve Begynderen i Sprogets Analyse, og derfor til idelig at jævnføres med Formlæren.

De øvrige Stykker ere alle valgte således, at de svare til de i Prof. Flors danske Læsebog til Brug i de lærde Skoler, *Kiel* 1831, (*S.* 33—112)

optagne Prøver af danske Oversættelser af Sagaerne, dels fordi disse Prøver syntes fortrinlig vel valgte og interessante, dels fordi den lærde Udgiver af nysnævnte danske Læsebog troede de først vilde blive ret skikkede til at give et klart Begreb om Forfædrenes Stil og Skrivemåde, når Teksten i en korrekt og smagfuld Form bekvemt kunde haves ved Hånden af de Studerende, og derfor anmodede mig om på sin Bekostning at besørge udgivet en Samling af disse eller lignende Stykker, der da tillige kunde tjene til en oldnordisk Læsebog, og lægges til Grund ved Forelæsninger over Oldsproget. Jeg har ikke troet at kunne göre noget bedre Valg, ej heller at flere Stykker behövedes, til at bibringe en Studerende den Grad af Sprogkundskab og Færdighed, at han uden stor Vanskelighed kunde hjælpe sig selv igjennem en hel Saga, f. E. Gunnlaugssagà eller Laxdæla; jeg har derfor holdt mig nöje til de i den danske Læsebog af Prof. Flor optagne Stykker, hvilket tillige havde den Fordel, at grammatikalske Anmærkninger bleve overflødige, da Oversættelsen udpeger Ordenes Beskaffenhed og Sammenhæng tydelig nok for enhver, som ikke er ganske ubevant med grammatikalsk Sprogstudium, eller ganske uøvet i Analysen af Oldsproget; den omtalte danske Læsebog er også at erholde hos Universitetsboghandler Reitzel *her i Byen og* v. Maack *i Kiel for så billig Pris* (1 *Rbd. Sølv*), *at det må være en Ubetydelighed for de fleste Dyrkere af den gamle danske Tunge at anskaffe sig den, om de önske at have Oversættelser af alle disse Stykker samlede ved Siden af Teksten. Denne Lejlighed til at udgive en oldnordisk Læsebog var mig såmeget kærkomnere, som der i flere År ikke har været Eksemplarer at erholde her i Byen af dèn, jeg under Tittel:* **Sýnishorn af fornum og nýjum norrænum ritum í sundrlausri og samfastri ræðu, i. e. Specimina Literaturæ Islandicæ veteris**

et hodiernæ prosaicæ et poeticæ, *udgav i Stokholm* 1819, *hvilken desuden ikke var bleven fuldendt under mit Ophold der i Byen, eller således som jeg havde önsket det. Det var mig også kært, i den forudskikkede Formlære, at få den gamle Sprogordning fremstillet, således som den bekvemmest kan jævnføres ikke blot med Angelsaksik og Frisisk, men også med de asiatiske Sprog. Adskilligt mere vil vistnok blive at foretage i denne Henseende; muligen således den 3. Person burde sættes først, da den i mange Gjo. indeholder Grunden til Omlyden i 1. P. som* telr, tel; lætr, læt; dregr, dreg; býðr, býð; *måskje også Datiden burde opstilles foran Nutiden, da den dels i sig selv må tænkes för, dels synes at have fundet Sted i Sproget för, og at ligge til Grund for mange gamle Nos. og især Tbs. samt andre Gjos. Dannelse* (161—164). *Dog fordrer dette en langt dybere Undersögelse, og burde næppe påtænkes i noget evropæisk Sprog, med mindre det passer til dem alle.*

Hvad ellers de enkelte Stykker af denne Læsebog angår, hvortil der i den danske Laves Oversættelser, da har jeg søgt at berigtige Teksten efter Håndskrifterne, og i Anmærkningerne for det meste indskrænket mig til forskjellige Læsemåder, og små kritiske Bemærkninger om de retteste Ordformer, samt enkelte Oplysninger om Meningen, især hvor Oversættelsen ikke syntes ganske fyldestgörende.

Af det første Stykke af Heimskringla (nl. Hagen Adelstens Saga) har man kun ét eneste Pergamentshåndskrift (Nr. 45 *Fol. A. M.), som er det der benævnes* E; *det er skrevet med en jævn og fortræffelig Hånd, og har gode og rigtige Böjninger af Ordene, men hælder i Retskrivningen og undertiden i Udtrykket til det ny, og indeholder mange Skødesløsheder. En Skriftprøve deraf ses øverst på* 1. *Side af Fortalen til* 1. *Del*

af Hk., og begynder med de Ord, hvoraf Bogen har Navn: „Kringla heimsins sú er mannfólkit byggvir" *o. s. v.* D (*Nr.* 38 *i Fol.*) *er en Afskrift af en tabt men fortræffelig Pergamentsbog, der har adskilt æ og œ, og næsten overalt giver god Mening; den har altså mange gode Læsemåder, men i Retskrivningen er Afskriften langt fra ikke at stole på.* C *er en ubetydelig Afskrift, tagen af en Nordmand, som ikke har været Oldsproget mægtig, og derfor fuld af grove Sprogfejl og falske Forkortelser, f. E. det første Ord på Skriftprøven, som findes neden under den nysanførte:* „Haralð tók kgdom". A (*Nr.* 35 *og* 36 *Fol.*) *er en mærkelig nöjagtig Afskrift af en tabt Pergamentsbog, som vel med Grund anses for den bedste, man i senere Tider har haft af Hk.; den omfatter dog kun de to første Bind; uheldigvis er den bleven brugt til at trykke efter, og derfor, ved tilskrevne Rettelser og Læsemåder imellem Linierne eller i selve Ordene, samt tilsatte Overskrifter, således tilredt, at det ikke altid er let at sige hvad Afskriveren har villet give os af sin Grundskrift. De tre af disse,* A, D, E, *har jeg jævnført på ny, og benyttet efter bedste Skönnende.*

Det andet Stykke af Hk., nl. Mannjafnaðr, *som kan jævnføres med Fms.* 7. *Bd. S.* 118—123, *er taget af tredie Del; de talende Personer ere den berömte Sigurd Jorsalafar og hans Broder Eystén, begge Konger i Norge. Af denne Del af Hk. har man, foruden nysanførte* D, E, *endnu en god Oldbog, og det på Pergament, nl. Nr.* 47 *Fol., som er lagt til Grund ved den store Udg., hvor man dog ofte har afveget fra den, og anført den i Læsemåderne under Betegnelsen* A. *Dette, hvorom man ved Schönnings Afgang ikke har fundet nogen Opskrift, har været den ny Udgiver, Skule Thorlacius, ubekjendt, som ses af Måden, hvorpå han omtaler den i Fort. til* 3. *Del af Hk. S.* 15 *under dens Nr. i den arnamagn. Samling, men*

ikke under dens i Noterne af Bindet anvendte Betegnelse. Det ses også af Fort. til 4. Del S. 24, at man ikke siden har mærket, det var denne Oldbog, som var lagt til Grund for 3. Del; rimeligvis fordi ingen kunde falde på, at A dèr betegnede en ganske anden Bog end i de to første Dele af Snorres Verk. For at forebygge slig Forveksling, og dog afvige sålidet som muligt fra den gamle Betegnelse, har jeg såvel her som i 7de Bd. af Fornms. kaldet den Å; den har en ganske god og jævn Retskrivning, dog med visse Særheder og meget forskjellig fra nysomtalte A, men den udelader undertiden betydelige Stykker, som da må udfyldes af andre Oldbøger. Vor Mannjafnaðr *afgiver et godt Eksempel herpå; da dens første Del er meget god i Å, men dens sidste Del sammendraget såmeget, at man her har måttet lægge* E *til Grund, se S.* 67, *Anm.* 9.

Ved Stykket af Olav Tryggvesens Saga, som nylig er udgivet, og trykt efter den lærde Hr. Sv. Egilsens Afskrift af den bedste Pergamentsbog, har kun været enkelte Småting at forandre, mest i Retskrivningen.

Ligeledes ved Prøverne af Njálssaga, da Udgaven, skönt gammel, nl. fra 1772, *dog indeholder en fortræffelig Tekst, i det hele taget; så at Udgiveren, Kammersekretær Olav Olavius, vel fortjener den ham i Fort. til den* 1809 *udkomne latinske Oversættelse S.* 19, *tildelte Berömmelse:* „membraneos in Bibl. Arnamagn. codices critica „fide et perspicaci cum judicio secutus." *Oversætteren synes fornemmelig at have holdt sig til denne latinske Njála, og derfor været mindre heldig i at gjengive nogle til det daglige Liv i Island hørende Ting, Redskaber, Våben o. desl. Dette har foranlediget nogle Anmærkninger til enkelte Udtryk deri, dog ere også de tre Pergamentsbøger, som i Fort. til den lat. Overs. betegnes* B. C. D., *der ere de betydeligste, af dem*

som ere ved Hånden i den arnamagnæanske Samling, flittig blevne efterséte og benyttede til Rettelse af enkelte Ordformer.

Ved det af Knytlinga tagne Stykke er Forholdet omtrent det samme; kun da de nu forhåndenværende Oldbøger af den ere langt ubetydeligere, har jeg meget mindre taget i Betænkning at afvige fra dem i Retskrivning og deslige Småting, for at tilvejebringe en vis Grad af Enhed med de foregående Afsnit. Dog har jeg flittig jævnført Arne Magnussens Afskrift af en tabt Membran, som ofte indeholder gode Læsemåder og ægte gamle Ordformer. Den i Udg. med B *betegnede Oldbog har* ð *og* ie *overalt, hvor der i den nyere Islandsk høres* ö *og* è, *og må derfor rimeligvis være skreven i Begyndelsen af det* 16. *Hundredår, efterat Island var kommet i Forbindelse med Danmark.*

I Henseende til den her fulgte Retskrivning vil Læseren især bemærke nogen Afvigelse fra den i Udgaverne antagne Tonetegning, eller rettere Lydtedning, af e (è), *der aldeles har været indrettet efter den nyislandske Udtale. Denne Afvigelse er dog ingenlunde vilkårlig eller grundet på Gisning; men på den fortræffelige Oldbog, Nr.* 66 *i Fol. af den arnamagn. Samling, hvorefter det* 7. *Bd. af Fornms. er udgivet. Man finder her* ie *på alle de Steder, hvor Skriveren har villet udtrykke Lyden* è; *ja endog i de Ord, hvor en Forkortelse er anvendt, er denne indrettet således, at man tydelig ser Skriveren har villet tilkjendegive en Je-lyd foran* e. *Da nu denne Oldbog, skönt fortræffelig, ingenlunde er af de ældste, så trór jeg at man i Udgaver af de gamle aldrig burde gå videre i at anvende* è; *men såvidt kan man vide at Islænderne i den senere Sagatid, det* 14. *Hundredår, må have udstrakt denne Udtale. I de fleste og ældste Oldbøger skrives blot* e, *og Jeforslaget ludes overalt ube-*

tegnet; man tör dog næppe deraf slutte at det ikke har fundet Sted, da man i Frankisk og andre oldtyske Sprogarter finder j *foran* a *i lignende Tilfælde; f. E.* rjat, *oldn.* rjeð, rèð, *rådte; ljaz, oldn.* ljet, lèt, *lod; man finder også i ældre Dansk* fjal *ell.* fjæl *for isl.* fjell, fèll, *faldt; og i gammel Svensk* fjol, hjolt, *isl.* hjelt, hèlt, (*se Petersens* nord. Sproghist. 1, 170 *og* 2, 220), *ligeså vel som i Frankisk* fjal, hjalt. *Uagtet Forslaget af* j *vedbliver Selvlyden at høre til de korte eller enkelte, der modsættes Tvelydene, ligesom i d.* jeg, sjette, *o. desl. Betegnelsen* è *synes derfor rigtigst, som tydeligst modsat Tvelydenes Betegnelse* á, ó, *undertiden også* é (*for* ei, *jf. S.* 106, *Anm.* 1), ú, ý, í. *Prof.* J. Grimm *skriver i det frankiske* rìat, lìaz, vial, hìalt, *så og* lìuf, *løb, isl.* hljóp, (Deutsche Gram. 1, 858), *og i det isl.* rèð, lèt, fèll, hèlt (*anf. St.* 913); *som om man i Dansk vilde skrive* gìaldt *for* gjaldt, sètte *for* sjette.

Muligen burde Lydtegningen indskrænkes endnu noget mere, især de korte Selvlyde a, ö, e *antages foran* ng, nk, *isteden for de udvidede* á, au, ei, *da det åbenbare er* ang, öng, eng, *der ligger til Grund for Sprogdannelsen, f. E.* langt, löng, lengd = spakt, spök, spekt, *og* áng, aung, eing *ere blotte dialektiske og mekaniske Udvidelser deraf, og ligge derfor aldeles uden for Sprogets øvrige Lighedsregler. Man finder også i mange gamle og gode Oldbøger bestandig* öng (ong) eng, *hvilket forudsætter* ang *uden Lydtegn; dog kan man ikke just sige at Anvendelsen af* áng, aung, eing *er en fejlagtig Indblandelse af den nyere Udtale, da denne Udvidelse er så gammel hos Islænderne, at den forekommer regelret i nysanførte Oldbog, Nr.* 66 *i Fol. af Arna-Magn. Kun såmeget kan man sige er fejlagtigt i Udgaverne, at skrive* áng, *hvor der nogenledes regelret findes* öng, eng, *da* á *aldrig går over*

til ö, *men det er klart at Skriveren i så Fald må have ment* aug. *Med Lydtegnets Bortkastelse over* aug, *og Antagelsen af* öng, eng, *følger også at man bör skrive* ing, ung, *og ikke som i den nyere Islandsk* íng, úng, *hvilket dog, når* u *får sin rette gamle Lyd, som i t.* jung, *ikke mærkes så meget i Udtalen. Et Bevis før Rigtigheden af* ing, ung *i det gamle Sprog haves ellers i den ikke usædvanlige Afændring deraf i Skrivningen* eng, ong, *f. E.* heiðengi, konongr, *hvilket forudsætter at* i, u *have den enkelte, åbne eller ligesom smalle Lyd i* heiðingi, konungr, *overenstsemmende med* tíðendi *for* tíðindi, mondi *for* mundi, *o. desl. (ingenlunde* tíðíndi, múndi). *Det er også denne Brug, som er fulgt i den store Udgave af Heimskringla; men ved en omhyggelig Undersøgelse af de ældste Håndskrifter, er det troligt, at den vilde befindes rigtig i de allerfleste gode Sagaer, følgelig også burde antages i Sproglæren og andre Lærebøger. Imidlertid har jeg dog ikke her vovet, at afvige så meget fra det nu sædvanlige; men overlader dette til kommende Granskeres Afgörelse.*

Af Egils-Saga.

Upphaf ríkis Haralds hárfagra.

3. *Kap.*

Haraldr, son Hálfdánar svarta, hafði tekit arf eptir föður sinn; hann hafði þess heit streingt, at láta eigi skera hár sitt ne kemba, fyrr en hann væri

Egilssaga kaldes af Islænderne nuomstunder sædvanlig Eigla, men dette Ord er urigtig dannet efter det gamle Sprog, og grunder sig på den ny og forandrede Udtale af Heltens Navn Eigill (d. e. Eijill) for Eg-ill (d. e. Ægh-ill). Når dette sammendrages, forandres *e* til *a*, f. E. i H. Agli (ikke Eigli). Hunkönsordet dertil burde altså være Agla, lig Katla af Ketill o. desl.

Upphaf, I. = land, men bruges ikke gjerne i Fl. — ríkis, E. af ríki, I. *Regjering*, *Magt*, *Herredömme*, styres af det foreg., går som merki. — Haralds, E. af Haraldr = brandr. — hárfagra, E. i Ha. af den best. Form; i N. af Ha. hárfagri, sammens. af hár, *Hår*, og fagrt (91). De to sidste Ord styres i E. af ríkis.

Son (d. e. sån) her N. ellers også sonr (69). — Hálfdánar, E. af Hálfdán; man finder og Hálfdanr, hos de gamle, og dette er vel rettere, efterdi der ingen Omlyd finder Sted i H.; men Ordet böjes = hattr (60). — svarta, E. i Ha. af den best. Form; i N. af Ha. svarti, og i den ubest.

einvaldskonúngr yfir Noregi; hann var kallaðr Haraldr lúfa.

Form svart, svartr, svört. — hafði, 3. P. i Ent. af Dat. af hefi, at hafa. — tekit, Bif. af tek, tók, at taka. — arf, G. af arfr = brandr. — eptir også eftir, Fho. som styrer G. i Betydningen af lat. *post*, H. i Betydn. af *secundum*. — föður, G. af faðir (72). — sinn, G. i Ha. af sitt, sinn, sín. — hann, N. af 3. P. i Ha. — þess, E. i I. af det best. Sto. þat, sá, sú; styres af heit; og kan oversættes *derom*. — heit; G. i I. = skip (51), svarer sædv. til lat. *votum* ligesom loforð til *promissum*. — streingt, Bif. af streingi, streingða, som vel eg. betyder at göre strængt, urokkeligt, men sjælden bruges i anden Forbindelse end denne; vi have heraf *anstrænge*; det kommer af To. strángt, strángr, straung. — láta, Nf. af læt, lèt, látið. — eigi, også égi, Bi. *ikke*, heraf er sammendraget vort ej (i ældre Dansk og Svensk *egh*). — skera (d. e. skæra), Nf. af sker, skár, skorit (d. e. skårit). — hár, G. i I. = skip (51). — ne, *ej heller*, *e* udtales *åbent*, ligesom i lat. *nec*; nu sige Islænderne nè (d. e. nje). — kemba, Nf. af kembi, kembda, kembt, kommer af No. kambr = brandr. — fyrr, Bi. i höjere Gr., l. *prius*; höjeste Gr. er fyrst, *primum*; første Gr. fattes, men Roden er det gl. Fho. for, (senere fyrir). — en, *end*, lat. *qvam*; ligeså skrives en, *men*, l. *sed*, *autem*; men enn er *endnu*, *atter*, l. *adhuc*, *iterum*; i nogle Oldbøger skrives alle tre Småord *enn*. — væri 3. P. i bet. Dat. af Hjælpeordet: er (em), var, verit, at vera. — einvaldskonúngr (51), sams. af einvald, I. = land, og konúngr. — yfir, Fho. som styrer H., når det betyder *over* på Stedet, som her, G. til Stedet. — Noregi, H. af Noregr = konúngr, men blot i Ent. — kallàðr, Ha. af lid. Tf. i N. af Gjo. kalla, kallaða, kallat. — lúfa, N. i Hu. = túnga, *tykt Hovedhår*, heraf Almueandtrykket i Fyn *en Lue*

Síðan barðist hann við þá konúnga, er næstir våro, ok sigraði þá, og eru þar lángar frásagnir. Síðan eignaðist hann Upplönd, þaðan fór hann norðr

---

for *en Hue*. Det må bemærkes at Mandfolk ofte háve Tilnavne af Hu. ell. I.; f. E. þrándr haka, þórir skegg.

Síðan, Bi. tilkjendegiver gjerne en umiddelbar Følge, *derpå, dernæst*. — barðist, *slogs*, 3. P. lid Dat. af ber, barða, barit, l. *ferio*. — við, Fho. som styrer G., når det betyder *ved*, som her, H. når det bet. *imod, til Hjælp for*, o. desl. — þá, G. i Has. Fl. af best. Stó. þat, sá; sú, l. *eos*; ligeledes skrives Bi. *da, tuno*, og Dat. af Gjo. þigg, þá, *modtog, accepi*). — konúnga, G. i Fl. (51). — er, uböjel. henv. Sto. her N. i Has. Fl., l. *qvi*. — næstir, N. i Has. Fl., höjeste Gr. næst, næstr, næst. — våro, 3. P. i Fl. af Dat. var. — sigraði, 3. P. i Dat. af sigra, *beskjrer*, = kalla, af sigr = akr (54). — eru, 3. P. i Fl. af Nut. af er (em). — þar, *der*, underforstå af, ell. frá. — lángar, Fls. N. i Hu. af To. lángt, lángr, laung. — frásagnir, Fls. N. af frásögn = för. — eignaðist, *tilegnede (han) sig, erobrede*, 3. P. i lid Dat. af eigna = kalla. — Upplönd, et Navn i Fl. uden Ent. (50). — þaðan, gl. dansk *deden*, dannet af þar. — fór, Dat. af fer, at fara. — norðr, Bi. på Stedet, og her til Stedet. — í, Fho. som styrer G. til Stedet, og H. på Stedet, ligesom lat. *in*. — þrándheim, G. i Ha. af þrándheimr, styres af í; sams. af þrándr, *Trond*, et Mandsnavn, og heimr = konúngr. — átti, *ejede, havde, holdt*, Dat. af á, at eiga. — margar, Hus. G. i Fl. af To. mart, margr, mörg. — orrostur, G. i Fl. af orrosta, styres af átti. — áðr, *förend*. — yrði, 3. P. i bet. Dat. af verð, varð, Fl. urðum, Bif. orðit.

í þrándheim, ok átti þar margar orrostur, áðr hann yrði einvaldi yfir öllum þrændalögum.

Síðan [1] ætlaði[2] hann at fara norðr í Naumudal[3] á hendr[4] þeim[5] brœdrum[6] Herlaugi ok Hrollaugi,[7] er þá[8] våro konúngar[9] yfir Naumudal[10]. En er[11] þeir[12] brœdr[13] spurðu[14] til ferðar[15] hans, þá gekk[16] Herlaugr í haug[17] þann[18] með tólfta[19] mann[20], er[21] áðr[22] höfðu[23] þeir gera[24] látið,

einvaldi, N. i Ha. *Enehersker* = geisli, altså forskjelligt fra einvald af I. *Enevoldsmagt.* — öllum, Is. H. i Fl. af allt, allr, öll. — þrændalögum, H. i Fl. uden Ent. af þrændalög, lig Upplönd, styres af yfir, sams. af þrænda, E. i Fl. af þrændir, *Trönder*, og lag i Fl. lög, = land, *et Lav, Bygdelav Tinglav,* altså ligefrem *Tröndelavene.*

[1] Med følgende Stykke kan jævnføres Snorres Harald hårfagers Saga, 8. Kap. [2] Dat. af ætla = kalla. [3] G. af Naumudalr, styres af í. [4] G. i Fl. (71); styres af á, på Hænder, d. e. *imod*, et Slags sammenstillet Fho. som styrer de fire følg. Ord i H. [5] H. i Fl. af best. Sto. þat, sá, sú. [6] H. i Fl. (72). [7] H. af Herlaugr, Hrollaugr = konúngr. [8] her Bi. *da*, l. *tunc.* [9] N. i Fl. af konúngr (51). [10] her H. [11] her henvis. Bi. *da*, l. *qvum.* [12] Has. N. i Fl. af þat, sá, sú. [13] N. i Fl. (72). [14] 3. P. i Fl. af Dat. af spyr, spurða, spurt, at spyrja. [15] E. i Hu. af ferð = eign (51), styres af til, ligesom atter hans styres af ferðar. [16] Dát. af geing, at gánga. [17] G. af haugr = konúngr, styres af í. [18] G. i Ha. af þat, sá, sú. [19] G. i Ha. af tólfta, tólfti, tólfta. [20] G. i Ent. (65) styres af með, som kræver G. når det betyder en uvilkårlig Følge, H. en vilkårlig, frit besluttet Følge, ell. et Redskab o. s. v. [21] her Sto. *som*, henviser til haug þann. [22] her Bi. *tilforn*, *allerede.* [23] 3. P. i Fl. af Dat. af hefi, hafða, haft. [24] Nf. af geri, gerða, gert.

ok vàrø at [1] þrjá [2] vetr [3]; var síðan haugrinn [4] aptrlokinn [5]. En Hrollaugr konúngr veltist [6] or konúngdómi [7], ok tók upp [8] jarlsrètt [9], ok fór síðan á vald [10] Haralds konúngs, ok gaf [11] upp ríki sitt. Svå eignaðist Haraldr konúngr Naumdœlafylki [12] ok Hálugaland [13]; setti [14] hann þar menn [15] yfir ríki sitt [16].

---

[1] et Fho., der her står som Bi., og udtales med Vægt og noget langt; vera at betyder *være i Færd med*, *arbejde på*. [2] Has. G. i Fl. ud. Ent. af N. þrjú, þrír, þrjár. [3] G. i Fl. (69), Tidens Navn på det Spörgsmål: hvorlænge? [4] N. med Kjo. = konúngrinn (77). [5] lid. Tf. af Gjo. lýk, lauk, lokit, at ljúka, sammensat med Bi. aptr, *igjen*, *i*, *til*, altså: *blev derpå* (*strags*) *Höjen tillukt*. [6] 3. P. af lid. Dat. her som sædv. tilbagevirkende, altså *væltede sig*; af velti, velta, velt, at velta, et indvirk. Gjo. dannet af Dat. af det tilsvarende gjenstandsløse Gjo. velt, valt, oltit. [7] H. af konúngdómr = konúngr, styres af or, som altid fordrer H. [8] altid Bi. til Stedet, *op*, (aldrig Fho. som t. *auf*). [9] G. i Ha. (60) styres af tók, sams. af jarls, E. af jarl = karl (52) og rèttr, *Rettighed*, *Rang*, *Stand*. [10] G. i I. = land, styres af á, og styrer de to følg. Ord i E. [11] Dat. af gef, at gefa. [12] G. i I. = merki, styres af eignaðist, sams. af Naumdœla, E. i Fl. af Naumdœlir, *Beboerne* af Naumudalr, synes dannet ved en uregelret Omlyd, fordi en mellemliggende Form af dalr, nl. dól-r (russ. udol'), fattes i det oldnord. overensstemmende med: sami, sómi, sœmd. [13] G. i I. (50), sams. af Háluga, E. af Hálugi = geisli, som udgives for en Mands Navn, men ellers eg. betyder *Höjlue*, og er atter sams. af hátt, hár, há, og lugi, en gl. Form, hvoraf vort *Lue*, ist. f. logi (d. e. lågh-i), hvoraf også ellers Hálogi, og Hálogaland. [14] Dat. af set, at setja. [15] G. i Fl. (65), *Embedsmænd*. [16] G. i I., fordi yfir her betyder til Stedet.

Síðan bjóst[1] Haraldr konúngr or Þrándheimi með skipaliði[2], ok fór suðr[3] á Mœri[4], átti þar orrostu[5] við Húnþjóf[6] konúng, ok hafði sigr[7]; fèll[8] þar Húnþjófr: þá eignaðist Haraldr konúngr Nórðmœri[9] ok Raumsdal[10].

En Sölvi klofi[11], son Húnþjófs, hafði undan[12] komizt[13], ok fór hann á Sunnmœri[14] til Arnviðar[15] konúngs, ok bað[16] hann ser fulltíngs, ok sagði[17] svá: Þótt[18] þetta vandræði hafi nú borit oss at

---

[1] lid. Dat. med tilbagevirk. Betydning, *beredte sig*, af bý, bjó, búit. [2] H. af skipalið = skip (51), et Samlingsord, *Søtropper*, sams. af skipa, E. i Fl. og lið, *Folk, Krigsfolk.* [3] Bi. på Stedet, og, som her, til Stedet. [4] G. i Hu. af Mœri styres af á, som her kan overs. *til.* [5] G. i Hu. af orrosta. [6] G. af Húnþjófr, et Mandsnavn, sams. af húnn = steinn (52), *en Björneunge*, og þjófr = konúngr, *en Tyv.* [7] G. i Ha. = akr (54). [8] Dat. af fell, at falla. [9] G. i Hu., sams. af norðr, der i Sammensætning undertiden bortkaster sit *r*, undertiden beholder det, som Norðrlönd, *Norden, de nordiske Lande.* [10] G. af Raumsdalr, sams. af Raums, E. af Raumr, en Mands Navn, og dalr.

[11] jf. Snorres Har. hårfagers S. 11. Kap. [12] Fho. *bort fra,* her Bi. *und-.* [13] lid. Bif. *kommet sig, bragt sig, sluppet* af kem, kom, komit. [14] G. i Hu. styres af á, *til,* sams. af suðr ell. sunnr; med bortk. *r* bruges helst denne Form. [15] E. af Arnviðr, styres af til, = viðr (69); Arnviðs i Hk. S. 84 er en Sprogfejl i den af Udg. tilsatte Overskrift. [16] Dat. af bið, at biðja, som styrer den P. man beder i G. (hann, *eum*), den man beder for i H. (ser, *sibi*), Tingen man beder om i E. (fulltíngs, *auxilii*) (63). [17] Dat. af segi, at segja. [18] sammentr. for þó at, *dog at, skjönt*, styrer bet. Måde.

hendi, þá mun eigi lángt til, at sama vandræði[1] mun til yðvar[2] koma; þvíat[3] Haraldr ætla ek at skjótt[4] mun her koma, þá er[5] hann hefir alla menn þrælkat[6] ok áþjáð[7], sem hann vill[8] á Norðmœri ok í Raumsdal[9]. Munu þer[10] hinn sama kost[11] fyrir höndum eiga[12], sem vær[13] áttum[14], at verja[15] fe[16] yðvart ok frelsi[17], ok kosta[18] þartil allra þeirra manna[19], er[20] yðr[21] er

---

[1] *Vånde*, eg. en Stilling, hvor det er vanskeligt at finde på Råd, sams. af vant, vandr, vönd, *vanskeligt*, og ræði = kvæði, et Slags Formindskelsesord af ráð, som ikke bruges uden for Sammensætning; þetta vandr står i G., og styres af hafi borit, et upers. Udtryk, *der* (ell. *Skæbnen*) *har båret* (ell. *bragt*); hafi er bet. Nut. af hefi, styres af þótt; borit er Bif. af ber, bar. [2] E. i Fl. af det pers. Sto. þú, styres af til. [3] *ti*, l. *nam*, sams. af því, H. af þat, og at, l. *eo qvod*. [4] snart, Bi. eg. I. af To. skjótt, skjótr, skjót, *hastig-t*. [5] *når*, l. *qvando*, eg. *da som*, l. *tum qvum*. [6] Bif. af þrælka = kalla, dannet af þræll = hæll (52). [7] Bif. sammens. af Fho. á og Gjo. þjái, þjáði, þjáð; styrer alla menn i G. [8] 3. P. i Nut. (for vilr) af vil, vildi, viljat. [9]De to Navne stå her i H., fordi Betydningen er på Stedet. [10] 2. P. i Fl. af Nut. mun ell. man, for munut, fordi Sto. þer, Fl. af þú, følger på. [11] G. af kostr, *Kår* = rèttr (60), styres af eiga, hinn sama rette sig derefter, hinn (74), sama G. i Ha. best. = spaka (86). [12] *have for Hænde* ɔ: *i Vænte* höndum, H. i Fl. (71) styres af fyrir, eiga Nf. af á. [13] Fl. af ek, ellers ver. [14] 1. P. i Fl. af Dat. átta. [15] Nf. af ver, varða, varit (ell. vart) = tel. [16] G. i I. (68). [17] G. i I. = kvæði, men ud. Fl. [18] opofre, opbyde, her Nf. = kalla. [19] E. i Fl. af allt, allr, öll; þat, sá, su, og maðr. [20] *som*, må her tænkes i H. styret af Fho. af. [21] H. i Fl. af þú.

liðs[1] af vân, ok vil ek bjóðast[2] til með mínu[3] liði móti[4] þessum[5] ofsa[6] ok ójafnaði[7]. En at öðrum[8] kosti munu þer vilja[9] taka upp þat ráð[10], sem Naumdœlir gerðu[11], at gánga með sjálfvilja[12] í ánauð[13], ok gerast[14] þrælar[15] Haralds. Þat þótti[16] föður mínum[17] sigr, at deyja[18] í konúngdómi með sœmd[19], heldr[20] en gerast úndirmaðr annars[21]

---

[1] E. af lið, som her betyder Hjælp, Bistand; styres af vân, *Hdb*, = eign. Sætningen kan opløses således: af hverjum yðr er liðs vân, ordret *a qvibus vobis est auxilii spes*. [2] lid. Nf. med tilbvirk. Betydning, *byde mig*, af býð, bauð, boðit, at bjóða. [3] H. i I. af mitt, minn, mín. [4] Fho. som altid styrer H. [5] H. i Ha. af det best. Sto. þetta, þessi, þessi. [6] H. af ofsi = geisli. [7] H. af ójafnaðr (60) Ordene på -naðr have altid i H. -i, måskje just fordi de sjælden forekomme i Fl., hvor Endelsen ellers kunde forblandes med G. [8] H. i Ha. af annat, annar, önnur, ligeså kosti H. af kostr, *Vilkår*, *Fald*; at styrer sædv. H. [9] Nf. af vil. [10] I. i G. = skip, *Råd*, *Beslutning*. [11] 3. P. i Fl. af Dat. gerða. [12] H. i Ha. af sjálfvili, ud. Fl. (44). [13] G. i Hu. = eign, sams. af Fho. á og nauð, *Påddriven*, *Overkæng*. [14] lid. Nf. af geri, her tilbagevirk. *göre eder til*, *blive*. [15] N. i Fl. af þræll = hæll (52). [16] Dat. af þyki (ell. þykki, þikki), *synes*, l. *videor*, *scil. alicui*, hvorimod þykist er tilbgv. *jeg synes mig*, *videor mihi*. [17] H. i Ha. af faðir (72) og mitt, minn, mín. [18] Nf. af dey, dó, dáit. [19] H. i Hu. = eign, dannet af det upers. Gjo. sœmir, som atter kommer af No. sómi, sami. [20] ureg. Bi. i höjere Gr.; 1. Gr. er gjarna. [21] E. i Ha. af annat, annarr, önnur.

konúngs á gamals[1] aldri: hygg[2] ek at þer[3] muni[4] ok svå þykja, ok öðrum[5] þeim er nokkurir[6] ero borði[7], ok kappsmenn[8] vilja vera. Af slíkum fortölum[9] var konúngrinn[10] fastráðinn[11] til þess at samna[12] liði, ok verja land sitt.

Bundu[13] þeir Sölvi[14] þá saman lag[15] sitt, ok sendu[16] orð[17] Auðbirni[18] konúngi, er rèð

---

[1] E. i Ha. af gamalt, gamall, gömul, styres af aldri, som er H. af aldr = akr (54), styres af Fho. á, *på en gammel Mands Alder*, ɔ: *på sine gamle Dage.* [2] 1. P. i Nut. af hygg, hugða, hugat, at hyggja. [3] H. af þú, styres af þykja. [4] 3. P. i bet. Nut. af mun (man), munda, styres af at. [5] H. i Fl. af annat, annarr, önnur; ligeså þeim af þat, sá, sú; de stå i Samstilling med þer. [6] Has. N. i Fl. af nokkut, nokkurr, nokkur. [7] H. i I. af borð = skip. Ordet har mange Betydninger, her tænkes vel på Skibsbord, Rand, så at Talemåden hann er mikill (á) borði, eg. her betyder: *han er höj og drabelig at se ved Randen af Krigsskibet*, fig. *han er anseelig*, ell. *bilder sig ind at være det;* her: *som ere nogle i Anseelse* ɔ: *som ere i nogen* (betydelig) *Anseelse.* [8] *Iversmænd* ɔ: *Mænd af Kraft*, sams. af kapp = land, ud. Fl., og maðr (65). [9] H. i Fl. af slíkt, slíkr, slík, og fortölur = sögur (43) ud. Ent.; af styrer altid H. [10] N. med Kjo. (77). [11] *fast besluttet*, sams. af fast, Bi. eller I. af To. fast, fastr, föst, og ráðinn, lid. Tf. af ræð, rèð, ráðit. [12] Nf. af samna = kalla, dannet af Bi. saman, ellers safna, styrer H. [13] 3. P. i Fl. af Dat. af bind, batt, bundit. [14] N. = geisli, þeir Sölvi betyder *han og Sølve.* [15] G. i I. *Lav*, *Kammeratskab*, her *Forbund.* [16] 3. P. i Fl. af Dat. af sendi, senda, sent. [17] G. i Fl. = skip. [18] H. og strags Auðbjarnar, E. af N. og G. Auðbjörn (67).

fyrir Firðafylki[1], at hann skyldi[2] koma til liðs við þá. En er sendimenn komu[3] til Auðbjarnar konúngs, ok báru[4] hånum[5] þessa[6] orðsendíng[7], þá rèðst[8] hann um[9] við vini sína[10], ok rèðu[11] hånum þat allir[12], at samna liði, ok fara til móts[13] við Mœri[14], sem hånum våro orð send[15] til.

Auðbjörn konúngr lèt[16] skera upp herör[17], ok fara herboð[18] um[19] allt sitt ríki; hann sendi ok orð ríkismönnum[20], ok bað þá koma á sinn fund[21]. En er sendimenn konúngs komu til Kveld-Úlfs[22], ok sögðu[23] hånum sín erendi[24], ok þat at konúngr vill, at Kveld-Úlfr komi[25] til hans með alla hús-

---

[1] H. i I. sams. af Firða, E. i Fl. af Firðir, ud. Ent. *Beboerne af Fjordene* (i Norge). [2] bet. Dat. af skal, styres af at, hedder ligeså i frems. [3] 3. P. i Fl. af Dat. af kem. [4] 3. P. i Fl. af Dat. af ber, bar. [5] H. af hann. [6] G. i Hu. af þetta, þessi, þessi. [7] G. = drottníng. [8] lid. Dat. med tilbgv. Bet. *rådførte sig*. [9] um, nl. þat, d. e. *denom*. [10] G. i Fl. af vinr (60) sinn. [11] 3. P. i Fl. af Dat. af ræð. [12] Has. N. i Fl. af allt = spakt. [13] E. af mót = skip, samme Ord som i G. og H. bruges som Fho. *imod*. [14] G. i Ha. af Mœrir, ud. Ent. *Mørerne*. [15] I. i Fl. af lid. Tf. sent, sendr, send. [16] Dat. af læt. [17] G. i Hu. sams. af herr (52) og ör (57), *at skære Herpil* (ell. Krigspil) *op* er en Talemåde, som vil sige *at udsende Budstikke*. [18] G. i. I. = skip, *Krigsbud*, *Opbud*. [19] Fho. som altid styrer G. [20] H. i Fl. af ríkismaðr, *Mugtsmand, Herremand, Jorddrot*. [21] G. af fundr = rèttr (60), *til sit Besøg*, *sin Findelse* ɔ: *til sig*. [22] E. af Kveld-Úlfr, sams. af Kveld = skip, og úlfr = konúngr. [23] 3. P. i Fl. af Dat. af segi. [24] G. af I. i Fl. = kvæði. [25] 3. P. i bet. Nut. af kem.

karla [1] sína; þá svarar [2] hann: þat mun konúngi skylt [3] þykja, at ek fara [4] með hànum, ef hann skal [5] verja land sitt, ok se [6] herjat [7] í Firðafylki, en hitt [8] ætla ek mer [9] allóskylt [10] at fara norðr á Mœri ok berjast [11] þar, ok verja land þeirra [12]. Er yðr þat skjótast [13] at segja [14], þá er þer hittið [15] konúng yðvarn [16], at Kveld-Úlfr mun heima [17] sitja [18] um þetta herhlaup [19], ok hann mun eigi herliði samna, ok eigi gera sína [20] þá heimanferð, at berjast móti Haraldi lúfu [21]; þvíat ek hygg at hann

---

[1] G. i Fl. af húskarl (52). [2] 3. P. i Nut. af svara = kalla. [3] I. af To. skylt, skyldr, skyld, *pligtigt* nl. *for mig* ɔ: *min Pligt*. [4] 1. P. i bet. Nut. af fer. [5] 3. P. i Nut. af skal, skyldi. [6] 3. P. i bet. Nut. af er (em). [7] Bif. af herja = kalla. [8] best. Sto., modsat þetta, her G. i I. [9] H. af ek. [10] (mig) *ganske upligtigt* ɔ: *aldeles ikke min Pligt*, et To. i I. sams. af all-, som, når det har to *ll* betyder *meget*, det nægt. ó- og skylt (se Anm. 3). [11] *slds*, lid. N. af ber, barða. [12] E. i Fl. af þat, sá, sú. [13] Bi. i höjeste Grad, *snarest*, af 1. Gr. skjótt, höjere Gr. skjótar. [14] *Det næmmeste for eder at sige, en o. s. v.* [15] 2. P. i Fl. af Nut. af hitti, hitta, hitt. [16] G. i Ha. af Ejesto. yðvart, yðvar, yður. [17] Bi. på Stedet, af heim, Bi. til Stedet, heiman, fra Stedet. [18] N. af sit, sat, setið. [19] *Hærløb* ɔ: *Stimlen til Krig, Opløb*, G. i I. = skip. [20] G. i Hu. af sitt, sinn, sín; ligeså þá (l. *eam*) af þat, sá, sú, begge svarende til heimanferð = eign, som styres af gera; *at göre sin den Hjemmefra-rejse*, er en Omsætning for Eftertryks Skyld ist. f. *göre sin Udrejse den*, ell. *sådan at* o. s. v. [21] H. i Hu. af lúfa = túnga. (jf. S. 2, sidste Anmærkning).

hafi þar byrði [1] gnóga [2] hamíngju [3], er [4] konúngr vârr [5] hafi eigi kreppíng [6] fullan [7]. Fóro [8] sendimenn heim til konúngs, ok sögðu hânum ørendislok [9] sín, en Kveld-Úlfr sat [10] heima at [11] búum [12] sínum.

Frá hernaði [1] þórólfs ok Egils [2].

46. Kap.

þeir þórólfr ok Egill vâro þann vetr með [3] þóri (hersi) [4] í góðu [5] yfirlæti [6], en um vârit [7]

---

[1] G. i Hu. af byrðr = veiðr, ell. byrði = æfi, styres af hafi, kommer af ber, bar. [2] G. i Hu. af To. gnógt, gnógr, gnóg, *tilstrækkelig, rigelig.* [3] E. af, hamíngja = túnga, styres af byrði. [4] her Bi. om Stedet, henviser til þar, altså: *der, hvor, i de Tilfælde, hvor.* [5] N. i Ha. af Ejesto. vârt, vârr, vâr. [6] G. i Ha. af kreppíngr = konúngr, oversættes ved *den sammentrykte Hånd,* omtrent d. s. s. *Næve,* dannet af Gjo. kreppi, *indskrænker, kniber sammen,* og dette af To. krappt, krappr, kröpp, *trangt, knapt, knebent.* [7] G. i Ha. af fullt, fullr, full. [8] 3. P. i Fl. af Dat. af fer. [9] G. i Fl. af I. = skip, sams. af erendis, E. af erendi, og lok, som i Ent. betyder et *Låg,* men i Fl. *Udfald, Slutning,* og kommer af lýk, lauk. [10] Dat. af sit. [11] Fho. *til, ved,* kan her oversættes *på.* [12] H. i Fl. af bú, = skip, Gård, Avlsgård.

[1] H. af hernaðr, *Tog, Krigstog,* styres af frá, som her betyder *om.* [2] Dette er Helten i Sagaen på sin første Udrejse fra Island, og hans ældre Broder, der faldt i Slaget ved Brunanburg i England, Sönner af den Kveld-Ulf, som nævnes i det foregående. Det her beskrevne ægte hedenske Vi-

bjuggu[1] þeir lángskip mikit[2], ok fengu[3] manna[4] til[5], fóru um sumarit[6] í Austrveg[7] ok herjuðu[8], fengu þar of[9] fjár[10], ok áttu[11] orrostor margar. Þeir hèldu[12] til Kúrlands, ok lögðu[13] við landsmenn[14] hálfs mánaðar[15] frið, ok höfðu við þá kaupstefnu[16]; en er því[17] var lokit, þá tóko[18] þeir at herja, ok lögðu at[19] í ýmsum[20] stöðum[21].

---

kingstog forefaldt i Erik Blodøkses Regjeringstid i Norge, og henføres i Udgaven af Sagaen til År 917. [3] her *hos.* [4] H. af þórir, hersir = læknir. [5] H. i I. af To. gott, góðr, góð. [6] H. i I. = kvæði. [7] G. i I. med Kjo. = skipit (77).

[1] 3. P. i Fl. af Dat. af bý, bjó. [2] G. i I. af mikit, mikill, mikil. [3] 3. P. i Fl. af Dat. af fæ, fèkk, fengit, at fá, betyder her *skaffede, antog.* [4] E. i Fl. af maðr, styres af fengu, med denne Fhf. betyder ellers fæ sædv. *fár til ægte.* [5] til nl. þess, d. e. *dertil.* [6] G. af I. med Kjo. (53. 77). [7] G. af Austrvegr (60. jf. Anmærkn.) [8] 3. P. i Fl. i Dat. af herja, herjaða = kalla. [9] et Bi., der sædvanlig betyder *for meget*, her synes det at stå som No., og bemærke *en stor Mængde.* [10] E. af fe, *Gods* (68). [11] 3. P. i Fl. i Dat. af á, átta. [12] 3. P. i Fl. af Dat. af held, hèlt, haldit. [13] 3. P. i Fl. af Dat. af legg, lagða, lagt, *lagde,* d. e. *satte, sluttede.* [14] G. i Fl. *de indfødte.* [15] E. i Ha. af hálft, hálfr, hálf, og mánaðr (60), styres af frið, G. af friðr = viðr (69) ud. Fl., som atter styres af lögðu. [16] G. i Hu. af kaupstefna, *Marked,* = túnga. [17] H. af þat, styres af lokit, Bif. af lýk, altså *men da det var sluttet, men da det var forbi dermed.* [18] 3. i Fl. af Dat. af tek, tók. [19] udtales her med Vægt og noget langt, *lagde til* (nl. Lands). [20] H. i Fl. af ýmist, ýmiss ýmis, *adskilligt, snart et, snart et andet.* [21] H. i Fl. af staðr (60).

Einn dag[1] lögðu þeir at við árós[2] einn mikinn[3], ok var þar mörk[4] mikil á land[5] upp; þeir rèðu[6] þar til uppgöngu.[7] Liði var skipt[8] í sveitir[9], tólf mönnum[10] saman; þeir gengu yfir skóginn[11], ok var þá eigi lángt, áðr en bygðin[12] tók við; þeir rændu[13] þá, ok drápu[14] menn, en liðit[15] flýði[16], unz[17] þeir fengu önga[18] viðtöku[19]. En er áleið[20] daginn[21], þá lèt Þórólfr blása[22] liðinu til ofangöngu[23]; sneru[24] menn þá aptr[25] á

[1] G. i Ha. af eitt, einn, ein og dagr (51). [2] G. i Ha. af áróss, sams. af ár, E. af á (66), og óss (52); samme Ord, som vort *Århus.* [3] G. i Ha. af mikit, mikill, mikil. [4] Hu. i N. (70). [5] G. fordi der underforstås, *at se*, ell. dsl. [6] rèðu til, *gave sig til, foretoge.* [7] E. af uppganga (34) = saga. [8] Bif. af skipti, skipta, at skipta; styrer H., og denne beholdes ved lid. Form, når Udtrykket er upers., altså *Folket blev delt* ɔ: *man delte* (*nu*) *Folket*, ligesom ovenfor: því var lokit. [9] G. af Hu. i Fl. = eign. [10] står i Samstilling med liði, [11] G. i Ha. med Kjo., af skógr (60. 77). [12] N. i Hu. = eignin (77). [13] 3. P. i Fl. af Dat. af ræni, rænta, rænt, dannet af rán, *Ran.* [14] 3. P. i Fl. af Dat. af drep, dráp, drepit. [15] = skipit (77), *Krigsfolket,* nl. *i Landet, det indfødte.* [16] Dat. af flý, flýit, at flýja. [17] *indtil endelig,* et forældet Bo., skrives i senere Tider stundum unst, men er vel snarere isteden for *unds.* [18] G. i Hu. skrives også enga, einga, af ekki, engi, engi. [19] G. af viðtaka ellers viðrtaka, *Modstand,* = saga. [20] 3. P. i Dat. af det upers. Gjo. álíðr, álíðit, at álíða. [21] G. med Kjo. styres af á, som er sams. med leið. [22] Nf. af blæs, blès. blásit, styrer H. som andre Gjo., der tilkjendegive at sætte en Ting i Bevægelse. [23] *Nedmars, Nedtog,* nl. til Søen, E. af ofanganga (34). [24] 3. P. i Fl. af Dat. af sný, sneri, snúit. [25] *tilbage.*

skóginn, þar sem [1] hverr var staddr [2]. En er þeir Þórólfr [3] rannsökuðu [4] liðit, þá var Egill eigi ofankominn, ok sveit hans [5], en þá tók at myrkva [6] af nótt [7], ok þóttust [8] menn eigi mega [9] leita [10] hans.

Egill hafði gengit [11] yfir skóg nokkurn [12], ok tólf menn með hánum, ok sá [13] þeir þá slèttur [14] myklar [15] ok bygðir. Bœr [16] einn stóð [17] skamt [18] frá þeim; þeir stefna [19] til bœjarins [20], en er þeir komo þar, hlaupa [21] þeir í hús [22] inn, ok verða [23] ekki [24] við menn varer [25]; þeir tóko fe þat allt, er fyrir þeim

---

[1] *hvor.* [2] *var stædt* ɔ: *befandt sig.* [3] þeir Þ., d. e. *Torolf og hans Mænd,* (Offiserer). [4] 3. P. i Fl. af Dat. af rannsaka, *mönstrede*=kalla. [5] nl. var eigi ofankomin, således underforstås sædv. Nægtelsen fra en foregående Sætning i en efterfølgende, som svarer dertil, eller er nöje forbunden dermed. [6] Nf. af myrkva = kalla. [7] H. i Hd. (71). [8] 3. P. i Fl. af lid. Dat. af þyki, þótta, þótt (jf. S. 8. Anm. 16). [9] Nf. af má, mátta, mátt, *at kunne.* [10] Nf. af leita=kalla, styrer E. [11] Bif. af geing ell. geng [12] G. i Ha. af nokkut, nokkurr, nokkur. [13] 3. P. i Fl. af Dat. af se, sá, sèt, at sjá, samtr. for sáu. [14] N. i Fl. af slètta = túnga. [15] Hu. i Fl. af mikit, mikill, mikil. I de samtr. Former antages undertiden *y* f. *i.* [16] N. (60). [17] Dat. af stend, at standa. [18] I. af To. skamt ell. skammt, skammr, skömm. [19] 3. P. i Fl. i Nut. af stefni, stefnda, stefnt. [20] E. med Kjo. = kjölrinn (82). [21] 3. P. i Fl. i Nut. af hleyp, hljóp, hlaupit. [22] G. i Fl. = skip, man må nemlig tænke sig Gården bestående af flere særskilte Træbygninger, så at hús her kunde oversættes *Værelserne.* [23] 3. P. i Fl. i Nut. af verð, varð, orðit. [24] her Bi. *ikke.* [25] N. af Ha. i Fl. af vart, varr, vör.

var [1], laust, þar våro mörg.[2] hús, ok dvaldist [3] þeim þar lengi.

En er þeir våro útkomnir [4], ok frá bœnum, var lið komit milli [5] þeirra ok skógarins, ok sótti [6] þat at þeim. Skíðgarðr [7] var hár [8] frá bœnum til skógarins; þá mælti [9] Egill, at þeir skyldu [10] fylgja [11] hânum, svå at eigi mætti [12] öllum megin [13] at þeim gánga. Þeir gerðu svå, gekk Egill fyrstr [14], en síðan hverr at öðrum, svå nær [15], at ekki mátti skilja [16] þá. Kúrer sóttu [17] at þeim fast, ok mest [18] með lögum ok skotum [19], en gengu ekki í höggor-

---

[1] *var for dem* ɔ: (som) *de forefandt.* [2] N. af. I. i Fl. af mart, margr, mörg. [3] 3. P. i lid. Dat. af dvel, dvaldi, dvalit, *opholder, sinker*; *der sinkedes for dem* ɔ: *de tøvede, opholdt sig.* [4] N. i Fl. af Ha. af útkomit, -inn, -in. [5] Fho. som altid styrer E. [6] Dat. af sœki at sœkja. [7] N. i Ha. = brandr, sams. af skíð, = skip, *Ski, Splint* (σχιδος, σχιδιον), og garðr, *et Gærde,* et Slags Stakitverk af skråt stående, temmelig brede Splinter, som kaldes endnu i Norge *Skigård.* [8] Ha. af To. hátt, hár, há. [9] Dat. af mæli, at mæla. [10] 3. P. i Fl. af bet. (ell. frems.) Dat. af skal. [11] Nf. af fylgi, fylgða, fylgt. [12] bet. Dat. af má, upers. *man kunde.* [13] et Slags Biord, hvor megin, *Side,* bliver uböjeligt, men det foregående Bestemmelsesord sættes i Fls. H. altså *på alle Sider.* Ligeledes: báðum megin, öðrum megin o. fl. [14] Ha. af fyrst, fyrstr, fyrst, forskjelligt fra first, *fjærnest.* [15] Bi. eg. i höjere Grad, men her brugt som første, ligesom vort *nær.* [16] Nf. af skil, skilda, skilit ell. skilt. [17] 3. P. i Fl. af Dat. af sœki. [18] Bi. i höjeste Gr. af mjök, meir. [19] H. i Fl. af lag, = land, her *et Stik,* og skot, = skip, *et Skud.*

rostu[1]. En er þeir[2] Egill hèldu fram með skíðgarðinum[3], fundu[4] þeir eigi fyrr, en þar gekk annarr skíðgarðr jafnframt[5], ok gerðist[6] þar mjótt[7] í milli, þartil[8] er lykkja varð á[9], ok mátti[10] eigi framkomast[11]. Kúrir sóttu eptir þeim í kvína[12], en sumir[13] sóttu útan[14] at, ok lögðu[15] spjótum ok sverðum[16] í gegnum[17] garðana[18], en sumir báru klæði[19] á våpn[20] þeirra. Urðu[21] þeir Egill sárer[22], ok því næst[23] handtekner[24], ok aller bundner, leiddir[25] svå heim til bæjarins.

---

[1] Huggekamp, Nærstrid, G. i Hu., sams. af No. högg = skip, og orrosta. [2] þeir Eg., d. e. *Egil og hans Følge.* [3] H. med Kjo. (77). [4] 3. i Fl. i Dat. af finn, fann, fundit, hvoraf No. fundr. [5] Bi. *jævnsides, i samme Retning.* [6] 3. P. af lid. Dat. af geri, *blev,* (jf. S. 8. Anm. 14) [7] I. af To. mjótt, mjór, mjó, *smalt, snævert.* [8] *indtil (at).* [9] á, nl. þeim, *på dem, indtil der blev en Lykke* (Bund) *på dem,* ɔ: *de løb sammen.* [10] upers. *man kunde.* [11] lid. Nf. *slippe frem, videre* (jf. S. 6, Anm. 13). [12] G. i Hu. med Kjo., fordi det er til Stedet, *ind i Snævringen, Krogen.* [13] N. i Fl. af Ha. af sumt, (sumr, sum), bruges mest i Fl. [14] *uden fra,* d. e. fra den anden Side af Gærdet. [15] her *stak* (jf. S. 16, Anm. 19). [16] H. i Fl. af spjót, sverð = skip, H. udtrykker her Redskabet. [17] Fho. som altid styrer G. [18] G. i Fl. med Kjo. af garðr (77). [19] G. i Fl. = kvæði, *Klæder,* l. *vestimenta.* [20] G. i Fl. = skip. [21] 3. P. i Fl. af Dat. af verð. [22] N. i Fl. af Ha. af sárt, sárr, sár. [23] Bi. höjeste Gr. af nær. [24] N. i Fl. af Ha. af lid. Tf. handtekit, -inn, -in, *fangne.* Ligeså bundner af bundit, -inn, -in. [25] Ligeså af leidt, leiddr, leidd, af Gjo. leiði, leiddi, at leiða, *leder,* l. *duco.*

Sá var ríkr[1] maðr ok auðigr, er bœ þann átti; hann átti son roskinn[2]. Þá var umrœdt[3], hvat við þá skyldi[4] gera: sagði bóndi[5], at hânum þótti þat ráð[6], at drepinn[7], væri[8] hverr á fœtr[9] öðrum; bóndason segir[10] at þá gerði[11] myrkt af nótt, ok mátti enga skemtan[12] af[13] hafa at kvelja[14] þá, bað hann láta bíða[15] mörgins[16]. Var þeim þá skotið[17] í hús eitt, ok bundnir ramliga[18]; Egill var bundinn við staf[19] einn, bæði hendr ok fœtr; síðan var húsit læst[20] ramliga, en Kúrir gingu[21] inn í stufu[22], ok mötuðust[23], ok vâro allkátir[24] ok drukku[25].

---

[1] Ha. af ríkt, ríkr, rík, som oftest *mægtigt;* men auðigt, -igr, -ig, *formuende* af auðr, *Rigdom.* [2] G. i Ha. af sonr (69), og roskinn, -in, *voksen,* = heiðit (94). [3] *omtalt,* Bif. af rœði, rœddi, at rœða. [4] upers. *man skulde.* [5] N. i Ha. (45). [6] underforst. at vera, *at være Råd* ɔ: *rådeligt* eller *rådeligst.* [7] lid. Tf. i Ha. af drep. [8] bet. Dat. af er (em). [9] G. i Fl. (69) *enhver på Fødderne* (Hælene) *af den anden* ɔ: *den ene efter den anden.* [10] 3. P. i Nut. af segi. [11] upers. *gjorde det mörkt,* d. e. *mörknede det.* [12] G. i Hu. = skipan. [13] af, nl. því. [14] Nf. af kvel, kvalda, kvalit, *piner,* kommer af No. kvöl. [15] Nf. af bíð, beið, beðit, *bie,* styrer E. [16] E. af mörginn, for morgunn = drottinn (52); ellers myrginn, men man finder stundum ö for y af o, som nörðst, for nyrðst af norðr; sönir f. synir af sonr. [17] Bif. af skýt, skaut, at skjóta. [18] Bi. fast, stærkt, af ramt (ell. rammt), rammr, römm. [19] G. af stafr = dalr, *en Stolpe,* må her tænkes frit stående. [20] Bif. af læsi, læsta, at læsa, kommer af lás, Lås. [21] den gamle Form for gengu (ell. geingu), 3. P. i Fl. af gekk, Dat. af geng, ell. geing. [22] G. af stufa = túnga, den gl. Form, hvoraf vort *Stue,* ellers stofa. [23] 3. P. i Fl. af Dat. af det lideformede

Egill fœrðist við[1], ok treysti[2] stafinn, til þess er upplosnaði[3] or gólfinu[4]; síðan fèll stafrinn, smeygðist[5] Egill þá af stafnum. Eptir þat leysti[6] hann hendr sínar með tönnum[7]; en er hendr hans voru lausar[8], leysti hann bönd[9] af fótum ser[10]. Síðan leysti hann felaga[11] sína; en er þeir våro aller lauser[12], þá leituðust[13] þeir um, hvar líkast[14] var út at komast[15]. Húsit var gert[16] at veggjum[17] af timbrstokkum[18] stórum[19], en í annan[20] enda[21]

Gjo. matast = kallast, *spiste.* [24] N. i Fl. af Ha. sams. af all-*meget,* og kátt, kátr, kát, *munter, lystig.* [25] 3. P. i Fl. af Dat. af drekk, drakk, drukkit.

[1] fœrist við, *skubber mig frem og tilbage, bryder på,* her 3. P. i Dat. [2] *prøvede* (dens) *Styrke og Fasthed* (traust), her 3. P. i Dat. af treysti, treysta, treyst. [3] 3. P. i Dat. af upplosna = kalla. [4] H. i I. med Kjo. af gólf (77). [5] 3. P. i lid. Dat. af smeygi, smeygða, smeygt. *smøger* (*op, ned*); dannet af Dat., af smýg, smaug, smogit, *sniger*; eg. *smøgte sig* (d. e. sine Bånd) *af Enden af Stolpen.* [6] 3. P. i Dat. af leysi, leysta, leyst. [7] H. i Fl. af tönn, Hu. af 3. Böjnm. [8] Hu. i Fl. af laust, lauss, laus. [9] G. i Fl. = land. [10] H. *sig* l. *sibi.* Når No. på en eller anden Lem, styres af et Fho. brugte man næsten altid således H. af det persl. Sto. ist. f. Ejestedordet. [11] G. i Fl. af felagi = kappi (43), *Stalbroder,* må vel skilles fra felag, I. = land, *Selskab.* [12] Ha. i Fl. af laust. [13] 3. P. i Fl. af lid. Dat. af leita = kalla. *de ledte* (*søgte*) *sig om,* d. e. *om sig.* [14] I. af höjeste Gr. af líkt, her *rimeligst.* [15] *komme sig* d. e. *slippe.* [16] T. af lid. Tf. gert, gerðr, gerð. [17] at kan her oversættes *i Henseende til,* veggr = dreingr. [18] H. i Fl. af timbrstokkr, sams. af timbr = silfr (54) og stokkr = kongr. [19] H. i Fl. af stórt, stórr, stór. [20] G. i Ha. af annat, annarr, önnur, her *den ene,* l. *alter.* [21] G. i Ha. af No. endi = geisli, ell. ureg. endir.

húsains var skjaldþili[1] flatt[2], hljópu[3] þeir þarat, ok brutu[4] þilit; var þar hús annat, er þeir komo í, våro þar ok timbrveggir[5] um.

Þá heyrðu[6] þeir manna mál[7] undir fœtr ser[8] niðr[9]; leituðust þeir þá um, ok fundu hurð[10] í gólfinu, luku[11] þeir þar up, var þarundir gröf[12] djúp[13], heyrðu þeir þángat[14] manna málit. Þá spurði Egill hvat manna[15] þar væri. Sá nefndist[16] Áki, er við hann mælti. Egill spurði ef þeir vildi[17] upp ur[18] gröfinni; Áki segir at þeir vildu[19] þat gjarna; síðan lètu þeir Egill síga[20] festi[21] ofan[22] í gröfina, þá er þeir våro[23] bundnir með, ok drógu[24]

---

[1] *Brædeskillerum*, sms. af skjöldr = fjörðr, og þili et Slags Formindsko. af þil, = skip, *Panelverk*. [2] I. af To. flatt, flatr, flöt. [3] 3. P. i Fl. af Dat. af hleyp, en nyere Form for hlupu. [4] 3. P. i Fl. af Dat. af brýt, braut, brotit, at brjóta. [5] N. i Fl. af timbrveggr, Vægge af Tömmerstokke, altså for stærke til at gjennembrydes. [6] 3. P. i Fl. af Dat. af heyri, heyrða, heyrt. [7] G. = skip. [8] H. i Fl. (jf. S. 19. Anm. 10). [9] *ned*, til Sted., fordi både *se* og *høre* tænktes som en Bevægelse eller dog Anstrængelse rettet hen til et Sted. [10] G. i Hu. = eign, hurð er *Dören* eller *Lugen*, som lukker, dyr er *Åbningen*, *Dörhullet*. [11] 3. P. i Fl. af Dat. af lýk, lauk. [12] = för. [13] Hu. af djúpt, djúpr, djúp. [14] *derhen* ist. f. *derhenne*, *dernede* (jf. Anm. 9). [15] lat. *qvid hominum*, *hvad for Folk*. [16] 3. P. i lid. Dat. af nefni, nefnda, nefnt, af Nó. nafn. [17] 3. P. i Fl. af bet. Dat. af vil, vilda. [18] ellers i Egils-Saga or, og derfor ud. Tv. at skrive ur, ikke úr, som er den nyere Form.; dette Fho. styrer altid H. [19] 3. P. i Fl. af frems. Dat. [20] Nf. af síg, seig ell. sè, sigit, *synke*. [21] G. i Hu. af festr ell. festi = veiðr. [22] *oven fra*, d. e. *ned*. [23] d. e. *havde været*. [24] 3. P. i Fl. af Dat. af dreg, dróg, dregit, at draga.

þar upp þrjá[1] menn. Áki segir at þat våro synir[2] hans tveir[3], ok þeir våro menn dansker[4], höfðu þar orðit[5] hertekner it[6] fyrra[7] sumar. Var ek, sagði hann, vel haldinn[8] í vetr, hafða ek mjök[9] fjárvarðveizlur[10] búanda, en sveinarner[11] våro þjáðer[12] ok undu[13] þeir ílla. Í vár rèðu[14] ver til, ok hlupum[15] á brott, ok urðum[16] síðan fundner, våro[17] ver þá her setter[18] í gröf þessa. Þer[19] mun her kunnigt[20] um húsaskipan[21], segir Egill, hvar oss er vænst[22] á brott at komast. Áki sagði at þar var annat skjaldþili: brjóti[23] þer þat upp, munu[24] þer þá koma fram í kornhlöðu[25], en þá

---

[1] G. i Ha. af þrjú, þrír, þrjár. [2] N. i Fl. af sonr (69). [3] N. i Ha. af tvau (ell. tvö), tveir, tvær. [4] N. i Fl. af Ha. af To. danskt, danskr, dönsk = spakt. [5] Bif. af verð, *havde der blevet*, d. e. *vare der blevne.* [6] Kjo. i I. d. s. s. hit (74), skrives også et, enn, en. [7] I. af fyrra, fyrri, fyrri, höjere Gr. til fyrst, fyrstr, fyrst, ud. første Gr. [8] Ha. af lid. Tf. af held, hèlt, haldit. [9] Bi. *meget,* her *for det meste.* [10] *Godses Bevogtelser* ɔ: *Pengesagers Bestyrelse.* [11] d. e. *Drengene,* N. i Fl. med Kjo. (77). [12] N. i Fl. i Ha. af lid. Tf. þjáð, þjáðr, þjáð, *tvungne, plagede,* d. e. *holdte til Trællearbejde.* [13] 3. P. i Fl. i Dat. af uni, unda, at una, *er fornöjet.* [14] 1. P. i Fl. af Dat. for rèðum, fordi Sto. ver følger på. (jf. S. 14. Anm. 6). [15] 1. P. i Fl. af Dat. af hleyp, i den rette gamle Form. [16] 1. P. i Fl. af Dat. af verð, med den fulde Endelse, fordi Sto. ikke følger. [17] for várom (jf. Anm. 14). [18] lid. Tf. sett, settr, sett, i N. i Fl. af Ha., *satte.* [19] H. af þú. [20] efter mun udelades vera. [21] G. i Hu. (55). [22] I. af höjeste Gr. *hdbeligst,* d. e. *rimeligst.* [23] 2. P. i Fl. i byd. M. for brjótið, fordi þer, *I,* følger på. [24] 2. P. i Fl. af Nut. for munut, fordi Sto. þer følger på. [25] G. af kornhlaða = saga (43).

er útgánga sem sjálfr[1] vill[2]. Þeir Egill gerðu svá, brutu upp þilit, gengu síðan í hlöðuna, ok þaðan út. Niðamyrkr[3] var á.

Þá mæltu[4] þeir förunautar[5] Egils, at þeir skyldu skunda[6] á skóginn. Egill mælti við Áka[7] ef þer eru her kunnig[8] hýbýli[9], þá muntu vísa[10] oss til fefanga[11] nokkurra. Áki segir at eigi mundi þar skorta[12] lausafe[13]: her er lopt[14] mikit, er bóndi sefr[15] í, þar skorter eigi vápn[16] inni. Egill bað þá[17] þángat fara til loptsins; en er þeir komo upp á loptriðit[18], þá sá þeir at loptit var opit[19]; var þar ljós[20] inni, ok þjónostu-menn[21], ok bjuggu[22] rekkjur[23] manna. Egill bað þá suma[24] úti vera, ok gæta[25] at engi[26] kæmist[27] út. Egill

---

[1] Ha. af sjálft, sjálfr, sjálf. [2] 3. P. i Nut. af vil, for vilr, underforstå *man* (maðr). [3] N. i I. = silfr, den første Del i Sammensætningen er beslægtet med vort *Næde* (mods. Ny). [4] 3. P. i Fl. i Dat. af mæli. [5] N. i Fl. af förunautr; sams. af för, *Rejse, Færd*, og nautr, *Fælle*. [6] Nf. af skunda = kalla. [7] G. af Áki = geisli. [8] I. i Fl. af kunnigt, kunnigr, kunnig. [9] N. i Fl. ud. Ent. = kvæði. [10] Nf. af vísa = kalla, styrer H. [11] E. i Fl. ud. Ent. af feföng, ligefrem *Godserhvervelser*. [12] Nf. af skortir, skorti, skort, upers. Gjö. som styrer to G. Personens og Tingens. [13] G. i I. [14] *Loftværelse, en Sal oven på*. [15] 3. P. i Nut. af sef, svaf, sofit. [16] G. i Fl. (jf. Anm. 12 og 13). [17] *dem*. [18] *Lofttrappen*. [19] = heiðit. [20] N. i I. = skip, *et tændt Lys*. [21] *Tjenere*, sams. af þjónosta = túnga, og maðr. [22] 3. P. i Fl. af Dat. af bý, bjó, *redte*. [23] G. i Fl. af rekkja = túnga, *Sænge*. [24] G. i Fl. af Ha. *nogle (af sine Stalbrødre)*. [25] Nf. af gæti, gætta, gætt, *passe på*. [26] N. i Ha. af ekki. [27] 3. P. i bet. Dat. af lid. Form.

hljóp inn í loptit, greip[1] þar vâpn, þvíat þau skorti þar eigi inni, drápu þar menn alla, þá er þar vâro inni; þeir tóko ser[2] aller alvæpni[3].

Áki gekk þar til er[4] hlèmmr[5] var í gólfþilinu, ok lauk upp, mælti at þeir skyldi þar ofan gánga í undirskemmuna[6]. Þeir tóko ser ljós, ok gengu þángat; vâro þar fehirzlur[7] bónda[8] ok griper[9] góðer ok silfr mikit; tóko men ser þar byrðar[10], ok báru út. Egill tók undir hönd[11] ser mjöddrekku[12] eina vel mikla[13], ok bar hana undir hendi[14] ser. En er þeir komo í skóginn, þá nam[15] Egill stað ok mælti: þessi ferð er allíll[16], ok eigi hermannlig[17]; ver höfum[18] stolit[19] fe bónda, svâ at hann veit[20] ekki til, skal oss aldregi þá skömm henda[21];

[1] Dat. af gríp, gripit, at grípa. [2] H. i Fl. [3] G. i I. = kvæði ud. Fl., *fuld Rustning*. [4] d. e. *derhen, hvor*. [5] *en Lem, Loftsluge*. [6] G. i Hu. med Kjo. *i Underværelset*, sams. af Fho. undir og skemma, *et Kammer, et Gjemmehus*. [7] *Pengegjemmer*, af fe og hirzla = túnga, dannet af hirði, *gjemmer, forvarer*. [8] E. af bóndi, *Mandens*. [9] N. i Fl. af gripr = dalr, *Kostbarheder, Sager*. [10] G. i Fl. af byrðr = veiðr. [11] her *Arm*. [12] G. af mjöðdrekka, sams. af mjöðr = fjörðr, og drekka, der ellers ikke bruges som No. [13] G. i Hu. af mikit. [14] H. i Ent. (71), fordi det her er på Stedet. [15] Dat. af nem, numit, at nema, bruges kun i visse Talemåder i Betydning *at tage*, som her nem stad (ell. staðar i E.) *bliver stående*. [16] Hu. af allíllt, allíllr, *meget slem*, ellers er det blot I., som tonetegnes. [17] *krigermæssig*, Hu. sams af hermaðr, *Krigsmand*, og Endelsen — ligt, ligr, lig. [18] 1. P. i Fl. i Nut. af hefi. [19] Bif. af stel, stal, at stela, styrer H., så at fe her er H., men bónda E. styres af fe. [20] 3. P. i Nut. af veit, vissa, vitað. [21] Nf. af upers. Gjo. hendir, hendi, hent, styrer to G., så at her både oss og þá skömm stå i G. skömm = för.

förum[1] nú aptr til bœjarins, ok látum[2] þá vita[3] hvat títt[4] er. Allir mæltu því í mót, sögðu at þeir vildu til skips.

Egill setr[5] niðr mjöðdrekkuna, síðan hefr[6] hann á rás, ok rann[7] til bœjarins; en er hann kom til bœjarins, þá sá hann, at þjónostusveinar gengu frá eldaskála[8] með skutildiska[9], ok báru inn í stofuna. Egill sá at í eldahúsinu var eldr mikill, ok katlar[10] yfir, gekk hann þángat til. Þar höfðu verit stokkar[11] stórer flutter[12] heim, ok svå eldar gerver[13], sem þar er siðvenja til, at eldinn[14] skal[15] leggja í stoksendann, ok brennr[16] svå stokkrinn. Egill greip upp stokkinn, ok gekk heim til stofunnar, ok skaut[17] þeim endanum er logaði[18] upp undir upsina[19], ok svå upp í næfrina[20],

---

[1] 1. P. i Fl. af byd. Nut. *lad os drage.* [2] Ligeledes byd. ell. önsk. *lad os lade (dem vide).* [3] Nf. af veit, vissa, vitað, må vel skilles fra víta, *straffe, bebrejde.* [4] I. af To. tíðr, tíð, *hyppigt,* her: *hvad der er på Færde.* [5] 3. i Nut. af set, setta. [6] 3. P. i Nut. af hef, hóf, *løfter, begynder.* [7] Dat. af renn, runnit, at renna. [8] H. i Ha., *et enlig stående Køkken ell. Stegers,* sams. af elda, E. i Fl. af eldr = konúngr, og skáli = geisli. [9] G. i Fl. *fulde Fade,* sams. af skutill, *Fad, Ret,* og diskr, *Tallerken,* betyder vel altså *Tallerkner* ell. *Fade med tillavede Retter på.* [10] N. i Fl. af ketill (53). [11] *Tömmerstokke, Træstammer.* [12] N. i Fl. i Ha. af lid. Tf. flutt, fluttr, flutt, af Gjo. flyt, flutta, at flytja, *førte.* [13] N. i Fl. i Ha. af To. gert, gerr, ger, d. s. s. lid. Tf. gert, gerðr; gerð, af geri. [14] G. styres af leggja. [15] upers. *man skal.* [16] 3. P. i Nut. af brenn, brann, brunnit, *brænder selv,* l. *ardeo.* [17] Dat. af skýt, styrer H. [18] 3. P. i Dat. af loga = kalla. [19] G. i Hu. med Kjo. = eignin (77), af ups, *Tagskæg, Hellefad;*

ok festi þar eldinn[1] í skjótt. En viðir[2] láu[3] þar skamt í brott, ok bar hann þá[4] fyrir stofudyrnar[5]. Eldrinn las[6] skjótt tróðviðinn[7], en þeir er við drykkjuna[8] sátu[9]; fundu eigi fyrr, en loginn[10] stóð inn um ræfrit[11]. Hljópo menn þá til dyranna[12]; en þar var ekki greiðfœrt[13] út, bæði fyrir[14] viðunum, svå þat[15] at Egill varði dyrnar, ok drap þá flesta[16] er út leituðu, bæði í dyrunum ok úti fyri[17].

Bóndi spyrr[18], hverr fyrir eldinum rèði[19]. Egill segir: sá einn ræðr nú fyrir eldi, er þer mundi ólíkast[20] þykja í gærkveld, ok skaltu ekki beiðast[21]

---

undir styrer G., når det er til Stedet, ligesom strags f. [20]*Birkebarken* (Næverne), som tjente til Underlag for Taget.

[1] G. med Kjo., festi står neml. upers. [2] N. i Fl. af vidr (69). [3] 3. P. i Fl. i Dat. af ligg, lá (lág), legit. [4] *dem.* [5] G. i Fl. med Kjo. ud. Ent. [6] Dat. af les, lesit, at lesa, *fór langs op ad, udbredte sig over;* samme Gjö. som betyder *læser.* [7] G. i Ha. af tróðviðr, *Træbedækningen oven på Næverne, under den ydre Bedækning eller det egentlige Tag,* altså *det mellemste Lag af Taget,* sams. af tróð, et sådant *Mellemlag* og viðr, *Træ.* [8] G. i Hu. med Kjo. *Drikkelaget,* ell. som vi sige Drikkebordet, af drykkja, *Drikning.* [9] 3. P. i Fl. af Dat. af sit, sat, setið. [10] N. med Kjo. = geisli. [11] G. i I. med Kjo. af ræfr = skip ell. silfr, betyder *hele Taget* eller *Overdelen af et Hus,* især *inden til.* [12] E. i Fl. af Hu. med Kjo. ud. Ent. [13] *let-fareligt* af greitt, greiðr, greið, *let, redt,* og fœrt, fœrr, fœr, *som kan fare* ell. *fares,* dannet af Dat. af fer, fór. [14] *formedelst,* styrer H. i denne Betydning. [15] nl. *var ogsa i Vejen.* [16] står i Samstilling til þá, men styres ikke deraf, þá er best. Sto. og ikke Kjo., altså er Meningen: *dræbte dem for största Delen, der...* og ikke *de fleste,* som skulde hedde

at baka[1] heitara[2], en ek mun kinda[3]; skaltu hafa mjúkt bað fyrir mjúka rekkju, er þú veitter[4] mer ok mínum förunautum. Er her nú sá sami Egill, er þú lèzt[5] fjötra[6], ok binda við stafinn í húsi því, er þer læstuð vandliga: skal[7] nú launa þer viðtökur[8], sem þú ert verðr[9]. Í því ætlar bóndi at leynast[10] út í myrkrit, en Egill var nærstaddr, ok hjó[11] hann[12] þegar banahögg[13], ok marga aðra[14]. En þat var svipstund[15] ein, áðr stufan brann, svâ at hon fèll ofan; týndist[16] þar mestr hluti liðs þess, er þar var inni.

En Egill gekk aptr til skógarins, fann þar förunauta sína, fara þá allir saman til skips. Sagði Egill, at mjöðdrekku þá[17] vill hann hafa at afnámsfe[18], er[19] han fór með, en hon var reynd-

---

þá flestu, men siges aldrig således hos de gamle. [17] nl. dyrunum. [18] 3. P. i Nut. af spyr. [19] 3. P. i bet. Dat., og strags ræðr 3. P. i frems. Nut. af ræð. [20] *usandsynligst.* [21] Nf. af beiðist, beiddist, *forlange.*

[1] *varme dig.* [2] I. af höjere Gr. af To. heitt, heitr, heit. [3] Nf. af kindi, kinda, kint. *lægge i, fyre i.* [4] 2. P. i Dat. af veiti, veitta, veitt. [5] 2. P. i Dat. af læt, lèt. [6] Nf. af fjötra = kalla. [7] nl. *man* ɔ: *jeg.* [8] G. i Fl. ud. Ent. *Modtagelse.* [9] *er værd* ɔ: fortjener. [10] lid. Nf. af leyni, leynda, leynt, *at skjule sig ud* ɔ: *at smutte ubemærket ud.* [11] 3. P. i Dat. af högg, höggvit, at höggva, styrer to G. [12] G. *ham.* [13] sams. af bana, E. af bani, *Død*, og högg = skip. [14] G. i Has. Fl. styres af hjó. [15] *et Öjeblik*, sams. af svipr, et hastigt Syn, Glimt af én, og stund, Hu. = eign. [16] 3. i lid. Dat. af týni, týnda, týnt, dannet af tjón, *Tab.* [17] *dén*, G. i Hu. [18] H. *forlods udtaget Gods*, sams. af afnám, *Udtagelse*, *Fradrag-*

ar[1] full af silfri. Þeir Þórólfr urðu allfegnir[2], er[3] Egill kom ofan[4], hèldu þeir þá þegar frá landi, er mornaði[5]. Áki ok þeir feðgar[6] vâro í sveit Egils. Þeir sigldu[7] um sumarit, er áleið, til Danmarkar, ok lágu þar enn fyri[8] kaupskipum, ok rændu þar er þeir komust við[9].

47. Haraldr Gormsson hafði þá tekit við ríki í Danmörk, en Gormr var þá dauðr, faðir hans; landit var þá herskátt[10], lágu víkíngar[11] mjög úti fyri[12], Danmörku. Áka[13] var kunnigt í Danmörku bæði á sjá[14] ok landi; spurði Egill hann mjög eptir, hvar þeir staðer væri, er stór[15] fefaung mundi fyriliggja[16]. En er þeir komu í Eyrarsund, þá sagði Áki at þar var á land upp kaupstaðr mikill, er hèt í Lundi[17], sagði at þar var fevân, en líkligt

---

ning, nl. fra Byttet för det deles, og fe. [19] *som*, henviser til best. Sto. þá.

[1] Bi. virkelig i Gjerningen, E. af et No. reynd, af Gjo. reyni, reynda, der igjen kommer af No. raun, *Prøve* (ερευνη). [2] N. i Has. Fl. af all- *meget*, og fegit, -inn, -in. [3] *da*. [4] *oppe fra* (Landet af) ell. *ned* (til Søen). [5] *det blev Morgen*, upers. Gjo. i Dat. = kallar. [6] *Sönnerne sävel som Faderen* (73). [7] 3. P. i Fl. i Dat. af sigli, siglda, siglt. [8] liggja fyri, d. e. *passe på* (for at plyndre), ligesom: sitja fyrir, *ligge i Baghold for*. [9] *kom til med det, kom afsted mèd det*. [10] I. af et To. *udsat for fjendtlige Overfald*. [11] N. i Ha. i Fl. af víkíngr, *Sørøver*, = konúngr, må vel skilles fra víking, Hu. Sørøveri, = drottníng. [12] jf. Anm. 8. [13] H. af Áki. [14] H. i Ha. af sjár (sjór), E. sjáfar. [15] I. i Fl. af stórt. [16] *ligge før dem* ɔ: *stå til at vinde*. [17] Et sædvanligt Udtryk ved Landes

at þar mundi vera viðtaka[1], er bæjarmenn[2] væri[3]. Þat mál[4] var uppborit[5] fyri liðsmönnum[6], hvårt[7] þar skyldi ráða til uppgaungu eða eigi. Menn tóko þar allmisjafnt[8] á[9], fýstu[10] sumer en sumer löttu[11], var því máli skotið[12] til stýrimanna[13]. Þórólfr fýsti heldr[14] uppgaungu; þá var rœdt[15] við Egil, hvat honum þótti ráð[16] hann kvað vísu:

Upp skolum orum sverðum,
úlfs-tann-lituðr! glitra;
eigum dáð at drýgja
í dal miskunn fiska.
Leiti upp til Lundar
lýða hverr sem bráðast;
gerum þar fyri setr sólar
seið ófagran vigra[17],

og især Stæders og Gårdes Navne, at man ist. f. N. anfører dem i H. med det Fho., som de sædvanlig forbindes med.

[1] Modstand, Hu. ud. Fl. [2] *Indvånerne.* [3] 3. P. i Fl. af bet. Dat. af er (em), *der hvor Bymændene vare*, d. e. *fra Indvånernes Side*, en meget sædv. Udtryksmåde. [4] her *Sag.* [5] *fremsat.* [6] *Krigsfolkene.* [7] eg. I. af Sto. hvårt, hvårr, hvår, *hvilket af to*, her *om* (eller ej), gr. πότερον, l. *utrum.* [8] *meget ulige.* [9] hører til þar, hvorfra det er skilt ved en meget hyppig Vending i Udtrykket; *de toge derpå*, d. e. *optoge det.* [10] 3. P. i Fl. af Dat. af fýsi, fýsta, fýst, dannet af fúst, fúss, fús, *beredt, villig.* [11] P. i Fl. af Dat. af let, latta, latt, dannet af latt, latr, löt, *doven, uvillig.* [12] *henskudt.* [13] *Skibsbefalingsmændene.* [14] *heller, snarere,* nl. end det modsatte, altså *han tilrådte snarere* (*end frarådte*), *men afgjorde dog intet.* [15] Bif. af rœði, rœddi, at rœða, *da blev der talt.* [16] *Råd*, d. e. *rådeligst.* [17] Den simple Ordfølge er: Úlfstann-lituðr[18]! upp skolum (ver) glitra[19] sverðum orum

Síðan bjuggúst[1] menn[2] til uppgaungu, ok fóro til kaupstaðarins. En er bœjarmenn urðu varer við úfrið, þá stefndu þeir í mót; var þar tréborg[3] um staðinn, settu þeir þar menn til at verja; tókst[4] þar bardagi[5] hinn harðasti. Egill sótti at[6] hliðinu fast með síni[7] sveit, ok hlífði[8] ser lítt[9]; varð þar mikit mannfall; því at hverr fèll um annan borgar-

(ɔ: vârum); eigum[20] at drýgja[21] dáð[22] í dal-fiska-miskunn[23]. Leiti[24] lýða[25] hverr sem bráðast[26] upp til Lundar; gerum[27] þar ófagran[28] vigra-seið[29] fyrir sólar-setr.

[18] en digterisk Afledning, som udtrykker den handl. Person, lituðr, *den som farver*, af lita = kalla, af litr, *Farve*, *Lød*: *den som farver Ulvens Tand* (rød med Blod), d. e. *du Helt!* [19] *lade blinke*, styrer H. [20] *vi have at, vi bör* (eng. ought). [21] *begå, udføre.* [22] *Dåd, Bedrifter.* [23] Dal står ist. f. Land i Almindelighed, *Landfiske*, d. e. *Slanger*, *Snoge* og desl., *Slangernes Miskundelse* ell. *Begunstigelse*, d. e. *den Tid der er gunstig*, *behagelig for Slangerne*, nl. *Sommeren*, altså *imedens det endnu er Sommer.* [24] 3. P. i bet. Nut., her önsk., *søge*, d. e. *begive sig!* [25] E. i Fl. af lýðr, *Folk*, Fl. lýðir, *Mænd*, styres af hverr, l. *militum qvisqve.* [26] höjeste Gr. af Bi. brátt, ell. bráðliga. [27] önsk. *lad os göre.* [28] G. i Ha. (91), *en ikke smuk*, d. e. *en fæl.* [29] vigra, E. i Fl. af vigr, *Spyd* ell. *Sværd*; seið, G. af seiðr, *Trolddom*; *Sværde-Trolddom*, d. e. *Ødelægelse.*

[1] 3. P. i Fl. i lid. Dat. *beredte sig.* [2] *Mænd*, står ofte ist. f. *man.* [3] N. i Hu. = eign. [4] *begyndtes, opstod*, 3. P. i lid. Dat. af tek. [5] N. i Ha. = kappi (43), af ber, barða, og Endelsen dagi. [6] *søgte ind på*, d. e. *angreb.* [7] G. i Hu. af sitt, sinn, sín. [8] 3. P. i Dat. af hlífi, hlífða, hlíft, *sparede*, styrer H. [9] det Bi., som modsættes mjök, forskjelligt fra I. af Tó. lítið, som aldrig sammentrækkes.

manna[1]. Er svá[2] sagt[3] at Egill gengi[4] fyrstr manna í borgina[5], ok síðan hverr at öðrum; síðan flýðu bœjarmenn, var þar mannfall mikit. En þeir Þórólfr ræntu kaupstaðinn, ok tóku mikit fe, en brendu[6] bœjinn, áðr þeir skildust[7] við. Fóro síðan ofan til skipa sinna[8].

48. Frá veizlu[9] at[10] Arnfiðar[11] jarls.

Þórólfr hèlt liði sínu norðr fyri Halland, ok lögðu þar til hafnar[12], er þeim bægði[13] veðr[14]; þeir ræntu þar ekki. Þar var skamt á land upp jarl, sá[15] er Arnfiðr er nefndr; en er hann spurði at

[1] E. i Fl. styres af hverr. [2] Udgaven har her so, en nyisl. Form, som næppe forefindes hos de gamle, men ud. Tv. hændelsesvis er undsluppet Afskriveren. [3] En hyppig Udtryksmåde for: *det fortælles, og berettes der*, ell. desl. [4] 3. P. i bet. Dat. styres af at. [5] G. med Kjo. i Hu. (77). [6] 3. P. i Fl. i Dat. af Gjo. brenni, brenda (brennda), brent (brennt), indvirk. *opbrænder*, l. *comburo, incendio deleo.* [7] 3. P. i Fl. af lid. Dat. af skil, skilda, skilit (skilt), *skilte sig ved* (den) ɔ: *derved.* [8] E. i Fl. af I.; til styrer altid E.

[9] H. af veizla = túnga, ist. f. veit-sla, af veiti, *yder giver, skjenker, trakterer.* [10] *hos*, når det styrer E. [11] E. af Arnfiðr (Arnfinnr). [12] E. af höfn = för. [13] *hindrede, skadede*, Dat. af bægi, at bægja, dannet af To. bágt, bágr, bág, *hårdt, ondt, besværligt.* [14] N. i I. = silfr. [15] best. Sto. *dèn*, svarer ofte til vort ubest. Kjo. *en* (*Jarl*), eller dette indbefattes i det blotte No. jarl, og sá-er tænkes nöje for-

víkíngar våro þar komnir við land, þá sendi[1] hann menn sína á fund þeirra, þess erendis[2] at vita[3] hvårt þeir vildi þar friðland hafa eðr hernað. En er sendimenn våro komner á fund Þórólfs með sín erendi, þa sagði hann at þeir mundu þar ekki herja, sagði at þeim var engi nauðsyn[4] til at herja þar, ok fara herskildi[5], sagði at þar var land ekki auðigt. Sendimenn fara aptr til jarlsins, ok sögðu hånum erindislok sín.

En er jarlinn varð þess[6] varr, at hann þurfti[7] ekki liði at safna fyri þá sök, þá reið[8] hann ofan með ekki lið til fundar við víkínga. En er þeir fundust, þá fóro þar allt vel ræður með[9] þeim. Jarl bauð Þórólfi til veizlu með[10] ser, ok liði[11] hans, því er[12] hann vildi. Þórólfr hèt[13] ferðinni; en þá er á var kveðit[14], lèt jarlinn senda reið-

---

bundne, *hvilken*; *som*, således at det bestemm. Begreb taber sig i det henvisende.

[1] 3. P. i Dat. af sendi. [2] E. afsondret, må oversættes ved et Fho. i det ell. med det Ærende. [3] *vide*, d. e. *få at vide*, *forhøre*, betyder også undertiden *at se efter*. [4] N. i Hu. *Nødvendighed*, *Trang*. [5] H. af herskjöldr = fjörðr, *at fare med Hærskjold* (Herreskjold), d. e. *skænde og brænde*. [6] E. af þat, styres af To. varr. [7] 3. P. i Dat. af þarf, þurfta, þurft. [8] Dat. af ríð, riðit, at ríða. [9] *imellem*. [10] *hos*. [11] H. styres af bauð, som underforstås. [12] *det som*, d. e. *så-meget som*. [13] *lovede*. 3. P. i Dat. af heit, hèt, heitit. styrer H. [14] Bif. ell. I. af lid. Tf. af kveð á, *fastsætter*, *bestemmer*, *men da det var bestemt*, d. e. *da den best. Tid kom*.

skjóta[1] ofan móti þeim; rèðust[2] þeir til ferðar bæði[3] Þórólfr ok Egill, ok höfðu með ser 30[4] manna.

En er þeir komo til jarlsins, fagnaði[5] hann þeim vel, var þeim fylgt[6] inn í stofu; var þar þegar inni munngát[7], ok gefit þeim at drekka, sátu þeir þar til kvelds. En áðr borð skyldu uppfara[8], þá sagði jarl, at þar skyldi sæti[9] hluta[10], skyldi drekka saman karlmaðr ok kona, svá sem tilynnist[11], en þeir ser[12] er fleiri[13] væri. Menn báru þá hluti[14] sína í skaut, ok tók jarlinn upp. Jarl átti dóttur[15] allfríða[16], ok þá vel frumvaxta[17];

---

[1] G. i Fl. af reiðskjóti = geisli, *en Ridehest.* [2] *besluttede sig*, ell. *begave sig* (på Rejsen). [3] Bi. *både.* [4] læses þrjátigi og styrer E. ligesom de følgende Tiere, de ere nl. egentlig sams. af No. tigr, *en Tier*, l. *decas.* [5] 3. P. i Dat. af fagna = kalla, kommer af To. fegit, feginn, fegin, *glad.* [6] H. beholdes i upers. Udtryk, ved Lideformen: *der blev fulgt dem* ɔ: *de bleve ledsagede.* [7] *Drikkevarer*, sædv. *Øl*, sams. af munnr = konúngr, og gát, et ellers ubr. No., som kommer at Dat. af get, gat, *får*, *erholder.* Begrebet stemmer altså overens med den danske Talemåde: *at få noget for Tanden.* [8] *sættes op*, nl. til Aftensmåltid. Andre læse her: skyldi upptaka, *man skulde opsætte*, *fremsætte*, i hvilket Tilfælde borð bliver G. [9] G. i Fl. = kræði. [10] *kaste Lod, om*, af hlutr, *en Lod.* [11] *så (længe) som det vilde slå til*, 3. P. i bet. Dat. af det lideformede Gjo. vinnst til, *slår til*, af vinn, vann, unnit. [12] *for sig, ene*, H. i Fl., heraf vort *i-sær.* [13] N. i Fl. af den höjere Gr. af mart; underforstå: Mandfolk end Fruentimmer. [14] G. i Fl. af hlutr (60). [15] G. (72). [16] G. i Hu. af To. frítt, fríðr, fríð, med allret smuk. [17] *fremvækst* (97).

svá sagði hlutr til, at Egill skyldi sitja hjá jarlsdóttur[1] um kveldit, hon gekk um gólf ok skemti[2] ser. Egill stóð upp, ok gekk til rúms þess, er[3] dóttir jarlsins hafði setið um daginn, en er menn skipuðust[4] í sæti sín, þá gekk jarlsdóttir at rúmi sínu; hon kvað:

Hvat skaltu, sveinn! í sess minn?
sjaldan hefir þú gefnar
vargi varmar bráðir;
vera vil ek ein um mína:
sáttaðu hrafn í hausti
of hræsolli gjalla;
varattu þar er eggjar
á skelþunnar runnust[5].

[1] H., hjá styrer altid H. [2] 3. P. i Dat. af skemti, skemta, skemt, styrer H. [3] *som*, ɔ: *hvor*. [4] 3. P. i Fl. i lid. Dat. *ordnede sig*, af skipa = kalla. [5] Den sædvanlige Ordfølge vilde være omtrent: Sveinn! hvat skaltu í minn sess? þú hefir sjaldan gefnar[6] (ɔ: gefit) vargi varmar[7] bráðir; ek vil vera ein um mína[8] (bráð ɔ: vist): sáttaðu[9] (ɔ: þú sátt-a) í hausti[10] hrafn[11] gjalla of[12] hræsolli[13]; varattu[14] (ɔ: þú var-at) þar er skelþunnar[15] eggjar[16] runnust á[17].

[6] lid. Tf., som retter sig efter Gjenstanden, bráðir, Hunks. G. i Fl. af bráð = eign. [7] Ligeledes af varmt, varmr, vörm. [8] Her underforstås et No. og rimeligvis bráð, som både kan betyde *vilde Dyrs Bytte*, og *Steg*, *Mad* i Almindelighed. Jarlens Datter vilde alså ikke spise eller drikke med ham, fordi han så ungdommelig ud, og ikke formodedes at have været i Krig, hvor det gik blodigt til. [9] *du så ikke* ɔ: *har vist ikke set*. [10] *í* (*dette*) *Efterår*. [11] G. med Gjo. i Nf. gjalla af gell, gall, gollit. [12] Fho. med H., heraf yfir. [13] H. af hræsollr, sams. af hræ, *Ådsler*, *slagnes Lig*,

Egill tók til hennar[1], ok setti hana niðr hjá ser; hann kvað:

Farit hefig blóðgum brandi,
svå at mer benþiðr fylgdi,
ok gjallanda geiri;
gángr var harðr at víkíngum:
gjörðum reiðir rostu,
rann eldr um sjót manna,
lètum blóðga búka
í borghliðum sæfast[2]!

---

og sollr, *en forvirret Hob.* [14] *du var ikke.* [15] N. i Hunks. Fl. af skelþunnt, sams. af skel *en Skal, Muslingskal,* og þunt (þunnt), þunnr, þunn. [16] N. i Fl. af egg ═ ben. [17] *løb imod hverandre, stødte sammen,* en sædv. Brug af Fho. med Lideformen, som: skrifast á, *skrive hinanden til, korrespondere,* o. m. desl.

[1] E. af hon, *tog hende i Hånden.* [2] Den prosaiske Ordfølge vilde være: Farit hefig (ɔ: hefi ek) blóðgum brandi [3], ok gjallanda [4] geiri [5], svå at benþiðr [6] fylgdi mer; harðr gángr [7] var at [8] víkíngum: reiðir [9] gjörðum (ver) rostu [10], eldr rann um manna sjót [11], (ver) lètum blóðga búka [12] sæfast [13] í borghliðum.

[3] H. af brandr, her *Klinge.* [4] H. i Ha. af handl. Tf. af gell. [5] H. i Ha. af geir, digt. Ord på *Spyd.* [6] sams. af ben, *Skramme, Sår,* og þiðr, *Årfugl,* her for Fugl i Almindelighed. *Sår-fugl* d. e. *Ravn.* [7] Gang, Mars, Tog. [8] Er måskje her, at oversætte *af.* [9] N. i Has. Fl. af reitt, reiðr, reið, *vrede* ɔ: *barske, grumme.* [10] G. i Hu. *Tummel, Forstyrrelse.* [11] G. i Hu. et digt. Ord, *Bolig, Opholdssted.* [12] G. i Fl. *Kroppe,* af búkr ═ konúngr. [13] *hensove,* lid. Nf. af sæfi.

Þá drukku þau[1] saman um kveldit, ok våro allkát[2]; var þar veizla hin bezta, ok svâ[3] um daginn eptir. Fóru þá víkíngar til skipa sinna, skildu[4] þeir[5] jarl með vináttu, ok skiptust gjöfum við[6].

Hèldu þeir Þórólfr liðinu til Brenneyja, þar var í þann tíma víkíngabœli[7] mikit; þvíat þar sigldu kaupskip[8] mjög í gegnum eyjarnar. Áki fór heim til búa[9] sinna, ok synir[10] hans; hann var maðr vellauðigr[11], ok átti mörg bú á Jótlandi. Skildust þeir með kærleik, ok mæltu til[12] vináttu mikillar milli sín.

---

[1] I. i Fl. af þat, *de* ɔ: *han og hun*, således bruges altid I. af To., som svare til Personer at begge Kön. [2] I. i Fl. af nysanførte Grund. [3] *og* (*lige*) *så*, d. e. *så og*. [4] 3. P. i Fl. af Dat. af skil, bruges ofte, gjensidigvirkende, *skiltes*. [5] *de Jarlen*, d. e. *han og Jarlen*, ell. *de* (*Brødre*) *og Jarlen*. [6] skipti, styrer H. (gjöfum af gjöf = för), skiptast við, *skifte med hverandre* (jf. S. 34, Anm. 17). [7] I. sams. af víkínga, E. i Fl., og bœli, Formindskelsesord af ból. [8] N. i Fl. [9] E. i Fl. af bú = skip. [10] nl. fóru heim o. s. v. således udelades sædv. Gjo. på sidste Sted, om det endog skulde stå i en anden Pers. ell. et andet Tal, blot Sætningerne ere paralelle, og begge bekræftende ell. begge nægtende. Ligeledes udelades Sto. og To., om de endog skulde stå i et andet Tal ell. Forhold på sidste Sted. [11] *guldrig*, af vell, I. et digt. Ord for *Guld*, og auðigr, heraf er også det gamle Digt benævnt Vell-ekla, *Guldmangel*. [12] *aftalte*, til styrer de to følgende Ord i E.

Af Snorre Sturlesens Heimskríngla.

Saga Hákonar góða.

1. Hákon Aðalsteinsfóstri[1] var þá á Englandi, er hann spurði andlát Haralds konúngs föður' síns; bjóst hann þá þegar til ferðar: fèkk Aðalsteinn konúngr hánom[2] lið, ok góðan skipakost, ok bjó hans för[3] allvegliga[4]; ok kom hann um haustit til Noregs. þá spurði hann fall brœðra sinna, ok þat með at Eiríkr konúngr var þá í Víkinni: sigldi þá Hákon norðr til þrándheims, ok fór á fund Sigurðar Hlaðajarls, er allra spekínga var mestr í Noregi, ok fèkk þar góðar viðtökur[5], ok bundo þeir lag sitt saman; hèt Hákon hánom miklo ríki, ef hann yrði konúngr. þá lèto þeir stefna þíng fjölmennt, ok á þíngino talaði Sigurðr jarl af hendi Hákonar, ok bauð bóndom[6] hann til konúngs. Eptir[7] þat stóð

[1] Fóstri, her *Fostersön*, også *Fosterfader*. [2] *A. indsk.* þá. [3] ferð, *D. E.* [4] af vegr, *Pragt*, *Pris*. [5] viðtekjur, E. [6] *A. D*; bœndom, *ell.* bændom, E. [7] Eftir, E. *sædvanlig*.

Hákon sjálfr upp ok talaði; mælto þá tveir ok tveir sín á milli, at þar væri kominn Haraldr hárfagri, ok orðinn úngr í annat sinn. Hákon hafði þat upphaf síns máls, at hann beiddi bœndr[1] viðtöku, ok at gefa ser konúngsnafn, ok þat með at veita ser fulltíng[2] ok styrk til at halda konúngdóminom; en þarímót bauð hann þeim at gera alla bœndr óðalborna, ok gefa þeim óðol sín, er ábjoggu[3]. At þesso örendi[4] varð rómr svá mikill, at allr bónda[5] múgrinn œpti[6] ok kallaði, at þeir vildi[7] hann til konúngs taka; ok var svá gert, at þrændir tóku Hákon til konúngs um allt land, [þá var hann[8] 15 vetra: tók hann ser þá hirð, ok fór yfir land.

Þau tíðindi spurðust á Upplönd, at þrændir höfðo[9] ser konúng tekit, slíkan at öllu sem Haraldr hinn hárfagri var, nema þat skildi[10], at Haraldr hafði allan lýð í landi [þrælkat ok[11] áþjáð, en þessi[12], Hákon, vildi hverjom manni gott, ok bauð aptr at gefa bóndom óðöl[13] sín, þau er Haraldr konúngr hafði af þeim tekit. Við þau tíðindi urðo allir glaðir, ok sagði hverr öðrum, flaug þat sem sinoeldr allt austr til lands enda. Margir bœndr fóro af Upplöndum at hitta Hákon konúng; sumir sendo menn, sumir gerðo orðsendíngar ok jarteguir,

---

[1] *Sáledes A.* [2] fylgð, *D. E.* [3] *D. E.*; byggja, *A.* [4] eyrendi, *E. sædvanlig.* [5] búanda, *D.* [6] *Sáledes A. D.* [7] *D. E. bet. Máde*; vildo, *A.* [8] *Sáledes A.* [9] hefþi, *D. bet. M.* [10] skilþi *E. sædv.* [11] *Sáledes A. E*; *f. i D.* [12] *A. D*; maðr *tilf. E.* [13] *D. E. skrive* Óðavl.

en allir til þess, at hans menn vildo gerast. Konúngr tók því þakksamliga.

2. Hákon konúngr fór öndurðan[1] vetr á Upplönd, stefndi þar þíng, ok dreif allt fólk á hans fund, þat er komast mátti; var han þá til konúngs tekinn á öllum þíngom; fór hann þá austr til Víkr[2]. * * *

---

11. Þá er Hákon var konúngr í Noregi var friðr góðr med bóndom[3] ok kaupmönnum; svá at engi grandaði öðrum ne annars fe; þá var ok ár mikit bæði á sjá ok landi. Hákon konúngr var allra manna glaðastr ok málsnjallastr ok lítillátastr; hann var maðr stórvitr, ok lagði mikinn hug á lagasetníng: hann setti Gulaþíngslög með ráði Þorleifs spaka; ok hann setti[4] Frostaþíngslög[5] með ráði Sigurðar jarls ok annarra[6] frænda, þeirra er vitrastir våro; en Heiðsæfislög hafði sett Hálfdán svarti, sem fyrr er ritat[7].

15. Hákon konúngr var vel kristinn, er hann kom í Noreg, en fyrir því at þar var land allt heiðit, ok blótskapr mikill, ok stórmenni mart; en hann þóttist liðs þurfa mjök[8] ok alþýðu vinsæld; þá tók

---

[1] *D;* öndorðan *A, for* öndverðan *E.* [2] *Således A, D, E, (aldrig* Víkur). [3] *Således E;* bóöndum *D.* [4] *Således A, E.* [5] *Således A, D, E.* [6] *Således E;* annara *Hk. er den nyere isl. Form, i A er Ordet forkortet, og i D udeladt tillige med foreg. og efterf.* [7] *Således E. den sædv. Form;* ritit *Hk., men i A er Ordet forkortet, og i D fattes det, så at denne forældede Form er her usikker.* [8] mjög, *E sædv.*

hann þat ráð, at fara leyniliga með kristinni, hèlt sunnodaga ok frjádagaföste ok minníng hinna stærsto hátíða. Hann setti þat í lögom, at hefja jólahald þann tíma, sem kristnir menn, ok skyldi þá hverr maðr eiga mælis öl, en gjalda fe ella, ok[1] halda heilagt meðan öl[2] ynnist: en áðr var jólahald hafit[3] Höko-nótt[4], þat var miðsvetrar nótt, ok haldin þriggja nátta jól. Hann ætlaði svá, er[5] hann festist í landino, ok hann hefði frjálsliga undir sik[6] lagt allt landit, at hafa þá fram kristniboð. Hann gerði svá fyrst, at hann lokkaði þá menn, er hánom váro kærstir til kristni; kom svá með vinsæld[7] hans, at mjök margir lèto skírast[8], en sumir lèto af blótom, Han sat löngom í Þrándheimi, þvíat þar var mestr styrkr landsins. En er Hákon konúngr þóttist fengit hafa styrk af nokkorum ríkismönnum, at halda upp kristninni, þá sendi hann til Englands eptir biskupi ok öðrum kennimönnum; ok er þeir komu í Noreg, þá gerði Hákon konúngr þat bert, at hann vildi bjóða kristni um[9] allt land, en Mœrir ok Raumdœlir[10] skuto þannug[11] síno máli, sem Þrændir váro. Hákon konúngr lèt þá vígja kirkjor

---

[1] *Sdl. A, D rigtigen; ti Forbindelsen er:* hverr maðr skyldi eiga ... ok halda ... [2] *D. E;* jólin *A, Hk., men dette synes ikke ret at passe til Gjo.* vinnst, *slår til.* [3] *D. E;* haft *A. Hk. en forældet Form, der kan blandes med* haft *af* hefi, *har.* [4] *A. D;* Höggonótt *E. Hk., begge Ordformer ere lige dunkle.* [5] ef *E.* [6] sig *E. sædv.* [7] vinsælþ *E.* [8] *A, D skrive* skírask; *E* skírazt. [9] *A, D, E;* of *Hk.* [10] *Således A, D.* [11] *A;* þannig *E, den nyere Form.*

nokkorar, ok setti þar presta til. En er hann kom í Þrándheim, þá stefndi hann þíng við bœndr, ok bauð þeim kristni. Þeir svara svá, at þeir vilja þesso máli skjóta til Frostaþíngs[1], ok vilja þá at þar komi menn or öllum fylkjom, þeim sem ero í Þrændalögom; segja at þá máno[2] þeir svara þesso vandmæli.

17. Hákon konúngr kom til Frostaþíngs[3], ok var þar komit allfjölmennt af bóndom[4]. En er þíng var sett, þá talaði Hákon konúngr, hefr[5] þar fyrst, at þat var boð hans ok bœn[6] við bœndr ok búþegna, ríka ok úríka, ok þarmeð við alla alþýðo, únga menn ok gamla, sælan ok vesælan, konur sem karla, at allir menn skyldo kristnast láta, ok trúa á einn guð, Krist Maríoson, en hafna blótum öllum ok heiðnom goðum, halda heilakt[7] hinn 7da[8] hvern dag við[9] vinnom öllum, fasta ok hinn 7da hvern dag.

En þegar er konúngr hafði þetta uppborit fyrir alþýðo, þá varð[10] þegar kurr[11] mikill[12], kurroðo bœndr um þat, er konúngr vildi vinnur taka af þeim, ok segja[13] at við þat mátti landit eigi

---

[1] *D, E;* Frostoþíngs *A, måskje ved en Skrivefejl, da den tilforn har haft Ordet med* a. [2] segjandi at þá mundo *E.* [3] *Således atter A, D, E.* [4] *Sdl. A.* [5] *Sdl. A;* hóf *D, E;* hefir *Hk. er vel altså en Trykfejl.* [6] *Sdl. A, D.* [7] heilagt *D. E.* [8] *Ud. Tv. at læse* sjönda *ell.* sjaunda, *som er den gamle Form;* (*ikke* sjö-und-a). [9] *A, D;* frá *E.* [10] *D, E;* var *A.* [11] *A, D, E;* kur *Hk. er vel en Trykfejl.* [12] ok *tilf. A.* [13] *A. har her sva, som synes at være en urigtig læst ell. fejl-*

byggja[1]; en verkalýðr ok þrælar kölluðu, at þeir mætti eigi vinna, ef þeir skyldi eigi mat hafa: sögðo ok at þat var skaplöstr Hákonar konúngs, sem[2] föður hans ok þeirra frænda, at þeir våro illir af mat sínom[3], þótt þeir væri mildir af gulli.

Ásbjörn af Meðalhúsom or Gaulardal stóð upp, ok svarar eyrindi konúngs ok mælti. Þat hugðo ver bœndr, Hákon konúngr! segir hann, at þá er þú hafðir et fyrsta þíng haft her í Þrándheimi, ok höfðom þik[4] til konúngs tekit[5], ok þegit[6] af þer óðöl vár[7], at ver hefðim þá himin höndom tekit; en nú vitom ver eigi hvårt[8] heldr er, at ver månom frelsi þegit hafa, eða mantu nú láta[9] þrælka

---

skreven Forkortelse for segja, *ell. og dette Ord har været udeglemt foran* svå; *C har* sagði, *som er en åbenbar Fejl af Afskriveren, der ikke var Islænder, og ikke har kunnet udfylde Forkortelsen* (s.) *rigtig; D har* s.; *E. fattes Ordene* ok segja; *Hk. har* ok sögðo, *som ingensteds findes, samt desuden indskudt foran* ok sva átrúnað *efter Peringskölds Udgave, hvilket forstyrrer Sammenhængen.*

[1] byggva *D.* [2] *E;* ok *A. D.* [3] *D, E;* sva *A, hvilket atter er en urigtig læst eller fejlskreven Forkortelse, og bestyrker den nys fremsatte Rettelse; muligen har der i Oldbogen på begge Steder stået blot* s. [4] þig, *E.* [5] *D har* hófum *for* höfðum tekit, *men strags* ok þegit, *som viser det er en blot Skrivefejl.* [6] þágom *Hk. findes ikke i A, D, E, men synes antaget af Udgiv., for at få nysanmærkede Skrivefejl til at passe i Teksten.* [7] *Såled. A, E;* var *D med udeglemt Tonetegn,* vor *Hk. er den nyere isl. Retskrivning.* [8] hvert *Hk, en nyere Form, som aldrig findes hos de gamle i denne Betydning.* [9] *A, E;* vilja *D.*

oss af nýjo [1] með undarligom hætti, at ver munim [2] hafna átrúnaði [3] þeim, er feðr vârir hafa haft fyrir oss, ok allt forelliri, fyrst um brunaöld, en nú um haugsöld [4], ok hafa þeir verit miklo göfgari en ver, ok hefir oss þó dugat þessi átrúnaðr. Ver höfum lagt til yðar svâ mikla ástúð, at ver höfom þik ráða látit [5] með oss öllom lögum í landino ok landsrètt. Nú er þat vili várr [6] ok samþykki, bóndanna, at halda þau lög, sem þú settir oss her á Frostaþíngi, ok ver játaðom [7] þer; viljom ver allir þer fylgja, ok þik til konúngs halda, meðan einnhverr [8] er lífs bóndanna þeirra, er her ero nú á þínginо, ef þú, konúngr, vill [9] nokkut hóf viðhafa, at beiða oss þess eins, er ver megom [10] veita þer, ok oss se eigi ógeranda. En ef þer vilit þetta mál taka með svâ mikilli freko, at deila afli ok ofríki við oss, þá höfum ver bœndr gert ráð vârt, at skiljast allir við þik, ok taka oss annan

---

[1] *A, D, E*; nýo *Hk, den nyisl. Retskr., der vel har sin Grund i den forandrede Udtale af y.* [2] *D, E;* monim *A,* mànom *Hk i frems. M. synes at være urigtigt.* [3] vârom *indsk. E, Hk.* [4] *E. og, som det synes, A;* haugaöld *D, Hk, mindre rigtig i Følge Fort. Hk. S. 2, hvor alle læse* haugsöld. [5] láfið *E.* [6] *Sål. A, E.* [7] játuðum *D,* jáðom *E.* [8] *D indsk.* vârr, *heraf synes senere tilsat i A over Linien* vor, *hvilket sidste er optaget i Hk; men Ordet, som fattes i E, er ud. Tv. uægte, da* einhverr *styrer de følgende Ejefr.* bóndanna þeirra, *som alt hører til 3. Person.* [9] *D, E;* villt *er den senere Form, der ud. Tv. ved en Skødesløshed i Afskrivningen er indkommen i A, og derfra i Hk.* [10] *A, D;* megim *E.*

höfðíngja, þann er oss haldi til þess, at ver munim[1] í frelsi hafa þann átrúnað, sem [ver viljom[2]. Nú skaltu, konúngr, kjósa um[3] kosti þessa, áðr þíng[4] se slitit.

At eyrindi þesso gerðo bœndr róm mikinn, ok segja at þeir vilja svå vera låta[5].

En er hljóð fèkkst, þá svarar Sígurðr jarl: þat er vili Hákonar konúngs, at samþykkja við yðr, bœndr, ok láta aldri skilja yðra vinåtto. Bœndr segja at þeir vilja, at konúngr blóti til árs þeim ok friðar, svå sem faþir hans gerði, staðnar þá kurrinn, ok slíta þeir þíngino. Síðan talaði Sigurðr jarl við konúng, ok bað hann eigi[6] nemast[7] með öllu, at gera sem bœndr vildi, sagði at eigi mundi annat lýða[8], en sveigja til nokkot við bœnðr: er þetta, konúngr, sem sjálfir þer megut[9] heyra, vili ok ákafi höfðíngja ok þarmeð alls fólks; skolo ver, konúngr, her finna til gott ráð nokkut; ok samdist[10] þat með þeim konúngi ok jarli.

16. Sigurðr Laða-jarl[11] var hinn mesti blótmaðr, ok svå var Hákon fadir hans; hèlt Sigurðr jarl upp blótveizlom öllum af hendi konúngs þar í Þrændalögom*.

---

[1] *A;* megim *D, E.* [2] *A, D;* oss er at skapi *E, Hk.* [3] *A, E;* of *D.* [4] þíngit *D.* [5] sem nu er sagt *tilf. E.* [6] *D skriver* æigi; *Hk. har* ei, *en sammentrukken Form, som næppe findes hos de gamle.* [7] *D;* fortaka *A.* [8] *A, D;* hlýða *E.* [9] *A;* megit *E;* máttuð *D.* [10] staddist *E.* [11] *ellers* Hlaðajarl, *som D. skriver.* * *Dette Sammenhør indskydes i Grundtvigs Oversættelse foran det sidste af dette Kap.*

Þat var forn siðr, þá er blót skyldi vera, at allir bœndr skyldo þar koma, sem hof var, ok flytja þannug föng sín, þau er þeir skyldo hafa, meðan veizlan stóð, At veizlo þeirri skyldo allir menn öl eiga: þar var ok drepinn allskonar smali ok svâ hross, en blóð þat allt, er þar kom af, þat var kallat hlaut, ok hlautbollar þat, er blóþ þat stóð í, ok hlautteinar, þat var svâ gert sem stöklar, með því skyldi rjóða stallana öllo saman, ok svâ veggi hofsins utan[1] ok innan, ok svâ stökkva á mennina; en slátrit skyldi sjóða til mannfagnaðar. Eldar skyldo vera á miðjo gólfi í hofino, ok þar katlar yfir[2], ok skyldi full um[3] eld bera. En sá er gerði veizlona, ok höfðíngi[4] var, þá skyldi hann signa fullit ok allan blótmatinn. Skyldi fyrst Óðins full, [skyldi þat[5] drekka til sigrs ok ríkis konúngi sínom, en síðan Njarðar full ok Freys full til árs ok friðar. Þá var mörgum mönnum títt at drekka þarnæst Braga full; menn drukko ok full frænda sinna, þeirra er göfgir[6] höfðo verit, ok vâro þat minni kölluð.

Sigurðr jarl var manna örvastr; hann gerði þat verk, er frægt var mjök, at hann gerði mikla [blótveizlo á Hlöðom[7], ok hèlt einn upp öllum kostnaði. ***

---

[1] uttan *E. viser at dette Ord rigtig skrives uden Tonetegn, uagtet út skrives anderledes.* [2] uppi *D, E.* [3] of *D.* [4] hofgoðinn *E.* [5] *Sdl. A; f. i E, Hk; D har:* Fyrst Óðins full, þat skyldi. [6] *D, E;* heygðir *A.* [7] *D, E;* veizlo á Ögðom, *A.*

18. Um haustit at vetrnóttum[1] var blótveizla á Löðom[2], ok sótti þartil konúngr. Hann hafði jafnan fyrr verit vanr, ef hann var staddr þar sem blót vâro, at matast í litlu húsi með fá menn; en bœndr töldo[3] at því, er hann sat eigi í hásæti síno, þá er mestr var mannfagnaðr; sagði jarl, at hann skyldi eigi þá svâ gera, var ok svâ at konúngr sat í hásæti síno. En er et fyrsta full var skenkt, þá mælti Sigurðr jarl fyrir[4], ok signaði Óðni[5], ok drakk af horninu til konúngs; konúngr tók við, ok gerði krossmark yfir: þá mælti Kárr af Grýtingi: hví ferr konúngrinn nú svâ? vill hann eigi enn blóta? Sigurðr jarl svarar: konúngr gerir svâ, sem þeir[6] allir, er trúa á mátt sinn ok megin, ok signa full sitt Þór; hann gerði hamarsmark yfir, áðr hann drakk. Var[7] þá kyrt um kveldit. Eptir um daginn, er menn gengo til borða, þá þusto[8] bœndr at konúngi, sögðu at þá skyldi hann eta hrossaslátr; konúngr vildi þat firir engan[9] mun. Þá báðu þeir hann drekka soðit; hann vildi þat eigi. Þá báðo þeir hann eta flotit; hann vildi þat ok eigi; [ok var þá[10] við atgöngu búit[11].

[Jarl kvaðst vildu[12] sætta þá, ok bað þá hætta[13] storminom, ok bað hann konúng gína yfir ketil-

[1] *D, E;* vetri *A.* [2] Hlöðom *D, E.* [3] töl̄þo *E sædv.* [4] *D;* minni *tilf. E*; mynni *tilsat senere i A over Linien; men det er urigtigt, da det ikke er et* minni, *men et* full, *der omtales.* [5] Þór *E.* [6] gera *tilf. E, Hk.* [7] þar *tilf. Hk*; þat *tilf. E.* [8] þeystost *E.* [9] öngan *E sædv.* [10] þá hèlt *E.* [11] *f. i E.* [12] *D;* Sigurðr jarl svarar, at hann vill *A.*; Sig. j. vildi *E.* [13] *A, D;* lètta *E.*

höddana, er soðreykinn hafði lagt upp af hrossaslátrino, ok var smjörug haddan; þá gekk konúngr til, ok brá líndúk um hödduna, ok gein yfir, ok gekk síðan til hásætis, ok líkaði hvârigom vel.

19. Um vetrinn[1] eptir var búit til jólaveizlo konúngi inn á Mœri[2]; en er atleið jólunom, lögðo þeir stefno með ser átta höfðingjar, er mest rèðo fyrir blótum í öllum Þrændalögum; þeir vârò 4 utan or Þrándheimi: Kárr af Grýtíngi ok Ásbjörn af Meðalhúsum, Þórbergr[3] af Varnesi, Ormr af Ljoxu[4]; en af Innþrændom Bótólfr[5] af Ölvishaugi, Narfi af Staf í Veradal[6], Þrándr haka af Eggjo, Þórir skegg af Húsabœ í eynni[7] Iðri: þessir 8 menn bundust í því, at þeir fjórir af [Útþrændom skyldu eyða kristninni, en þeir fjórir af[8] Innþrændom skyldu neyða konúng til blóta. Útþrændir fóro 4 skipom suðr á Mœri, ok drápo þar presta 3, ok brenndo kirkjor 3, [fóro aptr síðan[9]. En er Hákon konúngr ok Sigurðr jarl komu inn á Mœri með hirð sína, þá vâro þar bœndr komnir[10] allfjölmennt. Hinn fyrsta dag at veizlonni [veitto bœndr, konúngi atgöngo[11], ok báðo hann blóta, en hèto hânom afarkostom ella; Sigurðr jarl bar þá sáttmál[12]

[1] vettrinn, *E.* [2] Mœrinni *D*, *med Kjo.* [3] Bergþórr *E.* [4] Lyxu *E.* [5] *D*, *E*; Blótólfr *A*, *Hk.* [6] *D*; Staf or Veradal *A*; Stafverjadal *E.* [7] eyjonni *E.* [8] *Således D*; *fattes i A*, *E*; Útþr. sk. e. kristindóminom í Noregi, e. þ. 4 af *Hk. efter Peringskölds Udgave.* [9] *D*, *E*; *f. i A.* [10] ok höfðo *tilf. E.* [11] *A*, *E*; herðo b. at konungi *D*, *Hk.* (*jf. S.* 48, *L.* 9). [12] *Såled. D*; mál *A*, *E.*

í millom þeirra, kömr[1] þá svâ at Hákon konúngr át nokkura bita af hrosslifr; drakk hann þá öll minni krossalaust, þau er bœndr skènkto[2] hânom.

En er veizlo þessarri[3] var lokit, fór[4] konúngr ok jarl þegar út á Hlaðir; var konúngr allúkátr, ok bjóst þegar í brott með öllu liði síno or Þrándheimi, [ok mælti svâ[5], at hann skyldi fjölmennari koma í Þrándheim annat sinn, ok gjalda[6] bóndom þenna fjandskap, er þeir höfðo til hans gert. Sigurðr jarl bað konúng gefa Þrændom þetta eigi at sök; segir svâ at konúngi muni eigi þat duga at heitast[7] eðr herja á innanlands fólk, [þar sem[8] mestr styrkr er landsins, sem í Þrándheimi var. Konúngr var þá svâ reiðr, at eigi mátti orðom við hann koma; fór hann í brott or Þrándheimi, ok suðr á Mœri; dvaldist[9] þar um vetrinn[10] ok um várit[11]. En er sumraði dró hann lið at ser, ok vâro þau orð á, at hann mundi fara með her þann á hendr þrændom.

20. [Hákon konúngr var þá á skip kominn, ok hafði lið mikit[12]; þá koma hânom tíðindi sunnan or landi, þau at synir Eiríks konúngs vâro[13] komnir sunnan af Danmörk í Víkina; ok þat fylgði[14], at

[1] kom *D, E.* [2] skenkti *E.* [3] *A*; þessari *Hk, er en falsk Form af det nyere Sprog*; þeirri *E.* [4] *E, D, Hk;* fóro *A.* [5] svâ segjandi *E.* [6] þá *insk. Hk.* [7] hatast *E.* [8] ok þar sízt er *E.* [9] *D;* dvalþizt *A, E.* [10] vettrinn *E. sædv.* [11] *Sdl. A, E med* á. [12] *Sdl. A, D;* En er Hák. kon. var á skip kom. með her mikinn *E.* [13] *A, E*; væri, *E*; væro *Hk finder jeg ingensteds ellers.* [14] *A, D*; með *E.*

þeir höfðo elt af skipom Tryggva konúng Ólafsson austr við Sótanes; höfðo þeir þá víða herjat í Víkinni, ok höfðo margir menn undir þá gengit. En er konúngr spurði þessi tíðindi, þóttist hann liðs þurfa, sendi hann þá orð Sigurði jarli, at koma til sín, ok svâ öðrum höfðíngjom, þeim er hânom var liðs at ván[1]. Sigurðr jarl kom til Hákonar konúngs, ok hafði allmikit lið; vâro þar þá allir þrændir, þeir er um vetrinn höfðo mest gengit at konúnginom, at pynda[2] hann til blóta; vâro þeir þá allir [í sætt teknir[3] af fortölum Sigurðar jarls.

Fór Hákon konúngr þá suðr með landi; en er hann kom suðr um Stad, þá spurði hann at Eiríkssynir vâro komnir á Norðr-agðir. Fóro þá hvârir í móti öðrum, varð fundr þeirra á Körmt; gengo þá hvârir[4] af skipom, ok börðust á Ögvaldsnesi; vâro hvârirtveggjo[5] allfjölmennir; varð þar orrosta mikil. Sótti Hákon konúngr hart fram; ok var þar fyrir Guttormr[6] konúngr Eiríksson með sína sveit, ok eigast[7] þeir höggvaskipti við: þar fèll Guttormr[8] konúngr, ok var merki hans niðrhöggvit; fèll þar þá mart lið um hann. Því næst kom flótti

---

[1] von *D, E.* [2] *A*; pinda *Hk*; *D. har* neyða; *i E fattes den hele Sætning.* [3] teknir í frið ok sætt *E.* [4] *A, D*; tveggjo *tilf. E.* [5] *D, E*; þá *tilf. A.* [6] *A skriver* Goth.; *E* Guth.; *D* Gutthormr. [7] eiga *E, synes at være en Skrivefejl.* (jf. S. 34, Anm. 17 og S. 35, Anm. 6). [8] *A skriver her* Guth., *ligesaa D, E.*

í lið Eiríkssona, ok flýðo þeir til skipanna, ok rero[1] [í brot[2], ok höfðo látít mikit lið. * * * Hákon konúngr fór [til skipa sinna, ok hèlt[3] austr eptir Gunnhildarsonom, fóro þá hvàrirtveggjo sem mest mátto, þartil er þeir komu [á Austragðir[4]; þaðan sigldo Eiríkssynir á haf, ok suðr til Jótlands.* * * Síðan fór Hákon konúngr norðr aptr í Noreg, en Eiríkssynir dvöldust[5] þá enn í Danmörk langa hríð[6].

21. Eptir þessa orrosto setti Hákon konúngr þat í lögom um allt land með sjá, ok svà langt upp á land, sem lax gengr ofarst, at hann skipaði allri bygð, ok skipti í skipreiðor, en skipreiðom[7] í fylki hverjo[8]. [Var þá kveðit á hverso mörg skip, eðr hverso stór skyldi útgera or fylki hverjo[9], þá er almenníngr væri úti, ok skyldi almenníngr vera skyldr út at gera, þegar er útlendr herr væri í landi. Þat skyldi ok fylgja útboði því, at vita skyldi gera á hám fjöllum, svà at hvern mætti sjá frá öðrum. Segja menn svà, at á 7[10] nóttum fór herboðit frá

[1]reyro *E.* [2]*A;* brot *E.* [3]*f. i E.* [4]austr á Agðir *E.* [5]dvölþust *E.* [6] *Den sidste Sætning henföres i Grundtvigs Oversættelse til Begyndelsen af 22de Kap.* [7] *nl.* skipaði hann, *indrettede han (i hvert Fylke), d. e. sàledes at den ikke krydsede den gamle Fylkeinddeling.* [8] *Sål. E; A gjentager* hann scipti, *men f.* hverjo; *D ligeledes, som om Meningen var, at han inddelte Skibsrederne igjen i Fylker, som Underinddelinger.* [9] *Sål. D, som giver god Mening; A og E synes at indeholde åbenbare Skrivefejl.* [10] *D, E skrive* sjau *med en sammensat Figur for au; det er muligt, at den gamle Udtale har været* sjöw, *hvoraf sv.* sjú, *d.* syv, *t.* sieb-*en.*

enom synnsta vita í hina nörðsto[1] þínghá á Hálogalandi.

---

22. Eiríkssynir våro mjök í hernaði í Austrvegi, en stundom herjaðo[2] þeir í Noregi, svâ sem fyrr er ritat... Þá er Hákon hafði verit konúngr í Noregi 20 vetr, komu sunnan or Danmörku[3] synir Eiríks, [ok höfðo allmikit lið[4]; þat var mikit lið, er þeim hafði fylgt í hernaði, en þó var miklo[5] meiri Danaherr[6], er Haraldr konúngr Gormsson hafði fengit þeim í hendr[7]. Þeir fengo raðbyri[8] mikit, ok sigldo út af Vendli, ok komu utan at Ögðom; hèldo síðan norðr með landi, [ok sigldo[9] dag ok nótt. En vitom var eigi uppskotit, fyrir þá sök at sú var siðvenja, at vitar fóro austan eptir landi, en austr þar hafði eigi[10] orðit vart við ferð þeirra. Þat bar enn til, at konúngr hafði viðrlög mikil, ef vitar væri rangt uppbornir, þeim mönnum er kunnir ok sannir urðo at því; fyrir þá sök[11] at herskip ok víkingar fóro um úteyjar ok herjoðo, ok hugðo landsmenn at þar mundo fara synir Eiríks, var þá vitom[12] uppskotit, ok varð herhlaup um

---

[1] neyrðsto *E. ellers* nyrðstu (103), (*jf. S.* 18. *Anm.* 16); ey *er blot en Udvidelse af* ö. [2] herjoðo *E. Omlyden af* a *foran* u *forsömmes undertiden* (jf. S. 42. Anm. 7). [3] *D, E*; Danmörk *A.* (67). [4] með allmikinn her *E.* [5] myklo *E.* [6] danskr herr *E.* [7] *Således A*, (*ikke* hendor). [8] *ellers* hraðb. [9] *A, E*; *i A har desuden stdet* síþan, *men det synes udstreget*; *i D f. disse Ord.* [10] *A, D*; ekki *E, Hk.* [11] at þat varð *indsk. E.* [12] rangt *indsk. D.*

land allt; en Eiríkssynir fóro aptr til Danmerkr, ok höfðo engan Danaher haft nema sitt lið, en stundom våro [1] þat annarskonar [2] víkingar. Varð Hákon konúngr þesso mjök reiðr, er starf ok fekostnaðr varð af þesso, en eigi gagn; bœndr töldo ok at fyrir sína hönd, er svå fór: ok var þessi sök til, er engi njósn fór fyrir [um ferð [3] Eiríkssona, fyrr en þeir komu norðr í Ulfasund. Þeir lágo þar 7 nætr, [fór þá sögn [4] [et öfra [5] um Eið ok norðr um [6] Mœri. En Hákon konúngr var þá á Sunnmœri, í ey þeirri er Fræði heitir, þar sem heitir Birkiströnd, at búi síno, ok hafði eigi lið, nema hirð sína ok bœndr þá, er verit höfðo í boði hans.

23. Njósnarmenn komu til Hákonar konúngs, ok segja hånom sín eyrindi, at Eiríkssynir våro með her mikinn fyrir sunnan Stað; þá lèt konúngr kalla til sín þá menn er þar våro vitrastir, ok leitaðe ráðs við þá, hvårt hann skyldi berjast við sonu Eiríks, þótt liðsmunr se mikill, eðr skal hann fara norðr undan, ok fá ser lið meira.

Egill ullserkr er nefndr bóndi einn, er þar var, [hann var [7] þá gamall [8] mjök, en [9] hafði verit meiri ok sterkari hverjom manni, [ok hinn mesti orrostomaðr [10]; hann hafði lengi borit merki Haralds konúngs hins hárfagra; Egill svarar rœðo konúngs:

---

[1] var *E.* [2] annarskostar *E.* [3] of ferðir *E.* [4] *A;* fóro þá njósnir *D*, *E.* [5] *A*, *D;* hit efra *E.* [6] á *E*, *er vel rettere.* [7] *D; f. i A.* [8] *D;* gamlaðr *A.* [9] *D;* ok *A.* [10] *f. i E.*

Var ek í nokkurom orrostom með Haraldi konúngi feðr yðrom, barðist hann stundom við[1] meira liði stundom við[1] minna, hafði hann jafnan sigr; aldri[2] heyrða ek hann leita þess ráðs, at vinir hans skyldi[3] kenna hánom at flýja, mánom ver ok eigi þer þat ráð kenna[4], konúngr! þvíat ver þikkjomst eiga höfðíngja röskvan; þer skulut ok eiga trausta fylgð af oss. Margir aðrir studdo ok þá þetta mál. Konúngr segir ok svá, at hann var þess fúsari at berjast [með lið þat er tilfengist[5]; var þat þá ráðit. Lèt konúngr þá skera upp herör, ok senda alla vega frá ser; [fèkk hann brátt mikit lið[6]. Þá mælti Egill ullserkr: þat óttuðumst[7] ek of hríð, er friðr þessi hinn mikli var, at ek munda verða ellidauðr inni[8] á pallstrám[9] mínom, en ek vilda heldr falla í orrosto, ok fylgja höfðíngja mínum; kann [nú ok[10] vera at svá megi verða, um þat er lýkr.

24. Sönir[11] Eiríks hèldo norðr um Stað, þegar er leiði gaf; en þegar þeir komu norðr[12], þá spyrja þeir hvar Hákon konúngr var, ok halda til móts við hann. Hákon konúngr hafði 9 skip, hann lagðist[13] norðr undir Fræðarberg í Frekeyjarsundi[14], en Eiríkssynir lögðu at fyrir sunnan bergit, þeir

---

[1] með *D.* [2] *A, D, E.* [3] *D, E;* skyldo *A.* [4] gefa *D, E.* [5] *D, E; f. i A.* [6] *E;* ok lèt draga lið saman, slíkt er hann fèkk *A, D.* [7] óttuðunst *Hk. er en ny Form; i alle 3 Oldbøger er det skrevet med en Streg over* u. [8] *D, E;* inn *A.* [9] pallitrjám *E.* [10] *D;* nú *f. i A;* ok *f. i E.* [11] Synir *D.* [12] um Stað *tilf. A.* [13] lagði *D.* [14] Færeyjarsundi *E;* Feeyjarsundi *A;* Frekeyjarsund *D.*

höfðo meir en 20 skip. Hákon konúngr sendi þeim boð, ok bað þá á land ganga, segir at hann hafði þeim völl haslat á Rastarkálf[1]. Þar ero vellir slèttir ok miklir, en fyrir ofan gengr brekka löng ok heldr lág. Gengo Eiríkssynir þar af skipom sínom, ok norðr yfir hálsinn, fyrir innan Fræðarberg, ok svá fram á Rastarkálf. Egill mælti þá til Hákonar konúngs, bað hann fá ser 10 menn ok 10 merki; konúngr gerði svá. Gengr þá Egill með menn sína upp undir brekkuna, en Hákon konúngr gekk upp á völlinn með sitt lið, ok setti upp merki ok fylkti, ok segir svá: Ver skulum hafa fylkíng langa, svá at þeir kríngi eigi um oss, þótt þeir hafi lið meira; [gerðo þeir[2] ok svá. Varð þar órrosta mikil ok en snarpasta sókn[3]. Egill lèt þa setja upp merki þau 10, er hann hafði, ok skipaði svá mönnum þeim er báro, at þeir skyldo ganga sem næst brekkonni, ok láta stundar hríð í millom hvers þeirra. Þeir gerðo svá, ok gengo fram með brekkunni sem næst, svá sem þeir mundo vilja koma á bak þeim Eiríkssonom. Þat sá þeir er öfstir[4] stóðo í fylkíngo Eiríkssona, at merki mörg fóro óðfluga, ok gnæfo[5] fyrir ofan brekkuna, ok hugðo at þar mundi fylgja lið mikit, ok mundi vilja koma á bak þeim, [milli ok[6] skipanna. Gerðist

---

[1] Rastarkálfi *D.* [2] *D*; ok *f. i D.* [3] *E*; *f. i A. D.* [4] efstir *D, E.* [5] *A, E; man skulde ellers vænte* gnæfðo. [6] *A, D, E; en sædv. Udeladelse af det ene tilforn omtalte Led efter* milli, *altsaa for* milli þeirra o. sk.; ok milli *Hk. er en Sprogfejl, som er rettet ind i A.*

þar þá kall mikit, sagði hverr öðrom hvat títt var. Því næst kom flótti í lið þeirra, en er þat sá konúngarnir, flýðo þeir. Hákon konúngr sótti þá hart fram [með sínom mönnum[1], ok ráko þeir flóttann, ok felldo lið mikit.

25. Gamli Eiríksson, þá er hann kom upp á hálsinn fyrir ofan bergit, þá snerist[2] hann aptr, ok sá at ekki lið fór eptir[3], meira en þat er þeir höfðo áðr [barzt viðr[4], ok þetta var prettr einn. Þá lèt Gamli konúngr blása herblástr, ok setja upp merki sitt, ok skaut á fylkíng; hurfo at því allir Norðmenn, en Danir flýðo til skipanna. En er Hákon konúngr ok hans lið kom at, þá varð þar orrosta [í annat sinn hin snarpasta[5]. Hafði þá Hákon konúngr meira lið, lauk svâ at Eiríkssynir flýðo; sóttu þeir þá suðr af hálsinom; en sumt lið þeirra opaði[6] suðr á bergit, ok fylgði Hákon konúngr þeim. Völlr slèttr er austan af hálsinom ok vestr á bergit, ok þá hamrar brattir vestr af; þá opuðo menn Gamla upp undan á bergit, en Hákon konúngr sótti at þeim svâ djarfliga, at hann drap suma, en sumir ljópu vestr af bergino, vâro hvârirtveggjo drepnir; skildist[7] Hákon konúngr svâ fremi við, er [hverr maðr var drepinn[8].

---

[1] *E*; *f. i A, D.* [2] sneri *E urigtigt, da dette betyder:* han vendte om, *d. e.* gik tilbage; *men Meningen er:* han vendte sig om, *d. e.* så tilbage. [3] þeim *indsk. D.* [4] barizt við *D, E.* [5] *Sdl. A, D*; hin harðasta annat sinn *E.* [6] *A, E, Hk. ellers* hopaði, *som D skriver.* [7] skilþist *E.* [8] hvert barn var dautt *A, D.*

26. Gamli Eiríksson flýði ok af hálsinom, ok ofan á jöfnu fyrir sunnan bergit; þá snerist[1] Gamli konúngr enn í mót, ok hèlt upp orrostu, kom þá enn lið til hans; þar komu ok allir brœðr hans með miklar sveitir. Egill ullserkr var þá fyrir Hákonar-mönnom, ok veitti harða atgöngo, ok skiptust þeir Gamli konúngr höggum við; fèkk Gamli konúngr sár stór, en Egill fèll, ok mart lið með hânom. Þá kom at Hákon konúngr með [þær sveitir er hânom höfðo fylgt[2], varð þá enn ný orrosta; sótti þá enn Hákon konúngr hart fram, ok hjó menn til beggja handa ser, ok felldi hvern yfir annan... Eiríkssynir sá [menn sína alla vega falla fyrir ser[3]; þá snúast þeir á flótta til skipa sinna. En þeir er fyrr[4] höfðo flýit á skipin, þá höfðo þeir úthrundit skipunom, en sum skipin voru þá uppi fjöruð; hljópu þá allir Eiríkssynir á sund, ok þat lið er er þeim fylgði[5]. Þar fèll Gamli Eiríksson, en aðrir brœðr hans náðo skiponom, ok hèldo brot[6] síðan með þat lið er eptir var, ok hèldo síðan suðr til Danmarkar[7], [ok dvölþost þar um hríð, ok undo illa við sína ferð[8].

27. Hákon konúngr tók þar skip þau[9] er uppi hafði fjarat, er átt höfðo Eiríkssynir, ok lèt draga á land upp. Þar lèt Hákon konúngr leggja Egill ullserk í skip, ok með hânum alla þá menn er af

[1] sneri *E.* [2] þá sveit er honom fylgði *E*; lið sitt *D.* [3] falla menn sína alla vega frá ser *E.* [4] *E*; fyrri *A, D.* [5] *Sdl. A, D, E (med* ð*).* [6] *Sdl. A, E. ellers* brott. [7] *A*; Danmerkr *E.* (70). [8] *Sdl. E*; *f. i A.* [9] öll *tilf. E.*

þeirra liði höfðo fallit, lèt bera þarat jörð ok grjót: Hákon konúngr lèt ok fleiri skip uppsetja, ok bera á valinn, ok ser þá hauga enn fyrir sunnan Fræðarberg,.. Háfir[1] bautasteinar standa hjá haugi Egils ullserks.

---

28. Þá er Hákon konúngr Aðalsteinsfóstri hafði verit konúngr í[2] Noregi [26 vetr[3], síðan er Eiríkr bróðir hans fór or landi, þá varð[4] þat til tíðinda, at Hákon konúngr var staddr á Hörðalandi, ok tók veizlu í Storð á Fitjóm, hafði hann þar hirð sína ok marga bœndr í boði síno. En er konúngr sat yfir dagverðarborði[5], þá sá varðmenn, er úti vâro, at skip mörg sigldo sunnan, ok átto eigi langt til eyjarinnar. Þá mælti hverr við annan, at segja skyldi konúngi, at þeir hugðo[6] at herr mundi at þeim fara; en þat þótti engom dœlt, at segja konúngi hersögo, þvíat hann hafði þar mikit viðlagt, hverjom er þat gerði; [en þat þótti þó úgeranda, at konúngr vissi eigi þetta[7]. Þá gengr einnhverr þeirra inn í stofuna, ok bað Eyvind Finnsson ganga út með ser skjótt, segir at hin mesta nauðsyn var á. Eyvindr gekk [út, ok[8] þegar [er hann kom út, þar[9] er sjá mátti til skipanna, þá sá hann þegar, at [þar fór herr mikill[10]: gekk aptr þegar

---

[1] *Sdl. A, E, D.* [2] at *D.* [3] 6 vetr ok 20 *D, E.* [4] var *D, E.* [5] dagverðar borðum *D*; dagverði *E.* [6] hygði *E.* [7] þeim þótti ok óger. a. k. yrði þessa eigi varr *D*; en þ. þ. þó nauðsyn a. k. v. þetta *E.* [8] *D*; *f. i A.* [9] *Sdledes A, D.* [10] herr m. fór at þeim *E.*

í stofuna ok fyrir konúng, ok mælti: lítil er líðandi stund, en löng matmáls stund. Konúngr leit móti hânum, ok mælti: hvat ferr? Eyvindr kvað:

Blóðöxar tjá beiða
brynþíngs fetil-stínga
oss gerast hnept ens hvassa
hefnendr setuefni:
heldr er vannt, en ek vilda
veg þinn, konúngr! segja
(fám[1] til fornra vápna
fljótt!) hersögo drottni*.

Konúngr segir: ertu svâ góðr drengr, Eyvindr! at þú mant eigi hersögo segja, nema sönn se. [Þá segja margir, at sú saga var sönn[2]. Lèt þá konúngr taka ofan borðit; gekk hann þá út, ok sá til skipanna, sá þá at þat vâro herskip. [Hann mælti þá til manna sinna, spyrr[3] hvert ráð taka skyldi; hvârt[4] berjast skuli[5] með lið þat, er þeir hafa, eðr ganga til skipa, ok sigla norðr undan: er oss þat auðsætt, segir konúngr, at ver mânom nú berjast við liðsmun miklo[6] meira, en fyrr höfum ver átt, ok hefir oss [opt þó[7] þótt mikill mis-

---

* [1] *Sdl. A, D, E*; farom *Hk, er en falsk Læsemåde optag. af Peringsk.* * *Ordfølgen er:* (Varðmenn) tjá ens hvassa Blóðöxar hefnendr beiða fetilstínga brynþíngs, (ok) setuefni gerast oss hnept. Heldr er vannt (at) segja drottni hersögo, en ek vilda veg þinn, konúngr! fám fljótt til fornra vâpna! [2] *D; f. i A, E.* [3] *D; i Af.* Hann *og* spyrr; *E. har* Konúngr spurði menn sína. [4] *Sdl. A, D, E.* [5] *ell.* skal, *Ordet er forkortet i alle* 3 *Håndskr.* [6] myklu *E.* [7] *A*; þó opt *E*; þó jafnan *D.*

jafnaðr liðs vârs, þá er ver höfom orrostor átt við sonu Gunnhildar. Menn veitto eigi skjótan orskurð; þá kvað Eyvindr:

Samira Njörðr[1] enn norðar
naddregns hvötom þegni
(ver getum bili at bölva)
blámœrar[2] skæ fœra:
nú er þat, er rekr á Rakna
rymleið flota breiðan
(grípom ver í greipar
gunnborð!) Haraldr sunnan!*

Konúngr svarar: raustliga[3] er þetta mælt, Eyvindr! ok nær skaplyndi míno, en þó vil ek heyra fleiri manna orskurð um þetta mál. En er menn þóttust skilja, hverso konúngr vildi vera láta, þá svöruðo margir, sögðo at heldr vildo þeir falla með dreng-

---

[1] norðr *A, E.* [2] *Sáled. Peringsk.;* borðmœrar *A, D, E.* **Ordfølgen er:* Nadd-regns-Njörðr! samira hvötom þegni (at) fœra blámœrar skæ enn norðar, ver getum at bölva bili; (þvíat) nú er þat er Haraldr rekr breiðan flota sunnan á Rakna rymleið. Grípom ver gunnborð í greipar! *Jeg forklarer dette Vers en Del anderledes end de ældre Fortolkere,* nl. *Pile-regn,* d. e. Slag, *Slagets Gud* (Njord), d. e. Helt! Konge! *det sömmer-ej, en tapper Mand* (*at*) *føre, Havmøens,* d. e. Ægers Datters, Bølgens, *Hest,* d. e. Skibet, *end nordligere,* d. e. længer nord på; *vi kunne,* d. e. vide at, *forbande Opsættelse,* (vi hade, afsky al Forhaling): (ti) *nu er det* (just) *at Harald* (siden kaldet gråfeld) *driver,* d. e. fører, *sin talrige Flåde sönden fra på Søkongens* (Raknes) *larmende Vej,* d. e. over Havet; *lad os gribe Stridsbordet,* d. e. Skjoldet, *i* (vore) *Hænder.* [3] *ellers* hraustl. *som E skriver.*

skap, en flýja fyrir Dönom at úreyndo; sögðo at opt höfðo þeir sigr fengit, þá er þeir höfðo barizt við minna lið. Konúngr þakkaði þeim vel[1] orð sín, ok bað þá vápnast, ok svá gera menn. Konúngr steypir brynjo á sik[2], ok gyrðir sik með sverðino kvernbít, setr á höfuð ser hjálm gullroðinn, tekr kesjo í hönd ser ok skjöld á hlið. Þá skipar hann hirðinni í eina fylkíng, ok bóndum þarmeð, ok setti upp merki sín.

29. Haraldr Eiríksson var þá höfðíngi fyrir[3] þeim brœðrom eptir fall Gamla; þeir brœðr höfðo þar her mikinn[4] sunnan or Danmörko; þar våro þá í liði med þeim móðurbrœðr þeirra, Eyvindr skreyja ok Álfr askmaðr, þeir voru sterkir menn ok raustir[5] ok hinir mesto manndrápamenn. Eyríkssynir hèldo skipom sínom til eyjarinnar, ok gengo á land upp ok fylkto; ok er svá sagt, at eigi [mundi vera[6] minni liðsmunr, en 6 menn mundo vera um einn, at Eiríkssynir mundo fjölmennari.

30. Hákon konúngr hafði þá fylkt liði síno, ok segja menn svá at konúngr steypti af ser brynjonni, áðr orrostan tókst. Svá segir Eyvindr skáldaspillir í Hákonarmálom[7]:

---

[1] *A skriver her* væl. [2] sig *E.* [3] *D*; yfir *A, E.* [4] haft *tilf. A.* [5] *ellers* hraustir, *som E skriver.* [6] væri *D. E.* [7] *H. i Fl. uden Ental. Alle Sanges Navne pá* -mál *ere sáledes af I. i Fl., f. E.* Háfamál, Grímnismál, *o. desl. Ligeledes mange Stedsnavne, som* Upplönd, Smálönd, *o. fl. af de andre Kön.*

Bróður fundo þær[1] Bjarnar
or brynjo fara,
konúng hinn kostsama
kominn und[2] gunnfána[3]...

Hákon konúngr valdi[4] mjök menn í hirð með ser, at afli ok reysti[5], svá sem gert hafði Haraldr konúngr faðir hans.

Þórálfr hinn sterki Skolmsson var þar, ok gekk á aðra hlið konúngi, hann hafði hjálm ok skjöld, kesjo ok sverð, þat er kallat var Fetbreiðr; þat var mælt[6] at þeir Hakon konúngr væri jamsterkir...

En er fylkíngar gengo saman, varð þar orrosta óð[7] ok mannskœð; ok er menn höfðo skotið spjótom, þá brugðo menn sverðom; gekk þá Hákon konúngr, ok Þórálfr með hánum, fram um merkit, ok hjó[8] til beggja handa. Svá segir Eyvindr skáldaspillir:

Svá beit þá sverð
or siklíngs hendi
váðir Vafaðar,
sem í vatn of[9]-brygði...

---

[1] *Således A rigtig, der tales nl. i foregdende Vers om* Göndul *og* Skögul, *de to Valkyrier, som Odin havde udsendt.* [2] við *E.* [3] guðfána *D. Ordfølgen er*: þær fundo Bjarnar bróður (at) fara or brynjo, (ok) hinn kostsama konúng kominn undir gunnfána. [4] valþi *E.* [5] hreysti *D, E.* [6] *D*; kallat *A.* [7] *A, D, E*; hörð *Hk.* [8] hjoggu *D, E*; *men der tales kun om Kongen, som skönnes af Verset, og hele Sammenhængen.* [9] *f. i A, D; men behøves til Verset, som bör indeholde fire Stavelser foruden Satsfyldingen:* sem í, *der ikke medregnes.*

31. Hákon konúngr var auðkendr, meiri[1] en aðrir menn, lýsti ok af hjálminom, er sólin skein á; var vápnaburðr mikill at hânum, þá tók Eyvindr Finnsson hött, ok setti yfir hjálm konúngs. Eyvindr skreyja kallaði þá hátt: leynist Norðmanna konúngr nú, eðr[2] hefir hann flýit, eðr hvar er nú gullhjálmrinn? Gekk Eyvinðr þá fram, ok Álfr bróðir hans með hânum, ok hjoggu til beggja handa, ok lèto sem óðir eðr galnir væri. Hákon konúngr mælti hátt til Eyvindar: halltu svá fram stefnonni, ef þú villt finna Norðmanna konúng...

Var þá ok skamt at bíða, at[3] Eyvindr kom þar, reiddi upp sverðit, ok hjó til konúngs. Þórálfr skaut við hânum skildinom, ok stakraði Eyvindr við, en konúngr tók sverðit Kvernbít tveim höndom, ok hjó til Eyvindar ofan í hjálminn; klauf hann hjálminn ok höfuðit, allt í herðar niðr.

Þá drap Þórálfr Álf askmann.... Eptir fall þeirra brœðra gekk Hákon konúngr svá hart fram at þá hrökk allt fólk fyrir hânom; slær þá í lið Eiríkssona felmt ok flótta því næst; en Hákon konúngr var í öndverðri sinni fylkíngo, ok fylgði fast flóttamönnum, ok hjó títt ok hart. Þá flaug ör ein, er fleinn er kallaðr, ok kom í hönd[4] Hákoni konúngi upp í músina fyrir neðan öxl; ok er þat margra manna sögn, at skósveinn Gunnhildar, sá

---

[1] *Sål. A, D, E, (d. e. större),* meir *Hk synes urigtigt, da det skulde hedde* auðkendari, *hvis det var Meningen.* [2] *forkortet i A, D;* eða *E.* [3] *A, D;* áðr *E.* [4] *A, D;* handlegg *E.*

er Kispíngr[1] er nefndr, hljóp fram í þysinom, ok kallaði: „gefit rúm konúngs-bananom", ok skaut fleininom til Hákonar konúngs; en sumir segja, at engi viti hverr skaut, má þat ok vel[2] vera; þvíat örvar ok spjót ok allskonar skotvâpn flugu svâ þykt sem drífa.

Fjöldi[3] manna fèll af Eiríkssonum, bæði á vígvellinom ok á leið til skipanna ok svâ í fjörunni; ok fjöldi ljóp[4] á kaf, mart komst á skipin, ok allir Eiríkssynir, ok rero[5] þegar undan, en Hákonarmenn eptir þeim....

---

32. Hákon konúngr gekk út á [skeið sína[6], lèt þá binda sár sitt; en þar rann blóð svâ mjök, at [eigi fèkk[7] stöðvat. Ok er áleið dag, þá úmætti konúnginn; segir hann þá, at hann vill fara norðr á Alreksstaði til bús síns. En er þeir koma norðr at[8] Hákonarhello, þá lögðo þeir þarat, ok var þá konúngr nær lífláti; kallaði hann þá á[9] vini sína, ok segir þeim skipan þá, er hann [vill hafa á um ríkit[10]. Hann átti dóttur eina barna[11], er Þóra er nefnd, en engan son; hann bað þá senda þau orð Eiríkssonum, at þeir skyldo konúngar vera yfir

---

[1] Kilpíngr *A.* [2] [væl *A.* [3] Fjölþi *E sædv.* [4] *A, D, E*; *ellers* hljóp. [5] reyro *E.* [6] skip sitt *E.* [7] eigi varð *D*; engi gat *E.* [8] til *E.* [9] *A, E*; til sín *D.* [10] *Såled. A*; vilde á um r. *D*, *hvor* hafa *er udeglemt*; vill gera of r. *E.* [11] *f. i E.*

landi, en hann bað af þeim virkta vinom sínom ok frændom. En þótt mer verði lífs auðit, segir hann, þá man ek af landi fara ok til kristinna manna, ok bœta þat, er ek hefi brotit við guð: en ef ek dey her í heiðni, þá veiti[1] mer gröpt[2] þann er yðr sýnist.

Litlo síðar andaðist Hákon konúngr þar á hellonni, sem hann hafði fœddr verit. Hákon konúngr var svá mjök harmaðr at bæði vinir ok úvinir grèto dauða hans, ok kölluðo at eigi mundi jafngóðr konúngr koma síðan í Noreg.

Vinir hans flutto lík hans norðr á Sæheim[3] á Norðrhörðaland, ok urpo þar haug mikinn, ok lögðo þarí konúng með alvæpni sitt, ok hinn bezta búnað sinn, en eigi fe annat. Mælto þeir [svá fyrir grepti[4] hans, sem heiðinna manna siðr var til, vísoðo hânom til Valhallar.

33. Eyvindr skáldaspillir orti kvæði eitt um fall Hákonar konúngs, ok svá þat hverso hânom var [þar fagnat[5], þat ero kölluð Hákonarmál...

---

[1] veitið *E.* [2] *A*; gröft *D*, *E.* [3] *D*, *E*; Sæim *A.* [4] yfir grefti *E.* [5] *Sdl. D; sd og A, hvor dog* þar *er sat over Linien, men som det synes af selve Afskriveren; i E f.* þar. *Senere er i A tilf. med en fremmet Hånd* í Valhöll, *som er opt. i Hk, men ud. Tv. uægte, da dette Stykke i alle 3 Oldb. hænger sammen med det foreg., og intet nyt Kap. beg. her med Ordet* Eyvindr.

Mannjafnaðr með konúngum.

Eysteinn konúngr ok Sigurðr konúngr fóro einn vetr báðir at veizlom á Upplöndom, ok átti sín bú hvârr þeirra; en er skamt var milli þeirra bæja, er konúngar skyldo veizlor taka, þa gèrðu[1] menn þat ráð, at þeir skyldu báðir vera samt at veizlonom, ok síno sinni at hvârs[2] búum; vâro þeir fyrst báðer samt at því búi, er Eysteinn konúngr átti. En of kveldit, er menn tóku at drekka, þá var munngát ekki gott, ok vâro menn hljóðer. Þá mælti Eysteinn konúngr: [þó ero menn hljóðer[3]! hitt er ölsiðr méiri, at menn geri ser gleði; fám oss ölteiti nökkura, man þá enn áreitast gaman manna. Sigurðr bróðir! þat mun öllum sœmst þykkja, at við hefim[4] nökkurar skemtunarrœður. Sigurðr konúngr svarar heldr stygt: ver þú svâ málugr sem þú vill, en lát mik ná at þegja fyrir þer[5]!

Eysteinn konúngr mælti: sá ölsiðr hefir opt verit, at menn taka ser jafnaðarmenn, vil ek her svâ vera láta. Þá þagðe Sigurðr konúngr.

Se ek, segir Eysteinn konúngr, at [ek verð at hefja.[6] þessa teiti; mun ek taka þik, bróðer!

---

[1] *Å skriver* görðu. [2] hvers *Hk, et urigtigt Ord.* (108). [3] hví ero menn svá hljóðir? *E, Hk. mindre rigtig.* [4] hefjom *Hk, den nyeste Form med den gl. Endelse -om for -um.* [5] *d. e. lad mig have Lov for Dig til at tie,* eller *hindre mig ikke i at tie.* [6] ver munum hefja verða *E.*

til jafnaðarmanns mer: fœri ek þat til, at jafnt nafn höfom við báðer, ok jafna eign, geri ek ok engi [1] mun ættar okkarrar eða uppfœzlu.

Þá svarar Sigurðr konúngr: mantu þat eigi, er ek braut þik á bak, ef ek vilda, ok vartu vetri ellri!

Eysteinn konúngr svaraði: eigi man ek hitt síðr, er þú fèkkt ekki leikit, þat er mjúkleikr var í.

Þá mælti Sigurðr konúngr: mantu hversu of sundet fór með okkr? ek mátta [2] kefja þik, ef ek vilda!

Eysteinn sagði: ekki svam ek skemra en þú, ok eigi var ek verr kafsyndr; ek kunna ok á ísleggjom, svá at engan vissa ek, þann [er kepðe [3] við mik, en þú kunnir þat eigi heldr en naut.

Sigurðr konúngr svarar: höfðíngligri iðrótt [4] ok nytsamligri þykki [5] mer sú, at kunna vel við [6] boga; ætla ek at þú nýtir eigi boga minn, þótto spyrnir fótom í.

Eysteinn segir: ekki em ek bogsterkr svá sem þú, en minna mun skilja beinskeyti okkra, ok [7] myklo kann ek betr en þú á skíðom, ok hafðe þat enn [verit kallat fyrr góð iðrótt [8].

Sigurðr segir: þess þykkir [9] mikill munr, at þat er höfðíngligra, at sá er yfirmaðr skal vera ann-

---

[1] *E, den ældste Form;* öngan *Å, den sædv.* [2] mætti *D.* [3] er þat þyrfti at keppa *E.* [4] *Sdl. Å;* íþrótt *D, E, sædv. Ordet er muligen sammensat af* ið-þrótt. [5] sýnist *E.* [6] *D;* á *E, Å.* [7] *E;* en *D, Å.* [8] fyrr verit góð íþrótt kölluð *E.* [9] þikki mer *E.*

arra manna, se mikill í flokki, sterkr ok vâpnfœrr betr en aðrir, auðsær ok auðkendr, þá er [margir eru[1] saman.

Eysteinn segir: eigi er þat síðr einkanna hlutr, at maðr se fríðr sýnom, ok er sá ok[2] auðkendr í mannfjölda, þikki mer þat ok höfðíngligt, þvíat fríðleikînom samir hinn bezti[3] búnaðr. Kann ek ok myklo betr til lagà en þú; ok svâ, hvat sem við skolom tala, em ek myklo slèttorðari.

Sigurðr svarar: Vera kann at þú hafir numit fleiri lögpretto, þvíat ek átta þá annat at starfa; ok engi frýr þer slèttmælis, en hitt mæla margir, at þú ser[4] ekki allfastorðr, ok lítið[5] mark se hverjo þú heitr[6], ok mælir eptir þeim er þá ero hjá, ok er þat ekki konúnglikt.

Eysteinn svarar: þat berr[7] til þess, er menn bera mál sín fyrir mik, þá hugsa ek þat fyrst, at lúka svâ hvers manns máli, at þeim mætti bezt þykkja; þá kemr opt annarr, sá er mál á við hann, verðr þá jafnan[8] dregit til ok miðlat, svâ[9] at báðom skyldi líka. Hitt er ok[10], at ek heit[11] því er ek em beðenn, þvíat ek vilda, at allir fœri fegnir af mínom funde; se ek hinn kost, ef ek vil hafa

---

[1] *D*, *Å*; flestir koma *E*. [2] þó *E*. [3] besti *Hk*, *en falsk Retskrivning*. [4] *Å har rr i* auðsærr, frýrr, serr, *men da I. er* auðsætt, *og* 1. *Pers.* frý, se, *så har jeg heri fulgt D*, *E*, *som rettere*. [5] *D*, *E*; lítit, *Å*. [6] heitir *Hk*, *den nyisl. Form*, *hvor Ordet er forblandet med* heiti, *hedder*. [7] ber *Hk*, *den nyisl. Udtale*; *hos de gamle er* ber *blot* 1. *Pers.* [8] opt *Hk*. [9] *fattes i Hk*, *rimeligvis ved en Trykfejl*. [10] opt *tilf. Hk*; satt *tilf. E*. [11] heiti *Hk*, *jf. Anm.* 6.

sem þú gerir, at heita öllum illu, en engi[1] heyri ek efndanna frýja.

Sigurðr svarar: þat hefir verit mál manna, at ferð sú er ek fór or lande væri heldr höfðínglig, en þú sazt[2] heima meðan, sem dóttir föður þíns.

Eysteinn svarar: nú greiptu[3] á kýlino! eigi mynda ek þessa ræðo vekja, ef ek kynna her engu [um at[4] svara: nær[5] þótti mer hino, at ek gerða þik heiman sem systor[6] mína, aðr þú yrðir búinn til fararinnar.

Sigurðr svarar: heyrt muntu þat hafa, at ek átta orrostor[7] margar í Serklandi, ok fèkk í öllum sigr, ok margskonar gjörsimar, þær er eigi hafa[8] slíkar komit híngat í land; þótta ek þar mest verðr, er ek fann göfgasta menn, en ek hygg, at eigi hafir þú enn [hleypt heimdregaaom[9]. Fór ek til Jórsala, segir hann, ok kom ek við Púl, ok sá ek þig eigi þar, bróðir! Ek gaf konúngdóm Rodgeiri jarli hinom ríka; vann ek átta orrostor, ok vartu at aungarri. Fór ek til grafar drottins, ok sá ek þig eigi þar, bróðir! Fór ek í ána Jórdán, þar sem drottinn [var skírðr í[10], ok svam ek út yfir ána, ok sá ek þig

---

[1] öngan *E.* [2] *D, Hk*; satz *E, Á.* [3] *E;* greipþú *D, Á;* greipt þú *Hk*, *mindre rigtig.* [4] *D, Hk; f.* i *E, Á.* [5] *D, E;* nærr *Á.* [6] systur *E*, *den sædv. Form;* systr *Hk. en falsk Retskr.* (72). [7] mjök *tilf. D.* [8] fyrr *tilf. D.* [9] *D, Á;* leynt heimdraga nafnino *E*, *synes mindre rigtig. Det følgende er især taget af E; da D, Á have det meget forkortet.* [10] *Hk; f. i E.*

eigi þar, [en út á bakkanom var kjarr nökkut[1], ok knýtta[2] ek þer þar knút á kjarrino, ok bíðr þín þar; [ok mælta ek svâ fyrir, at þú skylder leysa, bróðer! eða hafa ellar þvílíkan formála, sem þar var álagðr[3].

Þá mælti Eysteinn konúngr: smátt mun ek hafa herímóti[4]: Norðr í Vâgom setta ek fiskimannabúðir, at fátækir menn mætti nærast til lífshjálpar, ok setta ek þar prestvist, ok lagða ek fe til kirkju þeirrar, er náliga var allt heiðit áðr; mâno þeir menn muna, at Eysteinn konúngr hefir verit í Noregi. Um Dofra fjall var för or Þrándheimi; urðo menn þar jafnan[5] úti, ok fóro þar margir menn hörðom förum, lèt ek þar sælohús gera, ok fe tilleggja, ok munu þeir vita, at Eysteinn konúngr hefir verit í Noregi. Fyrir Agðanesi voru öræfi ok hafnleysi, fórust mörg skip; þar er nú höfn ger ok gott skipalægi, ok kirkja gjör. Síðan lèt ek vita gera á háfjöllom; nú munu þessa njóta allir menn innanlands. Höllina lèt ek gera í Björgyn ok postulakirkju ok rið milli; munu konúngar þeir muna nafn mitt, er eptir koma. Mikjalskirkju lèt ek gera ok múnklifi; skipaða ek ok lögonom, bróðir, at hverr mætti hafa rèttindi við annan, ok ef þau ero haldin, þá mun betr fara landsstjórnin. Stöpulinn lèt ek gera í Sinhólmssundi[6]. Þeim

---

[1] *D, Á; f. i E.* [2] reið *D, Á, d. s.* [3] *Á; sd og omtr. D; f. i E.* [4] *I Hk indskydes her en anden Indledning til påfølgende Opregnelse, som er tagen af Á, men ikke ret passer her, hvor der allerede har været en anden simplere.* [5] *bestandig, (d. e. hver Vinter).* [6] *Sdl. D, E, Á.*

jamtom höfom ver ok snúit undir þetta ríki, meir með blíðom orðom ok viti en með ágáng eðr ófriði. Nú er þetta smátt at telja, en égi veit ek víst at landsbúunom[1], se þetta óhallkvæmara, en þótt þú brytjaðir blámenn fyrir fjandann [á Serklandi[2], ok hrapa þeim svå til helvítis. En þar sem þú hrósaðir góðgerníngom þínom, ætla ek mer eigi minna til sálubótar staði þá, er ek lèt setja hreinlífismönnum. En þar sem þú reitt[3] mer knútinn, ok mun ek þann eigi leysa, en ríða mátta ek þer þann knút, [ef ek vilda, at þú værir aldregi konúngr í Noregi[4], þá er þú sigldir einskipa í her minn, er þú komt í land[5]. Líti nú vittrir[6] menn hvat þú hefir umfram, ok vita skulut þer þat, gullhálsarnir, at menn muno enn jafnast við yðr í Noregi[7]. Eptir þat þögnuðo þeir baðer, ok var hvårtveggi reiðr. Fleiri lutir urðo þeir í skiptom þeirra bræðra, er þat fanst[8], at hvårr dró sik fram ok sitt mál, ok vildi[9] vera öðrom meiri, en þó hèlzt[10] friðr [millum þeirra[11], meðan þeir lifðo.

---

[1] *Hk;* landzbúino *E.* [2] *Å, D; f. i E.* [3] *D, Å, Hk;* reiðt *E.* [4] er myklu síðr fengir þú leyst *Å, D.* [5] *D, Å, Hk;* Noreg *E.* [6] *E;* vitrir *Hk, den sædv. Form, men* vittrir *er en gl. Udtale, som har vedligeholdt sig i Svensk.* [7] *Her sluttes denne Fortælling i E; D, Å vedblive.* [8] *Hk. tilf.* á, *uden at sige hvorfra.* [9] hverr *tilf. Hk; men det er et urigtigt Ord (for* hvårr*), og derfor ud. Tv. indskudt af Udgg.* [10] hèlzk, *D en gammel Form.* (123). [11] með þeim *D, en gammel Udtryksmåde.*

Af Olaf Tryggvesens Saga.

Svöldrar-orrosta.

245. Litlu síðar[1] sendi Sveinn konúngr menn austr til Svíþjóðar á fund Ólafs konúngs, mágs síns, ok Eiríks jarls, ok lèt segja þeim, at Ólafr Noregs konúngr hafði her úti, ok ætlaði um sumarit suðr til Vindlands; fylgði þat orðsendíng[2], at Ólafr Svíakonúngr ok jarlinn skyldo her úti hafa um sumarit, ok fara til móts við Svein konúng, skyldu þeir þá allir samt halda orrosto við Ólaf Noregs konúng. En Svíakonúngr ok Eiríkr jarl våro[3] þeirrar ferðar albúnir, ok drógu saman skipaher mikinn af Svíþjóð; fóro þeir liði því suðr til Danmerkr, ok komu þar svå, at Ólafr Tryggvason hafði áðr austr siglt[4]...

[1] *Udgaven har* síðarr, *som undertiden findes i gamle Håndskrifter, men ud. Grund i Sprogbygningen; ti når Ordet forlænges, ser man at der er kun ét* r, *man siger nl.* síðar-a, *ligesom* betr-a (*ikke* síðarra). [2] *H. isted. f.* orðsendíngu = drottníng. [3] *Udg. har* voro, *som er den nyere Skrivemåde; men da det kommer af* var, *og går over til* væri, *er vist nok* våro *den rette Form hos de gamle, hvor man stundum finder* váro. *Sædv. skrives det forkortet i Oldbøgerne.* [4] *var sejlet øster på (d. e. til Venden).*

Hèldo þeir Ólafr Svíakonúngr ok Eiríkr jarl til fundar við Svein Danakonúng, ok höfðo þá allir samt úgrynni hers. Sveinn konúngr hafði sent[1] eptir Sigvalda jarli, syni Strútharalds jarls af Skáni, ok samit sætt við hann, eptir því sem Sigríðr dróttníng hafði ráð til gefit; sendi Sveinn konúngr Sigvalda til Vindlands um sumarit, at njósna um ferðir Ólafs konúngs Tryggvasonar, ok gildra svá til, at fundr þeirra Ólafs konúngs mætti verða ok Sveins konúngs. Fór þá Sigvaldi leið sína, ok kom fram í Vindlandi, fór hann til Jómsborgar, ok síðan á fund Ólafs Tryggvasonar; våro þar fögr orð ok vináttumál af jarli við Ólaf konúng, kom Sigvaldi sèr í hinn mesta kærleik við konúng. Sigvaldi jarl var maðr vitr ok ráðugr; en er hann kom sèr í ráðagerð með konúngi, þá dvaldi hann mjök ferð konúngs austan[2] at sigla, ok fann til þess ýmissa[3] luti; en lið Ólafs konúngs lèt geysi illa, ok våro menn hans mjök heimfúsir, er þeir lágu þar lengi albúnir, en veðr[4] byrvænt. Sigvaldi jarl fèkk njósn leyniliga af Danmörku[5], at þá var austan kominn herr[6] Ólafs Svíakonúngs ok Eiríks jarls, svá þat at Danakonúngr hafði þá ok búit sinn her, ok þeir höfðíngjarnir mundi þá sigla austan[7] undir

---

[1] *Sáledes Oldbogen fuldt udskrevet* (*ikke* sendt). [2] *østen fra*, d. e. *fra Venden.* [3] *G. i Fl. af Ha. Ordet er altsá her betragtet, som om ss hørte til Roden, ligesom* viss, hvass, *o. desl.; ellers anses det sædv. kun for at have enkelt s i Roden, altsá i denne Fhf.* ýmisa *ell. samtr.* ýmsa, *og s fordobles da kun, hvor et páfølgende r sam-*

Vindland með allan herinn, þar er þeir höfðo ákveðit, at þeir mundi bíða Ólafs konúngs Tryggvasonar, við ey þá er Svöldr hèt; sendu þeir ok þau orð Sigvalda jarli, at hann skyldi svá tilstilla, at þeir mætti þar finna Ólaf Noregs konúng. Þá kom pati nökkurr til Vindlands, at Sveinn Danakonúngr hefði her úti, ok gerðist brátt sá kurr, at Sveinn konúngr mundi vilja halda úfrið við Ólaf Noregs konúng; en er Sigvaldi jarl varð þess áheyrsi, sagði hann svá til Ólafs konúngs: þessi kvittr er yðr er nú sagðr, er hin mesta lygi[1], þvíat ekki er þat ráð Sveins konúngs, at leggja til bardaga við yðr með einn saman Danaher, svá mikit lið ok frítt[2] sem þer hafit; en ef yðr er nökkurr grunr á því, at úfriðr muni vera gjörr for[3] yðr, þá skal ek fylgja

---

mensmælter dermed. (S. 13, Anm. 20). [4] *nl.* var. [5] *Udg. har* Danmerku, *mindre rigtigen, ti* u *forudsætter* ö *i foreg. Stavelse, ikke* ę. [6] *Udg. har* her, *men dette er G.; hos de gamle har N. sædv.* rr, *Oldbogen har og pá dette Sted* herr. [7] d. e. *fra Sverrig og Bleking.*

[1] *Sáledes skrives Ordet rigtig, ikke* lýgi, *hvilket skönnes af E.* lygar; *det er blot den forandrede Udtale af* g *foran* i (*nl. som* j), *i den nyisl. Dialekt, der har gjort, at det synes at lyde* lýgi. [2] *Udg. har* frídt, *men rettere er* tt, *hvor Roden kun har et enkelt* ð, *hvilket da sammensmælter med* t *til* tt; *hvor Roden derimod* (*i Ha. og Hu.*) *har* dd, *der bortkastes det ene, og det andet hårde* d *beholdes foran* t; *sáledes skjelnes* reitt, reidr *fra* reidt, reiddr, *o. m. desl.* (87). [3] *Oldbogen har* f *med en Forkortelse, som kan læses* or, ur *ell.* yr; *jeg har anset det rettest at læse* for, *da Ordet bevislig forekommer i denne Skikkelse i mange gamle Sammensætninger:* forkunnar, forvitri, *o: desl.*

yðr með mínu liði, ok þótti þat enn nökkurr styrkr fyrr, hvar sem Jómsvíkíngar fylgðu höfðíngjum; mun ek fá þer 10 skip vel skipuð. Konúngr játti því. En er liðsmenn heyrðu þenna úfriðarkvitt, tóko þeir, at kurra því meir, at þeim var leitt[1] þar at liggja búnir svá lengi at ónýtu. En er konúngr varð þess varr, var þat einn morgin, at Ólafr konúngr átti húsþíng við lið sitt, hann stóð upp ok mælti: Öllum mínum mönnum vil ek þakka fylgð ok föroneyti, er þer hafit mer veitt í sumar, vil ek yðr vörkynna[2] at þer þikkizt nú alls til lengi heiman hafa verit frá eignum yðrum; því vil ek nú örlof gefa, at hverr yðar snúist til heimferðar, sem fyrst verðr búinn með sitt skip, en þeim skal ek kunna enn meiri þökk ok ömbuna[3] góðu, er eigi hrapa meir[4] sinni ferð, en fylgja mer til Noregs. En er fólkit heyrði þetta, vurðu allir glaðér við, ok þökkuðu konúngi sín orð. Þá stóð upp einn ríkr maðr aldraðr í liði konúngs, ok mælti svá: Þann konúng höfum ver yfir oss, at umfram ok úlíkr er öðrum konúngum at afli ok atgjörvi[5],

---

[1] *I. af* leiðr, leið, *forskj. fra* leidt, leiddr, leidd, (*jf. S.* 72, *Anm.* 2). [2] *Islænderne sige nuomstunder* vorkunna (*med* u *som* y), *den rette gamle Form er troligvis* var-kunna *ell.* vörkunna, *med* a *forandret til* ö *formedelst det efterfølgende* u, *altsd ikke* vårkunna. [3] *skrives ogsd* ambana *og kan jævnføres med nysomtalte* vörkunna. [4] *Sdledes rettere end* meirr, *fordi man siger* meira, *ikke* meirra, (*jf. S.* 70, *Anm.* 1). [5] *Oldbogen har* atgörvi, *men det er en falsk Retskrivning, da man i Oldsproget ofte har* gö, kö *med hårdt* g, k (*som* görn, kör), *altsd*

ok þó enn meir at mildi ok allsháttar góðvilja náttúru; nú þó at hans varkyndar goðvili gefi oss leyfi, at hverr fari eptir sínum vilja, þá heyrir oss at neyta svá þess sjálfræðis, at veita hânum trúlynda fylgð, ok skiljast eigi við hann, meðan hann er utan sitt ríki, allra helzt er nú flýgr sá kvittr í eyru oss, at hânum muni veittar svikligar forsátir af sínum úvinum; er þat vâr hin hæsta[1] sœmð[2] at veita hânum því frœknari fylgð, ef hann kann þess viðþurfa, sem ver eigum höfðíngjann ágætara en[3] nökkurir liðsmenn annarra. Mun oss þá þat í hug, ef svá kann tilbera, sem eigi skyldi, at ver missim hans, svá at ver seem[4] eigi nær; þat mun oss afla æfinligs trega ok úbœtiligs skaða, ef svá illa verðr. En fátt eitt fólk rómaði rœðu hans; gekk þá allr herrinn til skipa, lèt Ólafr konúngr þá leysa flotann, ok blása til brottlögu, drógu menn þá upp segl sín. Ólafr konúngr hafði þar 60 skipa, sem áðr er ritat, en Sigvaldi jarl 11 skip, er þeir leystu or höfninni...

---

247. Þann dag, er Ólafr konúngr leysti flota sinn af höfninni, var veðr lítit ok hagstœtt, þegar

---

nødvendig må skrivè gjö, kjö, *hvor der findès blødt* g, k, (*som* gjörn, kjör), *hvilket sidste er Tilfældet i alle Former og Afledninger af denne Rod. Man finder også* atgervi, *hvor* j *ikke bör skrives, fordi* ge *altid udtales med blødt* g *i Oldsproget* (jf. S. 64, Anm. 1).

[1] *Således Oldb., og det med Rette, ti der er intet* r *i Roden, som kunde fordre* hærst, *ej heller noget* ð, *som kunde*

undan landi kom; gengu meira smáskipin öll, ok sigldu þau undir veðr á hafit út, en Sigvaldi jarl sigldi nær konúngsskipinu, ok kallaði til þeirra, bað konúng sigla eptir ser: mer er kunnigast[1], segir hann, hvar her er djúpast um eyjasundin, en þer munut þess þurfa við þau hin stóru skipin. Sigldi jarl þá for með sín skip, en Ólafr konúngr sigldi þareptir með stórskipunum. En er Sigvaldi jarl sigldi inn at eyjunni Svöldr[2], þá reru þar menn á móti hánum á einni skútu; þeir sögðu jarli, at herr Danakonúngs ok Svíakonúngs lá þar í höfninni for þeim, þá lèt jarl hlaða seglunum á sínum skipum, ok heimtu þeir með árum skipin inn undir eyna heldr tómliga; hafði jarl 10 skip, sem hann hafði heitit Ólafi konúngi til liðveizlu, ef hann þurfti; en þat var hit ellifta Vindaskipit, er sagt er at á væri menn Ástríðar konúngsdóttur, fór sú snekkjan í svig við jarls skip, ok þó eigi allnær. Ólafr konúngr sigldi sunnan eptir stórskipunum, hafði hann þar þá 11 skip, en allr annarr herrinn hafði siglt undan út á hafit...

---

foranledige Skrivemåden hæđst. [2] *En gammel Form for* sœmd. [3] *Sdl. Oldb. med ét* n. [4] *Sdl. Oldb. rimeligvis at udtale i to Stavelser* seëm *for* seïm, *ligesom* fá-em *o. desl. ikke* sjem, *som tilhører den nyisl. Sprogart.*

[1] *Oldbogen har* kunnigazt, djúpazt *med* z, *ligesom til Erstatning for* r *i* kunnigar, djúpar, *men det synes rettest at indskrænke Brugen af* z *til de Tilfælde, hvor* t, d, đ (*ell. höjt* n) *er udeladt. Det er desuden et stort Spörgsmål om denne Endelse nogensinde har været arst, eller skullet være så, i regelrette Ord.* [2] *Udg. har* Svavldr, *ligesom*

248. Sveinn Danakonúngr, Ólafr Svíakonúngr ok Eiríkr jarl lágu þar undir eyjunni með allan her sinn, sem áðr er sagt, þá var veðr fagrt ok sólskin bjart. Gengu þeir þá upp á hólminn allir höfðíngjarnir, ok míklar sveitir hersins með þeim; en er þeir sá at skipin Norðmanna sigldo mjök mörg saman út á hafit, við þat vurðu þeir harðla glaðir, þvíat herrinn þeirra lèt illa, er þeir höfðu þar legit at únýtu svå lengi, at sumum þótti örvænt, at Noregs konúngr mundi koma til móts við þá; ok nú sá þeir hvar sigldi mikit skip ok glæsiligt, þá mæltu báðir konúngarnir: þetta er mikit skip ok einkar fagrt, þat mun vera Ormrinn lángi. Eiríkr jarl svarar: ekki mun þetta Ormrinn lángi, meiri ok rausnarsamligri mun Ormrinn reynast, en þó er þetta mikit skip ok frítt; ok svå var sem jarl sagði, þat skip átti Styrkárr af Gimsum. Litlu síðar sá þeir, hvar sigldi annat skip miklu meira ok á höfuð; þá mælti Sveinn konúngr: nú mun her fara Ormrinn lángi, förum nú til skipa vårra, ok verðum eigi ofseinir í mót þeim. Eiríkr jarl svarar: eigi mun þetta vera Ormrinn lángi, þó er þetta vel búit; var ok svå sem hann sagði, þat skip átti Þorkell

---

Oldb., i de gamle Håndskrifter finder man nl. ofte au *ell.* av, *og ofte blot* o *for* ö, *man har derfor undertiden beholdt* av *i Udg. for at vise, det virkelig er* ö, *ikke* o *der findes i visse Navne; kun* au *har man i senere Tider forkastet (for* ö), *da det har en anden Bestemmelse i Sproget, nl. som Tvelyd; man har da ladet trykke* av *isteden, hvor man dog vilde tilkjendegive den gamle Retskrivning.*

nefja, bróðir Ólafs konúngs, en eigi var hann sjálfr þará. Ok nú sá þeir sigla mikit skip ok frítt, þá mælti Sveinn konúngr: þar má nú sea[1] konúngsskipit. Jarl svarar: víst er þetta mikit skip ok glæsiligt, en þó mun Ormrinn lángi miklu ágætligri. Ok þegar eptir sigldi hit fjórða skip mikit; þessi 2 skip áttu þeir Víkverjarnir, mágar konúngs, Þorgeirr ok Hyrníngr, en eigi stýrðu þeir skipunum, þvíat þeir våro báðir á Orminum lánga með Ólafi konúngi. Lítilli stundo síðar sigldi hit fimta skip, miklu meira en hin er áðr höfðo siglt, þá mælti Sveinn konúngr hlæjandi: hræddr er Ólafr Tryggvason nú, er hann þorir eigi at sigla við höfuð á dreka sínum. Eiríkr jarl svarar: ekki er þetta konúngsskip; þetta skip kenni ek gjörla, ok svå seglit, þvíat her er stafat segl, þat á Erlíngr Skjálgsson af Jaðri. Látum þá sigla, þvíat ek segir[2] yðr satt af, at þar ero þeir drengir innan borðs, ef ver leggjum til bardaga við Ólaf Tryggvason, at oss er betra þar skarð ok missa í flota hans, en þetta skip svå skipat sem er, þvíat ek hygg, at Erlíngr sjálfr stýri skeiðinni. Þá mælti Ólafr Svíakonúngr: eigi skyldim ver nú ofmjök æðrast at

---

[1] *Sdl. Oldb. ist. f.* sjá; *da den ellers ikke bruger* e *for* j, *turde herved betegnes en ældre Udtale af Ordet i to Stavelser* (*d. e. sæ-a*), *og denne Form, som svarer til Nut.* se, ser, *og til t.* se-hen, *fortjente at beholdes.* [2] *Sdl. Oldb. mdskje for at opfylde Gabet imellem* i *og* y, *ellers findes ogsd undertiden den 2. og 3. Ps. Endelser i Nut. hos de gamle udstrakte til den 1ste.*

leggja til bardaga við Ólaf Tryggvason, þóat hann hafi skip mikit, þvíat þat er úbœtilig svívirðíng, ef ver liggjum her við úvígjan her, en hann sigli þjóðleið for utan. Eiríkr jarl svarar: herra! látum þetta skip undan sigla sem hin fyrri, þvíat ek mun segja þer svå góð tíðindi ok sönn, at Ólafr konúngr hefir en eigi um oss siglt, ok sannliga munut þer þenna dag kost eiga at berjast við hann; ok þat vænna [1], þó at hverr vårr þriggja, er höfðíngjar skulum heita fyrir her þessum, hafim lið mikit híngat dregit, at ver fáem þá hríð áðr þessi dagr er allr, at ver þikkimst hafa œrit at vinna, þóat þessi skip se eigi við bardagann, sem nú hafa um siglt; ok nærgætr varð Eiríkr, því at þar var Erlíngr á skeið sinni, ok sigldi þá frá Ólafi konúngi mági sínum, svå at hann sá hann aldri síðan, ok margir aðrir vaskir drengir ok vinir konúngs. Ok er eigi leið lángt frá því er þessi 5 stór skip höfðo umsiglt, ok áðr allr smáskipaflotinn, þá sá þeir ok kendu skip Sigvalda jarls, ok viku þau þángat at hólminum; síðan sá þeir hvar sigldu 3 skip, ok var eitt af þeim mikit höfðaskip, þá mælti Sveinn konúngr: gángi menn nú til skipanna, þvíat her ferr nú Ormrinn lángi. Eiríkr jarl mælti: mörg hafa þeir önnur stór skip ok glæsilig en Orminn lánga, en fá hafa enn um siglt, ok bíðum enn; þá mæltu margir menn: nú má sea, segja þeir, at Eiríkr vill eigi berjast við Ólaf Tryggvason, ok eigi þorir

[1] *d. e. mere at formode, nl. end det modsatte, altsaa: og det (er) höjst rimeligt.*

hann nú at hefna föður síns, ok er þetta svâ mikil skömm, at spyrjast mun um öll lönd, ef ver liggjum her með jafnmiklu liði, en Noregs konúngr sigli við hönd fulla manna, við her vârn at jafna, á haf út her hjá oss sjálfum. Eiríkr jarl varð mjök reiðr við orð þeirra, bað nú alla menn gánga til skipa, en þess væntir ek, segir hann, þó at þer Danir ok Svíar frýit mer nú mjök hugar, at yðr hvârumtveggjum se eigi úleiðara, áðr en sól gengr í ægi í kveld, en mer ok mínum mönnum. En er þeir gengu ofan, sá þeir, hvar sigldu 4 skip mikil, ok eitt af þeim var dreki mikill gullbúinn; þá mælto margir menn, at jarl hefði satt sagt, ok her ferr nú Ormrinn lángi, segja þeir, ok er hann furðu mikit skip ok frítt, svâ at ekki lángskip mun slíkt gert hafa verit at fegrð ok vexti á Norðrlöndum, ok er eigi kynligt, at sá konúngr se ágætr víða, er rausn hefir til at láta gera slíka gripi. Þá stóð upp Sveinn konúngr ok mælti: hátt mun Ormrinn bera mik í kveld, hânum skal ek stýra. Þá mælti Eiríkr jarl: þó at Ólafr konúngr Tryggvason hefði ekki meira skip en þetta, er ver seám[2] nú, þá mundi Sveinn konúngr þat aldri fá unnit af hânum með einn saman Dánaher. En þessi hin stóro höfðaskip, er þeir ætlaðu Orminn lánga, var hit fyrra Tranan, en hit síðara Ormrinn skammi. Dreif nú alt[1] fólk til skipanna, ok ráku af ser tjöldin, skipaðu höfðíngjar þá herinum til atlögu, ok er

---

[1] *Sdl. Oldb. for* allt. [2] *Dette synes dog at stride imod den S. 77, Anm. 1 ytrede Formodning.*

svå sagt, at þeir hlutaðu um, hverr þeirra fyrst skyldi leggja at sjálfu konúngsskipinu, Orminum lánga, ok laut [1] Sveinn Danakonúngr fyrst at at leggja, en þá Ólafr Svíakonúngr, en síðarst Eiríkr jarl, ef þess [2] þyrfti við, ok skyldi hverr þeirra eignast þau skip, er sjálfir vynni, ok hryði af Ólafi konúngi með sínu liði. En er höfðíngjarnir áttu þetta at tala sín í milli, sem nú var frásagt, þá sá þeir hvar sigldu 3 skip allstór, ok hit fjórða síðarst; sá þá allir mikit drekahöfuð á framstafni þess skips, ok búit svå sem á gull eitt sæi, ok ljómaði víða af á sjáinn, er sólin skein á. En er menn sá þará, undraðust þeir mjök lengð skipsins, þvíat stund var í milli, er þeir sá framstafninn, ok hinn eptri kom fram; kendu þá allir, ok mælti þá engi í móti, at þat var Ormrinn lángi. En við þessa sýn varð margr maðr hljóðr, ok skaut almúginum þegar skelk í bríngu ok ótta; var þat eigi undarligt, þvíat þetta hit mikla skip flutti þar dauða furðu mörgum manni. Þá mælti Eiríkr jarl: makligt ok sœmiligt er þetta hit ágæta skip slíkum konúngi, sem Ólafr er Tryggvason, þvíat þat er til hans sanntalat, at hann berr svå af öðrum konúngum, sem Ormrinn lángi af öðrum skipum.

---

249. Þá er þeir Sigvaldi jarl höfðu hlaðit seglum á skipum sínum, ok reru inn undir hólminn,

---

[1] *Ellers* hlaut *af* hlýt. [2] *Sdl. Oldb. med en usædv. Forkortelse*; þeir *Udg. en urigtig Læsemåde.*

þá sá þeir þat, þorkell dyðrill af Trönunni[1] ok aðrir skipstjórnarmenn, þeir er með hânum fóro, at jarl sneri sínum skipum inn undir hólminn; þá hlóðu þeir seglunum, ok reru inn eptir hânum, ok kallaði þorkell á Sigvalda jarl, spurði hví hann sigldi eigi? Jarl sagði at hann vildi bíða Ólafs konúngs: ok er meiri vân, segir hann, at úfriðr se for oss. Lètu þeir þá fljóta skipin, þartil er þorkell nefja kom eptir með Orminn skamma, ok þau 4 skip er hânum fylgðu; vâro þeim sögð hin sömu tíðindi, hlóðu þeir þá ok seglunum sínum, ok lètu fljóta, ok biðu svâ Ólafs konúngs; en floti konúnganna lá inni á höfninni, ok máttu þeir ekki til sea, hversu mikinn her þeir höfðu. En er Ólafr konúngr sigldi innan at hólminum, ok hann sá at hans menn höfðo lægt seglin, ok biðu hans, þá stýrði hann á veðr þeim, ok spurði hví þeir sigldi[2] eigi; en þeir sögðu konúngi, at úfriðar herr var fyrir þeim, ok báðu hann flýja. Konúngr stóð upp í lyptíngunni við þessa tíðindasögn, ok mælti til sinna manna: látit síga seglit sem skjótast, en sumir leggi árar á borð, ok taki skriðinn af skipinu; ek vil gjarna berjast heldr en flýja, ek hefir enn aldri flýit í orrosto; ráði guð lífi mínu, en aldri skal ek á flótta leggja, þvíat sá er ekki rèttr konúngr, er flýr óvini sína for hræðslu sakir...

Var nú svâ gert, sem konúngr mælti, ok rendi Ormrinn framhjá skipunum, ok heimtu lidsmenn önnur skipin fram með árum. Reri þá ok

[1] *Oldb. har* Tranaunm *i Ha.* [2] *Sdl. Oldb. i bet. M.*

fram undan eyjunni allr herr konúnganna; vurðu höfðíngjarnir mjök glaðir við þat, er þeir sá Ólaf konúng kominn í sínar umsátir. En er Ólafr konúngr Tryggvason ok allir hans menn sá at sjárinn var víða þaktr í nánd þeim af herskipum sinna mótstöðumanna, þá mælti til konúngs einn vitr maðr ok hraustr, Þorkell dyðrill, móðurbróðir hans: herra! segir hann, her er mikit ofrefli liðs við at berjast, drögum segl vår, ok siglum út á hafit eptir liði våro, þat má enn vel takast, meðan úvinir vårir búa sik til orrosto, er þat engum manni til bleyði virt, þó at hann seáe hóf for ser eðr liði sínu. Ólafr konúngr svarar hátt ok mælti: tengi saman skipin, ok búi menn sik til bardaga, ok bregði sverðunum, ekki skulu mínir menn hyggja á flótta...

Ólafr konúngr lèt blása til samlögu þeim 11 skipum, sem hann hafði þar, var konúngsskipit í miðju liði, en þar á annat borð Ormrinn skammi, en á annat borð Tranan ok önnur 4 skip út í frá til hvårrar handar; var þetta lið, þó at hann hefði skip stór, lítill riðull manna hjá þeim mikla her, er hans úvinir höfðu; misti hann þar nú hers síns, sem vita mátti. Er þat margra skynsamra manna mál, at Ólafr konúngr mundi skjótt sigr hafa unnit á sínum mótstöðumönnum, ef þá hefði þar verit þau 5 stórskip, er áðr var getit, ok allr sá skipafloti, er frá hånum hafði siglt, svå margr hraustr drengr sem á þeim var, svå ervitt[1] sem nú veitti

---

[1] *Oldb. skriver* erfvidt.

þrimr höfðíngjum með úflýjanda her, at sigra hann við svå fá skip, sem hann hafði...

Menn Ólafs konúngs lögðu nú saman skipin, sem hann bauð; en er konúngr sá, at þeir tóku at tengja stafnana á Orminum lánga ok á Orminum skamma, þá kallaði hann hátt: leggit fram betr hit mikla skipit, eigi vil ek vera aptastr allra minna manna í her þessum, ef orrostan tekst. Þá mælti Úlfr hinn rauði merkismaðr konúngs ok stafnbúi hans; ef Orminn skal því lengra framleggja, sem hann er meiri ok lengri en önnur skip, þá mun ávinnt um söxin. Konúngr svaraði: því lèt ek Orminn lengra gera, en önnur skip, at hann skyldi því djarfligar framleggja í orrostom, ok vera auðkendr bæði í bardögum ok siglíng; en ek vissa þá eigi, at ek mundi eiga stafnbúann bæði rauðan ok ragan. Úlfr svarar: snú þú, konúngr! eigi meir baki við at verja lyptíngina, en ek mun stafninn! Konúngr hèlt á boga, ok lagði ör á streng, ok sneri at Úlfi; þá mælti Úlfr: skjót þú eigi mik, herra! heldr þángat sem meiri er þörf, þat er á úvini yðra, þvíat þer vinn ek þat er ek vinn; má vera at yðr þikki yðrir (menn) eigi of margir her, áðr kveld kemr. Konúngr tók örina, ok skaut eigi; ok í því, er þeir áttu þetta við at talast, sá menn konúngs at sú Vindasnekkjan, er mest hafði sunnan siglt ein ser um daginn, rendi svå hart at Orminum aptr við lyptíngina, at varla mátti auga á festa; þá stóð upp maðr í stafni, ok talaði við konúng á úkunna túngu, ok svå andsvaraði konúngr á

þá túngu, at norðmenn skildu eigi; þeir talaðust við litla hríð; síðan reru þeir á enu litla skipinu at landi, ok lögðust þar um akkeri; en konúngsmenn spurðu hann, hverir þeir væri hinir úkunnu menn, er talat höfðo við hann; konúngr svarar: þat våro kunníngjar vårir af Vindlandi.

---

250. Ólafr konúngr stóð í lyptíngu, á Orminum, bar hann hátt mjök; hann hafði gyldan skjöld ok gullroðinn hjálm, var hann mjök auðkendr frá öðrum mönnum, hann hafði rauðan silkikyrtil stuttan utan yfir brynju. En er Ólafr konúngr sá at flokkar hans mótstöðumanna tóko at riðlast, ok upp våro sett merki fyrir höfðíngjum, þá spurði hann sína menn: hverr er höfðíngi fyrir því merki, er gegnt oss er? hånum var sagt, at þar var Sveinn konúngr með Danaher. Konúngr mælti: ekki hræðumst ver bleyður þær, þvíat eigi er heldr hugr í Dönum en í skógargeitum, aldri báru Danir sigr af Norðmönnum, ok eigi munu þeir enn oss sigra í dag. En hverr höfðíngi fylgir þeim merkjum, er þar ero út í frá á hœgra veg? Hånum var sagt, at þar var Ólafr konúngr sænski með Svíaher. Konúngr mælti: auðveldra ok blíðara mun Svíum þikkja, at sitja heima ok sleikja blótbolla sína, en gánga á Orminn í dag undir våpn yður, ok væntir mik at ver þurfim ekki at óttast Svía, hrossætornar. En hverir eiga þau hin stóro skip, er þar liggja á útborða Dönum? þar er, segia þeir, Eiríkr jarl Hákonarson. Þá mælti Ólafr konúngr: mjök hafa þeir

skipat her þenna tignum mönnum í móti oss, mun Eiríkr jarl þikkjast eiga við oss skapligan fund, er oss vân af hânum ok hans liði snarprar orrosto, þvíat þeir ero Norðmenn sèm ver erom. Þessu næst greiddu konúngarnir ok jarl atróðrinn.... Þessi orrosta varð hin snarpasta, var í fyrstu skotit örum bæði af lás-bogum ok handbogum, en síðan spjótum ok gaflökum...

Dönum[1] veitti þúngt atsóknin, þvíat frambyggjar á Orminum lánga, ok stafnbúar á Orminum skamma ok á Trönunni, fœrðu akkeri ok stafnljá á skip Sveins konúngs, en áttu vâpnin at bera niðr undir fœtr ser, er þeir höfðu skipin miklo stœrri ok borðhærri; hruðu þeir öll Danaskip, þau er þeir fengu haldit, en konúngrinn Sveinn ok lið hans, þat er undan komst, flýði á önnur skipin; ok því næst lögðu þeir frá, þreyttir ok sárir, or skotmáli...

Svâ segir Snorri Sturluson, at (Ólafr svænski) legði þá at í staðinn, er Sveinn konúngr lagði frá; tókst þá enn af nýjo hin harðasta orrosta[2] ok hin snarpasta atsókn; urðu brestir stórir ok it mesta háreysti af eggjan manna ok vâpnabraki, er stálin mœttust.

...Nú fór Svíum allt[3] á eina leið ok Dönum, at Norðmenn hèldu skipum þeirra með stafnljám ok

---

[1] *Det følgende Stykke fattes i Oldb. A, Nr. 61 i Fol., Arn. Magn. som ellers er lagt til Grund ved Udgaven, og er taget af en anden ret god Skindbog, Nr. 54 i Fol. i samme Samling, som i Læsemåderne er benævnt B.* [2] *Således B. med fulde Bogstaver.* [3] *Sål. B.*

hruðu þau er þeir náðu til... Svíar höfðu látið lið mikit ok svå stórskip sín, var ok flest fólk Ólafs svænska sárt, en hann hafði önga virðíng þá méri en[1] áðr, ok varð þá feginn, er hann komst með fjörvi undan...

251. Nú skal segja hvat Eiríkr jarl hafðist at, meðan konúngarnir börðust við Noregs konúng. Jarlinn lagði fyrst at fremsta skipi Ólafs konúngs Tryggvasonar í annan arminn, sem áðr er sagt, sýbyrði hann þarvið Járnbarðann, hrauð hann þat skip, ok hjó þegar or teingslum; en lagði þá at því er þar var næst, ok barðist til þess er þat var hroðit; tók þá liðit at hlaupa af enum smærrum skipum ok uppá stórskipin, en jarl hjó hvert or teingslum, er hroðit var. En Danir ok Svíar lögðu þá í skotmál öllum megin[2] at skipum Ólafs konúngs, en Eiríkr jarl lá ávalt sýbyrt við skipin, ok átti höggorrostu, en svå sem menn fèllu af skipum hans, þá gengu þegar aðrir upp í staðinn, Danir ok Svíar, blóðkýlarnir, hvíldir ok ómóðir ok ekki sárir.

Þá var orrosta bæði hörð ok snörp, fèll mjök lið Ólafs konúngs; svå kom at lyktum, at öll våro hroðin skip hans, nema Ormrinn lángi, var þará komit allt fólk Noregs konúngs, þat er vígt var; lagði Eiríkr jarl þá at Orminum 5 stórskipum...

---

[1] *Sål. B.* [2] *Udg. har* öllu-megum, *men det er troligt en blot Skrivefejl i B, eller Meningen har været* öllu-meginn; *strags neden for skriver nl. B. som sædv.* öllum megin.

Eiríkr jarl var í fyrirrúmi á skipi sínu, ok var þar fylkt með skjaldborg; var þar þá bæði höggorrosta ok spjótum lagit, ok kastað öllu því er til vápna heyrði, ok hendr máttu á festa. Sumir skutu bogaskoti eðr handskoti, var þá allmikill vápnaburðr á Orminum, svá at varla mátti hlífum fyrir koma, [svá flugu þykt[1] spjót ok örvar; þvíat öllum megin lágu þá herskip at Orminum. En menn Ólafs konúngs gerðust þá svá óðir, at þeir ljópu[2] upp á borðin, til þess at ná sverðshöggum til úvina sinna at drepa fólkit, en margir lögðu eigi svá undir Orminn, at í höggorrostonni vildi vera, þvíat flestum þótti hart við (at) eiga kappa Ólafs konúngs, en Norðmenn hugsaðu ekki annat, en vildo æ fram, ok drepa sína mótstöðumenn, gengu þeir þá slètt útaf borðunum; þvíat þeir geymdu eigi annars for ákefð ok ofrhuga, en þeir berðist á slèttum velli, ok sukku niðr margir milli skipanna með vápnum sínum....

Þessir menn eru nefndir af þeim íslenzkum mönnum, er þá våro með Eiríki jarli á Barðanum. Skúli son Þorsteins Egilssonar, Vigfús Vígaglúmsson, Torfi Valbrandsson. Þar var þá ok með jarli norrœnn[3] maðr, sá er nefndr er Finnr Eyvindarson af Herlöndum; sumir menn segja at hann væri finskr; svá er sagt,

---

[1] *Sdl. B. hvilket synes bedst at passe i Sammenhængen; Nr.* 61, *som just begynder igjen med disse Ord, skriver:* þá flugu svá þykt. [2]hlupu *B.* [3]*Dette synes at være den rette oprindelige Form af Ordet i Følge* Sæm. E. *min Udg. S.* 133, *og* Grág. 1, 188.

at hann væri fimastr við boga ok beinskeytastr allra manna í Noregi; hann hafði gert boga Einars þambarskelfis. Einarr var á Orminum í krapparúmi, ok skaut þaðan um daginn af boga, hann varð allra manna harðskeytastr; Einarr skaut öru at Eiríki jarli, ok flaug í stýrishnakkann fyrir ofan höfuð jarli, svå hart at alt gekk upp á reyrböndin. Jarl leit til, ok spurði sína menn, ef þeir vissi, hverr þar skaut svå hart, ok jafnskjótt [1] kom önnur örin svå nærr jarli, at sú flaug milli síðu hans ok handarinnar, ok svå aptr í höfðafjölina, at úti stóð broddrinn. Þá mælti jarl við Finn Eyvindarson: skjót þú manninn þann hinn mikla í krappårúminu.

Finnr svarar: þat má ek eigi, at skjóta þann mann, þvíat hann er eigi feigr, hitt má vera at ek fåi lamit bogann for hånum. Finnr skaut þá bíldör, ok kom á miðjan boga Einars, í því er hann dró hit 3ja sinn bogann sem fastast, hraut þá í sundr boginn, ok brast við hátt. Þá mælti Ólafr konúngr: hvat brast þar svå hátt! Einarr svarar: Noregr or hendi þer, konúngr. Ekki man svå mikill brestr vorðinn, segir konúngr, þvíat guð mun ráða ríki mínu, en ekki bogi þinn; tak nú boga minn, ok skjót af; kastaði konúngr til hans boganum. Einarr tók upp bogann, ok dró þegar for odd örina, hann mælti: ofveikr, ofveikr, allvalds bogi; kastaði hann þá aptr boganum til konúngs, en tók skjöld sinn ok sverð, ok barðist djarfliga.

---

[1] *i det samme.*

252. ... Ólafr konúngr sá fram á skipit, at menn hans reiddu ótt sverðin ok hjöggu títt, ok þat sá hann með, at sverðin bitu illa; hann mælti þá hátt: hvårt reiðit þer svå sljóliga sverðin, er ek se at yðr bíta ekki? Maðr svarar: bæði eru sverð vår, herra! sljó ok brotin mjök. Þá gekk konúngr ofan or lyptíngunni í fyrirrúmit, ok lauk upp hásætis kistuna[1], tók hann þaror mörg sverð björt ok hvöss mjök, ok fèkk mönnum sínum; en er hann tók niðr hœgri hendi, þá sá menn, at blóð rann ofan undan brynstúkunni, en engi vissi, hvar hann var sárr. Mest var vörnin ok mannskœðust af forrúms mönnum ok stafnbúum, þvíat þar var hvårttveggia mest valit mannfólkit ok hæst borðit. En er mannfallit tók til á Orminum, þá fèll liðit fyrst um mitt skipit, bæði af sárum ok mest af mœði, ok er þat mál manna, ef þat hit frœkna fólk hefði mátt til alsendis vörn viðkoma, at Ormrinn mundi seint vunninn hafa vorðit...

Þá er fátt stóð manna upp um sigluskeiðit á Orminum, þá rèð Eiríkr jarl til uppgaungu á Orminn með 15da mann, ok komst upp á Orminn; þá kom á mót hånum Hyrníngr, mágr Ólafs konúngs, við sveit manna; varð með þeim hin harðasta hríð, þvíat Hyrníngr barðist alldjarfliga... Lauk svå með þeim, at Eiríkr jarl hrökk ofan á Barðann, en þeir menn er hånum höfðo fylgt, fèllu sumir en sumir voru særðir...

[1] *Sål. begge Oldbøger.*

En er Eiríkr jarl var kominn ofan á skip sitt, þá mælti Ólafr konúngr: hvat er, keyrðut þer jarl nú ofan af Orminum? Þeir segja at svá var. Þat var gert drengiliga, segir konúngr; var ok þess vân, þvíat eigi mun jarl sigra oss, meðan hann hefir Þór í stafni á skipi síno. Þetta heyrðu margir menn, ok svâ Eiríkr jarl. Nú með því at fallit var mart lið á Barðanum, en flestir menn sárir mjök, þeir er á lífi vâro, þá lagði Eiríkr jarl at landi, ok svâ allir Danir ok Svíar, höfðu höfðíngjar þá ráðagerðir sínar, hversu með skyldi fara. Þá mælti Eiríkr jarl: þetta er eilíf úsœmd, sú er getit mun verða, meðan Norðrlönd ero bygð, ef Ólafr Tryggvason verðr eigi sigraðr af oss, þar sem ver höfum enn úflýjandi her, en hann hefir nú eitt skip, ok þó fallit mart manna af því. Nú gerit svo vel Danakonúngr ok Svíakonúngr, veitit mer til styrk fjölmennis, at ek megi hefna föður míns, ok reka af hendi oss öllum samt þessa svívirðíng; þvíat svâ man fara sem ek sagði áðr, at ver munum, höfðíngjarnir allir, ámæli af fá, ok þeir mest er ríkastir ero, ef Ólafr konúngr setr nú undan með sína menn. En er Eiríkr jarl hætti rœðu sinni, rómaðu margir vel rœðu hans; talaðu þeir konúngar ok jarl þetta mál, kom þat ásamt með þeim, at þeir skyldo fá Jarli styrk fjölmennis at leggja at Orminum, skyldi Eiríkr jarl eignast Orminn lánga ok alt lutskipti, þat er þar fengist, en sinn þriðjúng Noregs hverr þeirra, ef hann gæti sigrat Ólaf konúng. En er þetta ráð var fest með einkamálum, þá bjóst allr herr Dana ok Svía enn af nýju, herðu menn þá

hugi sína, ok eggjaði hverr annan, sögðu at þeir skyldo þá aldri lètta, fyrr en þeir hefði sigrat Ólaf konúng Tryggvason.

253. Eiríkr jarl lagði þá af Barðanum lík ok sára menn, en skipaði í staðinn úsárum mönnum ok hvíldum, þeim er hann valdi af Svíum ok Dönum. Er ok svâ sagt af sumum mönnum, at jarl hafi þá heitit at láta skírast, ef hann fengi unnit Orminn, ok þat til marks at þeirra manna sögn, at hann kastaði brottu Þór, en setti upp í staðinn róðukross í stafninn á Barðanum. En er jarl hafði búit lið sitt, mælti hann við einn vitran mann ok mikinn höfðíngja, er þar var þá viðstaddr, Þorkel hinn háfa, bróður Sigvalda jarls. Opt hefir ek verit í bardögum, segir Eiríkr jarl, ok hefir ek aldri fyrr fundit jafnhrausta menn ok svâ vígkœna, sem þá er á Orminum ero, ok eigi hefir ek sèð jafntorsótt skip at vinna, sem Orminn. Nú með því at þú ert allra manna vitrastr, þá legg til þau ráð, er þú kant bezt, til at Ormrinn verði unninn. Þorkell svarar: Eigi kann ek þar ráð til at leggja, svâ at öruggt se, en segja má ek þat er mer sýnist líkast at duga muni. Þú skalt taka stór tre, ok fella af skipi þínu á Orminn, svâ at hânum halli til, mun yðr þá verða auðveldri uppgánga á Orminn, ef borð hans berr eigi hærra en annarra skipa; en ek hann her ekki ráð til at leggja, ef þetta gjörir ekki; bjóst jarl þá svâ um, sem Þorkell sagði for.

254. En meðan þessi ráðagerð ok hvíld varð á bardaganum, þá báðu enn menn Ólafs konúngs, at hann skyldi leita undan með nökkuru móti; sögðu þat, sem satt var, at þeir höfðo þar mest í hættu, sem hann var; lètu þess vân, at allir hans menn, þeir er þar vâro, mundo ná lífs griðum af úvinum hans, þegar þeir vissi, at hann væri í brottu. Sögðu þeir ok, ef hann vildi hitt heldr, at þat mætti þá vel leikast, at vinda segl á Orminum, ok sigla á haf út, ok svâ norðr eptir liði síno. En konúngr svarar með sama móti sem fyrr, at hann mundi eigi flýja fòr sínum úvinum, meðan hann mætti halda heilu skipi síno; sagði hann ser þat ekki rètt: þvíat enn þikkir mer eigi víst, at þeir fái unnit Orminn, meðan svâ margir vaskir drengir ero til varnar. En er þeir áttu um þetta at tala, þá reri at Orminum Vindasnekkjan, sú hin sama er ein saman hafði legit við land um daginn, ok fyrr er getit at til tals lögðu við konúng fyr bardagann. Þessir menn, er á skeiðinni vâro, festu sik aptr við lyptíngina á Orminum, ok buðu Ólafi konúngi at gánga uppá Orminn, ok berjast með hânum, sögðu þeir, at þeir vildo gjarna falla þar með konúngi, eða komast brott með hânum, ef þess vyrði auðit. Konúngr svarar: þat gerir mer ekki, segir hann, at þer gángit á Orminn, at berjast með oss, en hitt má vera, at mer komi at gagni, at þer liggit í sama stað, sem þer hafit í dag verit. Reru þeir þá aptr, ok lögðust enn um akkeri.

255. Eiríkr jarl lagði at Orminum í annat sinn, þegar hann var búinn, ok allr herrinn Dana ok Svía, lagði þá enn til orrosto við Ólaf konúng Tryggvason, stúngu Sviar þá stöfnum at Orminum, en hitt var allr múginn hersins, er lágu í skotfœrum við Norðmenn, ok skutu á þá sem tíðast. Jarl sýbyrði Barðanum enn við Orminn, ok gerði allharða hríð, með því liði er þá var úmótt komit á Barðann; sparðist hann ok ekki sjálfr við orrostuna, ok þeir er eptir våru af hans mönnum...

Ólafr konúngr ok hans menn vörðust með hinni mestu hreysti ok drengskap, svå at lítt þokaðist á um mannfallit á Orminum, meðan þeir voro hvíldir, en þeir drápu mart manna af sínum úvinum, bæði af Járnbarðanum ok öðrum skipum, þeim er at höfðo lagt Orminum. Nú með því at Eiríki Jarli veitti enn seigt atsóknin, þá lèt hann vinda upp stórviðu á Barðanum, ok fella á Orminn lánga; er þat mál manna, at Ormrinn mundi eigi vunninn hafa vorðit nema með þessi atför, sem Þorkell hinn háfi hafði ráð til gefit.

Tók þá mjök at hallast Ormrinn, er stórviðir voro feldir á annat borðit; gjörðist þá mikit mannfall af hvårumtveggjum, en er þyntist skipan til varnar á Orminum, þá leitaði Eiríkr jarl til uppgaungu, ok varð þar hörð viðtaka. En er stafnbúar Ólafs konúngs sá at jarl var uppkominn á Orminn, þá sóttu þeir aptr á skipið, ok snerust til varnar móti hånum, ok veittu hit snarpasta viðrnám, en for því, at þá tók svå mjök at falla liðit á Orminum, at víða gerðust auð borðin, þá tóko jarlsins

menn víða upp at gánga, en alt[1] þat lið, er þá stóð upp til varnar sótti aptr á skipit, þartil er konúngrinn var...

Svâ er sagt, at Þorsteinn uxafótr væri í forrúminu aptr við lyptínginâ; hann mælti til Ólafs konúngs, þá er lið jarls gekk sem óðast upp á Orminn: herra! segir hann, hvârt skal nú hverr sem má? Hví skal nú eigi? segir konúngr. Þorsteinn sló þá með hnefa sínum einn mann jarls, er upp hióp á borðit hjá hânum, hann setti utan við vángann svâ hart, at maðrinn hraut lángt á sjáinn í brottu, ok hafði þegar bana. Eptir þat gerðist Þorsteinn svâ óðr, at hann greip upp beitiásinn, ok barði með. En er þat sá Ólafr konúngr, mælti hann til Þorsteins: tak vâpn þín, maðr! ok verst með þeim; þvíat vâpn ero til þess, at menn skulo berjast með í orrostom, en ekki vega með einum saman höndum sínum eðr treâm. Þorsteinn tók þá sverð sitt, ok barðist með drengiliga; var þá enn um hríð orrosta hin ákafasta í forrúminu. Ólafr konúngr skaut or lyptínginni gaflökum eðr spjótum bæði hart ok títt.

Ólafr konúngr, þá er hann sá at Eiríkr jarl var kominn í forrúmit á Orminum, skaut konúngr til hans þrimr kesjum skamskeptum, en þær fóro ekki eptir venju; þvíat Ólafr konúngr hafði ekki verit missifengr, hvar sem hann hafði tilskotit, en engi þessi kesja kom á jarl: flaug hin fyrsta fór

---

[1] *Således Oldb. A ofte, overeensstemmende med* þunt, skamt, þykt, stygt, *o. desl.*

utan hœgri síðu hânum, en önnur með sama hætti á vinstri hlið, hin 3ja kesja flaug fram í skipit yfir höfuð jarlinum. þá mælti konúngr: svâ mista ek aldri manns fyrr; mikil er hamíngja jarls þessa, þat vill guð, at hann hafi nú at sinni ríkit í Noregi, er þat ok eigi undarligt, því at ek ætla hann nú skipt hafa um stafnbúana á Barðanum; ferr þat svâ, sem ek sagða í dag, at hann mundi eigi sigrast í vârum skiptum, ef hann hefði þór í stafninum. Nú fyrir þá sök at mart fólk af liði jarls var þá komit upp á Orminn, svâ sem vera mátti á skipinu, ok skip hans lágu öllum megin utan at Orminum, en lítit fjölmenni til varnar í móti svâ miklum her, þá fèllu nú á lítilli stundu margir kappar Ólafs konúngs, þó at þeir væri bæði styrkir ok frœknir; þar fèllu þeir báðir brœðr mágar konúngs, Hyrníngr ok þorgérr, Vikarr af Tíundalandi ok Úlfr hinn rauði, ok margir aðrir röskvir drengir, þeir er ágætt orð leifðu eptir sik. Kolbjörn stallari hafði varit stafninn um daginn með öðrum frambyggjum. Kolbjörn var búinn at vâpnum ok klæðum rètt á sömu leið ok Ólafr konúngr; ok því hafði hann svâ búizt, at hann hugsaði, ef þess kynni viðþurfa, sem nú var, at veita nökkura hlífð Ólafi konúngi. En er falla tók hit frœknasta lið Ólafs konúngs í forrúminu, þá gekk Kolbjörn upp í lyptíngina til konúngs, mátti þá eigi skjótt kenna, hvârr þeirra var, því at Kolbjörn var ok allra manna mestr ok fríðastr. Var þá svâ mikill vâpnaburðr í lyptíngina, at allir skildir þeirra Ólafs konúngs ok Kolbjarnar vâro skúfaðir af skeytum. En er jarls-

menn sóttu aptr at lyptíngunni, þá sýndist þeim svå mikit ljós koma yfir konúnginn, at þeir máttu eigi í gegn sjá, en þá er ljosit leið af, sá þeir hvergi Ólaf konúng.

Af Njálssaga.

Gunnarr á Hlíðarenda.

19... Gunnarr Hámundarson bjó at Hlíðarenda í Fljótshlíð; hann var mikill maðr vexti ok sterkr, [manna bezt vígr[1]: hann hjó báðum höndum ok skaut, ef hann vildi, ok hann vå[2] svå skjótt með sverði, at þrjú þóttu á lopti at sjá; hann skaut manna bezt af boga, ok hæfði allt þat er hann skaut til; hann hljóp meir en hæð sína með öllum herklæðum, ok eigi skemra aptr en fram fyrir sik; hann var syndr sem selr; ok eigi var så leikr, er nokkurr þyrfti[3] við hann at keppa; ok hefir svå verit sagt, at eingi væri hans jafníngi. Hann var vænn at yfirlitum ok ljós-litaðr, rètt-nefjaðr ok hafit upp í framanvert, bláeygr ok snareygr, ok roði í kinnunum, hárit mikit, ok fór vel ok vel

---

[1] *særdeles skikket til (færdig i) at fægte.* [2] *Dat. af veg, fægtede.* [3] *behøvede, nl. da man forud kunde vide Udfaldet.*

litt; manna kurteisastr var hann, harðgjörr í öllu, fémildr ok stiltr vel, vinfastr ok vinavandr; hann var vel auðigr at fe; bróðir hans hèt Kolskeggr, hann var mikill maðr ok sterkr, drengr[1] góðr ok öruggr í öllu. Annarr bróðir hans hèt Hjörtr, hann var þá í bernsku. . .

20. . . Njáll bjó at Bergþórshvâli[2] í Landeyjum[3], annat bú átti hann í Þórólfsfelli. Njáll var vel auðigr at fę ok vænn at áliti, hánom vóx eigi skegg. Hann var lögmaðr svâ mikill, at eingi fannst hans jafningi; vitr var hann ok forspár, heilráðr ok góðgjarn, ok varð allt at ráði; þat er hann rèð mönnum, hógværr[4] ok drenglyndr; hann leysti hvers manns vandræði, er á hans fund kom. Bergþóra hèt kona hans, hon var Skarpheðins dóttir, kvennskörúngr mikill ok drengr góðr, ok nokkut skaphörð; þau áttu 6 börn, dœtr þrjár ok sonu þrjá, ok koma þeir allir við þessa sögu síðan.

25. . . Nú skal nefna sonu Njáls: Skarpheðinn hèt hinn elzti, hann var mikill maðr vexti ok styrkr, vel vígr, syndr sem selr, manna fóthvatastr, ok skjótr ok öruggr, gagnorðr[5] ok skjótorðr, ok skáld gott, en þó laungum vel stiltr; hann var jarpr[6]

---

[1] *en brav, ung Mand, en retsindig Mand, Begrebet forstærkes ved To.* góðr. [2] *H. af* Bergþórshvâll *ell.* -hvolr; *det sidste Ord i Sammensætningen er vel det samme som* hóll, *en Höj, hvoraf Bispesædet* Hólar. [3] Landeyjar, *Landøerne, er Navnet på en Egn i det sydlige Island.* [4] *god at komme til rette med, föjelig, beskjeden.* [5] *som taler bestemt, fyndig og eftertrykkelig.* [6] *gul, mörkegul.*

á hár, ok sveipr í hárinu, augðr[1] vel, fölleitr ok skarpleitr, liðr á nefi, ok lá hátt tanngarðrinn, munnljótr mjök, ok þó manna hermannligstr. Grímr hèt annarr son Njáls, hann var fríðr sýnum, ok hærðr vel, dökkr á hár, ok fríðari sýnum en Skarpheðinn, mikill ok sterkr. Helgi hèt inn þriði son Njáls, hann var fríðr sýnum ok hærðr vel, hann var styrkr maðr ok vígr vel, hann var vitr maðr ok stiltr vel; allir voru þeir ókvângaðir synir Njáls. Höskuldr hèt hinn fjórði son Njáls, hann var laungetinn, móðir hans var Hróðný, ok var Höskulds dóttir, systir Íngjalds frá Keldum.

---

33. Gunnarr reið ok þeir allir, en er þeir komu á þíng, þá voru þeir svâ vel búnir[2], at öngir voru þar jafnvel búnir, ok fóru menn út or hverri búð at undrast þá. Gunnarr reið til búðar Rángæínga, ok var þar með frændum sínum. Margir menn fóru at finna Gunnar, ok spyrja hann tíðinda; hann var við alla menn lèttr ok kátr, ok sagði öllum slíkt er vildu.

Þat var einn dag, er Gunnarr gekk frá lögbergi, hann gekk fyrir mosfellíngabúð, þá sá hann kono fara í móti ser, ok var vel búin, en er þau fundust, kvaddi hon þegar Gunnar, hann tók vel kveðju hennar, ok spyrr hvat kvenna hon væri. Hon nefndist Hallgerðr, ok kvaðst vera dóttir Höskulds Dal-

---

[1] *ellers eygðr, öjet (vel).* [2] *klædte.*

skollssonar; hon mælti til hans djarfliga, ok bað segja ser frá ferðum sínum, en hann kvaðst ekki varna mundu henni máls; settust þau þá niðr, ok töluðu. Hon var svá búin, at hon var í rauðu kyrtli[1], ok hafði yfir ser skallazskikkju [hlaðbúna í skaut niðr[2]; hárit tók ofan á bríngu henni, ok var bæði mikit ok fagrt. Gunnarr var í skallazklæðum, er Haraldr konúngr Gormsson gaf hánum; hann hafði ok gullhríng á hendi, þann er Hákon jarl gaf hánum.

Þau töluðu lengi hátt, þar kom er hann spurði, hvárt hon væri ógefin. Hon sagði at svá væri: ok er þat [ekki margra at hætta á þat[3]. Þikki þer hvergi fullkosta? Eigi er þat, segir hon, en mannvönd mun ek vera. Hversu munt þú svara, ef ek bið þín? Þat man þer ekki í hug, segir hon. Eigi er þat, segir hann. Ef þer er nokkurr hugr á, þá finn þú föður minn. Síðan skildu þau talit.

Gunnarr gekk þegar til búðar[4] Dalamanna, ok fann mann úti fyrir búðinni, ok spyrr hvárt Höskuldr væri í búð; sá segir at hann væri í búð; gekk þá Gunnarr inn. Höskuldr ok Rútr tóku vel við Gunnari, hann settist niðr á meðal þeirra, ok

---

[1] *Skørt.* [2] *besat, besyet med små Guldsmykker ned ad Skødet; man kan forestille sig disse Smykker at have været anbragte som Maller og Hægter.* [3] *ikke manges* (nl. Sag) *at øve (prøve) på det.* [4] *Bod, en Hytte indrettet med Jordvægge for hvert af de betydelige Districters Beboere, ved Altinget, til Brug imedens Altinget varede. De øvrige Sager, som dertil behøvedes, og kunde flyttes, bragde man med hver Gang.*

fannst þat ekki í tali þeirra, at þar hefði missætti verit í meðal. Þar kom niðr ræðu Gunnars, hversu þeir bræðr mundu því svara, ef hann bæði Hallgerðar. Vel segir Höskuldr, ef þer er þat alugat[1]. Gunnarr segir, ser þat alvöru; en svá skildu ver næstum, at mörgum mundi þat þikkja líkligt, at hér mundi ekki samband verða. Hversu lízt þer, Rútr frændi? segir Höskuldr. Rútr svaraði: ekki þikki mer þetta jafnræði. Hvat finnr þú til[2] þess? segir Gunnarr. Rútr mælti: því mun ek svara þer um þetta, er satt er; þú ert maðr vaskr, ok vel at þer[3], en hon er blandin mjök, ok vil ek þik í öngu svíkja. Vel man þer fara[4], segir Gunnarr, en þó mun ek þat fyrir satt hafa[5], at þer virðit í[6] fornan fjandskap[7], ef þer vilit eigi gera mer kostinn. Eigi er þat, segir Rútr; meir er hitt, at ek se at þú mátt nú ekki viðgera; en þótt ver kaupim eigi, þá vildim ver þó vera vinir þínir. Ek hefi talat við hana, segir Gunnarr, ok er þat ekki fjarri hennar skapi. Rútr mælti: veit ek at báðum er þetta girnda ráð, hættit þit ok mestu[8] til, hversu ferr.

Rútr sagði Gunnari ófregit allt um skapferði Hallgerðar, ok þótti Gunnari fyrst œrit mart, þat

---

[1] *for* al-hugat, al- *med ét l betyder: alt, fuldkomment, og skilles fra* al-. (S. 11. Anm. 10). [2] finn til, *anfører som Grund eller Årsag til.* [3] *udmærket i alle (mandlige) Færdigheder.* [4] hánum ferr vel, *han handler ærlig.* [5] *holde.* [6] *nl.* þessu, *i dette, heri.* [7] *G. styres af* virðit. [8] *H. i I., styres af* hættit.

er áfátt[1] var, en þar kom síðar, at saman dró kaupmála með þeim. Var þá sent eptir Hallgerði, var þá talat um málit, svá at hon var við. Lètu þeir nú[2] sem fyrr, at hon festi sik sjálf; skyldi þetta boð vera at Hlíðarenda, ok skyldi fara fyrst leyniliga, en þó kom þar, er[3] allir vissu.

Gunnarr reið heim af þíngi, ok kom til Bergþórshvols, ok sagði Njáli frá kaupum sínum; hann tók þessu þúngliga. Gunnarr spyrr hví Njáli þótti þetta svá úráðligt? Þvíat af henni man standast allt it illa, er hon kemr austr híngat, segir Njáll. Aldri skal hon spilla okkru vinfengi, segir Gunnarr. Þat man þó [svá nær[4] fara, segir Njáll, en þó mant þú jafnan bæta fyrir henni. Gunnarr bauð Njáli til boðs ok öllum þeim þaðan, sem hann vildi at færi. Njáll hèt at fara. Síðan reið Gunnarr heim, ok reið um heraðit, at bjóða mönnum.

---

54. Nú er þar til máls at taka, at Gunnarr var úti at Hlíðarenda, ok ser smalamann sinn [hleypa at garði[5]. Smalamaðrinn reið heim í túnit[6]. Gunnarr mælti: hví ríðr þú svá hart? Ek vilda vera þer

---

[1] *mangelfuldt.* [2] *nl.* vera. [3] *der hvor,* d. e. *såvidt at, dertil at.* [4] d. e. *ganske nær ved,* svå *udtales med stærkt Eftertryk.* [5] d. e. *sprænge ind til Gården*; *jf.* Þrymskv. 23. gánga her at garði, *accedunt huc ad ædes*; *ellers betyder* garðr *også et Gærde, en Græfteveld* (S. 16. Anm. 7.) [6] *Hjemmemarken, den dyrkede og frèdede Hømark, tæt ved Gårdene i Island.*

trúlyndr, ek sá menn ríða ofan með Markarfljóti, átta saman, ok voru fjórir í litklæðum. Gunnarr mælti: þar man vera Otkell. Sveinninn mælti: ek hefi opt heyrt mörg skapraunar-orð Skamkels, þvíat Skamkell mælti þat austr í Dal, at þú grètir, þá er þeir riðu á þik ofan, ok segi ek þer af því, at mer þikkir illt orðtak slíkt vándra manna. Ekki skulu við vera orðsjúkir, segir Gunnarr, en þat eitt skalt þú vinna er þer líkar hèðan í frá. Skal ek nakkvat segja Kolskeggi bróður þínum? sagði smalamaðrinn. Far þú ok sof, segir Gunnarr, ek man segja Kolskeggi[1]. Sveinninn lagðist niðr, ok sofnaði þegar.

Gunnarr tók smalahestinn, ok lagði á söðul sinn, hann tók skjöld sinn, ok gyrði sik sverðinu Ölvisnaut, setr hjálm á höfuð ser, tekr atgeirinn[2], ok saung í[3] hátt, ok heyrði Rannveig, móðir hans, hon gekk fram[4], ok mælti: reiðuligr ert þú nú, son minn, ok eigi sá ek þik slíkan fyrr.

Gunnarr gengr út, ok stíngr niðr atgeirinum, ok verpr ser í söðulinn ok ríðr brot. Rannveig, móðir hans, gekk til stofu, þar var hárausti[5] mikit, hátt kveði þer, segir hon, en þó lèt[6] hærra atgeirrinn, er Gunnarr gekk út. Kolskeggr heyrði,

---

[1] *nl.* þat. [2] atgeirr, *et Slags Spyd med skarpe Kanter til to Sider, dannet af* geir *ell.* geirr (γαισος *jf. S.* 34. *Anm.* 5.) [3] *nl. den.* [4] *frem*, d. e. *hen imod Døren ell. Udgangen af Huset.* [5] *ellers* háreysti, *Støj, höjrøstet Snakken.* [7] lèt *betyder også lyder: en Tekst siges endnu at være* svá látandi, *når den anføres.*

ok mælti: þat man eigi öngra tíðinda vita[1]. Þat er vel, segir Hallgerðr, nú munu þeir reyna, hvárt hann gengr grátandi undan þeim. Kolskeggr tekr vâpn sín, ok leitar ser at hesti, ok ríðr eptir, slíkt er hann mátti.

Gunnarr ríðr nú um Akratúngu þvera, ok svâ til Geilastofna, ok þaðan til Rángár, ok ofan til vaðs hjá Hofi. Konur voru þar á stöðli[2], Gunnarr hljóp af hesti sínum ok batt; þá riðu hinir at; móhellur[3] voru í götunum við vaðit. Gunnarr mælti til þeirra: nú er at verja sik, er her nú atgeirrinn, munu þer nú ok reyna þat, hvárt ek græt nakkvat[4] fyrir yðr.

Þeir hljópu þá allir af baki, ok sóttu at Gunnari; Hallbjörn var fremstr. Sœk þú eigi at, segir Gunnarr, þer vilda ek sízt íllt gera, en ek mant þó öngum hlífa, ef ek á hendr mínar at verja. Þat man ekki gera, segir Hallbjörn, þú munt þó drepa vilja bróður minn, ok er þat sköm[5] ef ek sit hjá, ok lagði til Gunnars tveim höndum miklu spjóti. Gunnarr skaut fyrir skildinum, en Hallbjörn lagði í gegnum skjöldinn. Gunnarr skaut svâ fast niðr skildinum, at hann stóð fastr í jörðunni, en tók til sverðsins svâ skjótt, at eigi mátti auga á festa, ok hjó með sverðinu, ok kom á hönd Hallbirni, fyrir ofan á Úlflið, svâ at

---

[1] *betyde, varsle, styrer E.* [2] *Malkeplads, et bekvemt Sted ude på Marken i Island hvor Malkekøerne drives sammen, når de skulle malkes, for at Pigerne ikke skulle søge dem, adspredte alt for vidt omkring på det åbne Land.* [3] *flade Stene, bedækkede med Jord eller Ler. (se Ordreg. til* Njála.) [4] hvårt nakkvat, *om vel*, l. *num-quid.* [5] *ellers* skömm.

aftók[1]. Skamkell hljóp á bak Gunnari, ok höggr til hans með mikilli öxi. Gunnarr snerist skjótt at hânum, ok lýstr við atgeirinum, ok kom undir kverk[2] öxinni, ok hraut hon or hendi hânom út á Rángá. Gunnarr leggr[3] í annat sinn atgeirinum, ok í gegnum Skamkel, ok vegr hann upp, ok kastar hânom í leirgötuna[4] at höfðinu. Auðólfr austmaðr þrífr upp spjót, ok skaut at Gunnari. Gunnarr tók á lopti spjótit, ok skaut aptr þegar, ok fló[5] í gegnum skjöldinn ok austmanninn, ok niðr í völlinn. Otkell höggr með sverði til Gunnars, ok stefnir á fótinn fyrir neðan kne. Gunnarr hljóp í lopt upp, ok missir hans. Gunnarr leggr atgeirinum til hans, ok í gegnum hann. Þá kemr Kolskeggr at, ok leypr þegar at Hallkatli[6], ok höggr hann banahögg með saxinu; þar vega þeir þá átta.

Gunnarr reið heim ok Kolskeggr eptir verk þessi, ok ríða þeir hart upp eptir eyrunum, ok

---

[1] d. e. *ovenfor* (*den*, nl. Hånden) *på Håndledet, så at* (*det*, nl. Sværdet) *aftog* (*den*). [2] *Strube, her den på Stridsøksen imod Skaftet tilbagebøjede Krog, der sammenlignes med Vinklen imellem Hagen og Halsen på et Menneske. Da Spydet med Kraft blev slået ind i denne Krog eller Hage på Øksen, røg den ud af Hånden på Skamkel.* [3] *stikker* (jf. S. 17. Anm. 15); atgeirrinn *var nl. ikke et Kastespyd, menbestemt til at beholdes i Hånden.* [4] *Den lerede Fordybning, som var dannet på den ganske smalle Vej, ved idelig Riden i samme Spor*; gata *er nl. egentlig en sådan smal Vej eller Spor, især noget dybslidt eller stærkt banet.* [5] *En gl. Dat. for* flaug, *af* flýg. [6] *Den reg. H. af* Hall-ketill, *hvoraf* Hall-kell *er sammentrukket.*

stökk Gunnarr af baki, ok kom standandi niðr; Kolskeggr mælti: hart ríðr þú nú, frændi. Þat lagði Skamkell mer til orðs [1], er hann mælti svá, er riðit var á mik. Hefnt hefir þú nú þess, segir Kolskeggr. Hvat ek veit, segir Gunnarr [2], hvárt ek man því úvaskari maðr en aðrir menn, sem mer þikkir meira fyrir, en öðrum mönnum, at vega menn.

55. Nú spyrjast tíðindin víða, ok mæltu þat margir, at eigi þætti þetta fyrr framkoma, en líkligt var til. Gunnarr reið til Bergþórshvols, ok sagði Njáli verk þessi. Njáll mælti: mikit hefir þú atgert, ok hefir þú verit mjök atþreyttr. Hversu mun nú gánga síðan? segir Gunnarr. Villt þú at ek segi þer þat, segir Njáll, er eigi er framkomit? Þú mant ríða til þíngs, ok munt þú njóta við ráða minna, ok fá af þessu máli ina mestu sœmd; man þetta upphaf vígaferla þinna [3]. [Ráð þú [4] mer heilræði nokkur, segir Gunnarr. Ek skal þat gera, segir Njáll: Veg þú aldri meir í enn sama knérunn en um sinn; ok rjúf aldri sætt, þá er góðir menn gera meðal þín ok annarra, ok þó sízt á því máli. Gunnarr mælti: öðrum ætlaða ek, at þat skylldi hættara en mer. Svá man vera, segir Njáll, en þó skaltu svá um þitt mál hugsa, ef þetta berr saman,

---

[1] *Synes at skulle betyde:* Det sagde Sk. mig til Spot. *I de følgende Ord er nogen Forskjellighed: B udelader* er; *C og D have* er ek mælta svá. [2] *Denne Ordforbindelse er dunkel, men de tre bedste Pergamentshåndskrifter (B. C. D.) have samme Udtryk uden al Forskjellighed.* [3] *Drabssager.* [4] ráttu, *B.*

at þá man þú skamt eiga ólifat, en ella mant þú verða gamall maðr. Gunnarr mælti: [veizt þú[1] hvat þer man verða at bana? Veit ek, segir Njáll. Hvát? segir Gunnarr. Þat sem allir munu sízt ætla, segir Njáll. Síðan reið Gunnarr heim.

---

71. ... Reið Gunnarr þá af þíngi vestr til Dala í Hjarðarholt, ok tók Ólafr pái vel við hánum, sat hann þar hálfan mánað; hann reið víða um Dali, ok tóku allir við hánom feginshendi, en at skilnaði mælti Ólafr: ek vil gefa þer þrjá gripi, gullríng ok skikkju, er átt hefir Mýrkjartan Írakonúngr, ok hund, er mer var gefinn á Írlandi, hann er mikill ok eigi verri til fylgðar en röskr maðr, þat fylgir ok, at hann hefir manns vit; hann mun ok geygja at hverjum manni, þeim er hann veit at úvin þinn er, en aldri at vinum þínum; ser hann ok á hverjum manni hvárt til þín er vel eða illa; hann mun ok líf áleggja at vera þer trúr, þessi hundr heitir Sámr. Síðan mælti hann við hundinn: nú skaltu Gunnari fylgja[2], ok vera hánom slíkr[3], sem þú mátt; hundrinn gekk þegar at Gunnari, ok lagðist niðr fyrir fœtr hánom.

Ólafr bað Gunnar vera varan um sik, ok kvað hann eiga marga öfundarmenn: þar er þú þikkir

---

[1] *véztu B, sdl. skrevet med Akut.* [2] *ledsage, forsvare; heraf* fylgð, *L.* 13, *i samme Betydn.* [3] *sádan,* d. e. *sá god, sá tro (som du kan).*

ágætr maðr nú um allt land. Gunnarr þakkaði hánum gjafir ok heilræði, ok reið heim. Sitr Gunnarr nú heima nokkura ríð, ok er kyrt.

---

74. Þessi tíðindi spyrjast víða, ok var Þorgeirr mörgum manni harmdauði. Þeir Gizurr[1] hvíti riðu til, ok lýstu vígunum, ok kvöddu búa til þíngs; riðu þeir þá vestr heim. Þeir Njáll ok Gunnarr fundust, ok töluðu um bardagann; þá mælti Njáll við Gunnar: vertu nú varr um þik, nú hefir þú vegit tysvarsinnum í sama knerunn, hygg nú svá fyrir hag þínum, at þar liggr við líf þitt, ef þú heldr eigi þá sætt, sem ger er. Hvergi ætla ek mer af at bregða, segir Gunnarr, en þó man ek þurfa liðsinni yðvart á þíngi. Njáll svaraði: halda man ek við þik mínum trúnaði til dauðadags. Ríðr Gunnarr þá heim.

Líðr nú til þíngs, ok fjölmenna hvårirtveggju mjök; er um þetta allfjölrœdt á þíngi: hversu mál þessi mundi lúkast, þeir Gizurr ok Geirr goði töluðu með ser, hvårr þeirra lýsa[2] skyldi vígsökinni Þorgeirs, en þar kom at Gizurr tók undir sik málit, ok lýsti sök at lögbergi... Gunnarr var vel stiltr,

---

[1] *Ellers* Gissurr, *men* Gizurr *er etymologisk rettere, da det er isteden for* Gitsurr. *Ligeledes skrives* blezn *ell.* blessa, góz *ell.* góts. [2] Lýsa *betyder eg. bekjendtgöre, her oplæse Sagens Beskaffenhed for Retten, tilligemed sin Pdstand om Straffen. Dette var Begyndelsen af selve Processen.*

ok lagði fátt til[1], fór nú þíngit; þar til er dómar fara út; Gunnarr stóð norðan at Rángæínga-dómi[2] ok hans menn, Gizurr stóð sunnan at, ok nefnir vátta, ok bauð Gunnari at lýða til eiðspjalls síns, ok til framsögu sakar sinnar, ok sóknargagna þeirra allra, sem hann hugði fram at fœra. Eptir þat vann hann eið, þá sagði hann fram sök, svá skapaða í dóm, sem hann lýsti, þá lèt hann bera[3] lýsíngarvætti[4], þá bauð hann búum í setu, ok til ruðníngar[5] um kviðinn[6].

75. Þá mælti Njáll: nú man eigi mega sitjanda[7] hlut í eiga, gaungum nú þar til sem búarnir sitja; þeir gengu þángat til, ok kvöddu[8] fjóra búa úr kviðinum, en kvöddu hina fimm bjargkviðar[9], er eptir váru, um málit Gunnars: hvárt þeir nafnar hefði farit með þann hug til fundar, at vinna á Gunnari, ef þeir mætti; en allir báru þat skjótt, at

---

[1] *og sagde ikke meget dertil*; leggja til, *d. e. ytre sig, sige sin Mening, når der rådslås eller forhandles om en eller anden Sag.* [2] dómr *betyder ikke blot Domslutningen, men også Indbegrebet af de dömmende Personer, eller Stedet, hvor de ere forsamlede, når de skulle dömme, omtrent hvad vi kalde* Retten. [3] *frembære, fremføre.* [4] *Vidnesbyrd om at Sagen var lovlig lyst, forkyndt eller fremsat for Retten.* [5] *Rydning*, d. e. *Vragen, Forkastelse.* [6] kviðr (*af* kveð, *siger*) *er egentlig Vidnernes Udsagn, men også Indbegrebet af Vidnerne, og sål. synes det at bruges her. Et ganske forskjelligt Ord er* kviðr, *Moderliv.* [7] *E. i Hu.*, *en siddendes (Del). jf.* á deyjanda degi, *på den døendes Dag, på sin Dødsdag.* [8] *kræveде (ud af Vidnernes Mitte)*, d. e. *forkastede.* [9] *et bjærgende Vidnesbyrd (ist. f. et fældende).*

þat hefði verit; kallaði Njáll þetta lögvörn fyrir málit, ok kvaðst myndu frambera vörnina, nema þeir legði[1] til sætta[2].

Voru í þessu þá margir höfðíngjar, at biðja sættanna, ok fèkst þat af, at 12 menn skyldu gera um málit, gengu hvárirtveggju þá, ok handsöluðu þessa sætt. Eptir þat var gert um málit, ok kveðit á fegjöld; ok skyldi allt greidt þegar þar á þíngi, en Gunnarr skyldi fara utan ok Kolskeggr, ok vera í brotu 3 vetr, en ef Gunnarr færi eigi utan, ok mætti hann komast, þá skyldi hann dræpr fyrir frændum ens vegna.

Gunnarr lèt ekki á sik finna, at hánum þætti eigi góð sættin. Gunnarr spurði Njál at fe því, er hann hafði fengit honum til varðveizlu. Njáll hafði ávaxtað feit, ok greiddi þá fram allt feit, ok stóðst þat á endum, ok þat er Gunnarr átti at gjalda fyrir sik.

Riða þeir nú heim. Þeir Njáll ok Gunnarr riðu báðir samt af þíngi; þá mælti Njáll til Gunnars: gerðu svá vel, felagi, at þú halt sætt þessa, ok mun hvat við höfum viðmælzt, ok svá sem þer varð hin fyrri utanferð mikilliga[3] til sæmdar, þá man þer verða þessi miklu meirr til sæmdar, muntu koma út með mikilli mannvirðíngu, ok verða maðr gamall, ok mun eingi maðr her þá á sporði þer

---

[1] *nl, Sagen.* [2] *Forlig, mindelig Afgjörelse af uvillige Mænd, uden Doms Afsigelse af Retten.* [3] *rettet for mikil, som rimeligvis er det samme Ord, blot med utydeligt ell. udeglemt Forkortelsesmærke over* l.

standa; en ef þú ferr eigi utan, ok rýfr sætt þína, þá mantu drepinn verà hér á landi, ok er þat illt at vita, þeim er vinir þínir eru. Gunnarr kvaðst ekki ætla at rjúfa sættir. Gunnarr ríðr heim ok sagði sættina, Rannveig kvað vel at hann færi utan, ok ætti þeir við annan at deila fyrst.

76... þeir voru menn frumvaxta, synir Gunnars, Högni ok Grani, þeir voru menn óskaplíkir, hafði Grani mikit af skaplyndi móður sinnar, en Högni var vel at ser. Gunnarr lætr flytja vöru[1] þeirra bræðra til skips, ok þá er öll fanng[2] Gunnars voru komin, ok skip var mjök búit, þá ríðr Gunnarr til Bergþórshvåls ok á aðra bœi at finna menn, ok þakkaði liðveizlu öllum þeim, er honum höfðu lið veitt. Annan dag eptir býr hann snemmendis ferð sína til skips, ok sagði þá öllu liði at hann myndi ríða í brot alfari[3], ok þótti mönnum þat mikit, en væntu þó tilkvâmu hans síðar.

Gunnarr hverfr til allra manna, er hann var búinn; gengu menn út með hânum allir; hann stíngr niðr atgeirinum, ok stiklar í söðulinn, ok ríða þeir Kolskeggr í brot; þeir ríða fram með Markarfljóti, þá drap hestr Gunnars fæti, ok stökk hann af baki, hânum varð litið upp til hlíðarinnar[4], ok bœjarins at Hlíðarenda, ok mælti: fögr er hlíðin,

---

[1] *Vare, Gods, nl. som de skulde sælge og leve af udenlands, ist. f. Rejsepenge.* [2] *Sager, Töj.* [3] *Et sjældent Bi., om ikke en Skrivefejl, for det brug. To. alfarinn, (som drager bort) med alle.* [4] *Lien, nl. den hvoraf Gården Lidarende har Navn.*

svá at mer hefir hon aldri jafafögr sýnzt, bleikir akrar en slegin tún, ok man ek ríða heim aptr ok fara hvergi. Gerðu eigi þann óvina fagnað, segir Kolskeggr, at þú rjúfir sætt þína, þvíat þer myndi engi maðr þat ætla, ok muntu þat ætla mega, at svá man allt fara, sem Njáll hefir sagt. Hvergi man ek fara, ok svá vilda ek at þú gerðir, segir Gunnarr. Eigi skal þat[1], segir Kolskeggr, hvárki skal ek á þessu níðast ok á öngu öðru, því er mer er tiltrúat, ok man sjá einn lutr svá vera, at skilja man með okkr, en seg þat frændum mínum ok móður minni, at ek ætla ekki at sjá Ísland, þvíat ek mun spyrja þik látinn, frændi! ok heldr mik þá ekki til útferðar. Skilr þá með þeim, ríðr Gunnarr heim til Hlíðarenda, en Kolskeggr ríðr til skips, ok ferr utan. Hallgerðr verðr fegin Gunnari, er hann kom heim, en móðir hans lagði fátt til.

Gunnarr sitr nú heima þetta haust ok vetrinn, ok hafði ekki mart manna með ser; líðr nú vetr or garði. Ólafr pái bauð Gunnari með ser at vera ok Hallgerði, en fá bú í hendr móður sinni ok Högna syni sínum. Gunnari þótti fýsiligt fyrst, ok játaði því, en þá er atkom, þá vildi hann eigi.

En á þíngi um sumarit lýsa þeir Gizurr sekt hans at lögbergi, en áðr þínglausnir[2] váru, stefndi Gizurr öllum úvinum Gunnars í Almannagjá, en þeir rèðu atför við Gunnar... ok höfðu handtak at, ok lögðu við sekt, ef nokkurr gengi yr. Mörðr skyldi

---

[1] *nl.* verða, *skje.* [2] *Tingets Opløsning. Hs. i Fl. ist. f. Ent.*

halda njósnum, nær bezt gæfi færi á hánom, ok váru þeir 40 manna í þessu sambandi, þótti þeim ser nú myndu lítið fyrir at veiða[1] Gunnar, er á brotu[2] var Kolskeggr ok Þráinn ok margir aðrir vinir Gunnars.

Riðu menn heim af þingi. Njáll fór at finna Gunnar, ok sagði hánom sekt hans ok ráðna atför við hann. Vel þikki mer þer fara[3], segir Gunnarr, þú gerir mik varan við. Nú vil ek, segir Njáll, at Skarpheðinn fari til þín, ok Höskuldr son minn, ok munu þeir leggja sitt líf við þitt líf. Eigi vil ek, segir Gunnarr, at synir þínir se drepnir fyrir mínar sakir, ok áttu annat at mer. Fyrir ekki man þat[4] koma, segir Njáll; þangat man snúit vandræðum, þá er þú ert látinn, sem synir mínir eru. Eigi er þat ólíkligt, segir Gunnarr, en eigi vilda ek at þat hlytist af mer til; en þess vil ek biðja, at þer sjáit á með Högna syni mínum; en ek tala ekki til Grana, því at hann gerir ekki mart at mínu skapi. Reið Njáll heim, ok hèt því.

Þat er sagt at Gunnarr reið til allra mannfunda ok lögþinga, ok þorðu aldri úvinir hans á hann at ráða; fór svá fram nokkura hríð, at hann fór sem úsekr maðr.

---

[1] *fiske, fange i Garn, fig. faa dræbt.* [2] *ellers* brottu, *men Formen med enkelt* t *ligger nærmere ved Oprindelsen af No.* braut, *Vej, Sti,* á brautu, *paa Vejen, borte.* [3] *Se S. 100. Anm.* 4. [4] *dèt,* d. e. *den Forsigtighed ell. Omhu af dig.*

77. Um haustit sendi Mörðr Valgarðsson orð, at Gunnarr mundi vera einn heima, en lið allt myndi vera niðri í eyjum at lúka heyverkum. Riðu þeir Gizurr hvíti ok Geirr goði austr yfir ár, þegar þeir frèttu þat, ok austr yfir sanda til Hofs. Þá sendu þeir orð Starkaði undir Þríhyrníngi, ok fundust þeir þar allir, er at Gunnari skyldu fara, ok rèðu hversu at skyldi fara.

Mörðr sagði at þeir mundu eigi koma á úvart Gunnari, nema þeir tœki bónda af næsta bœ, er Þorkell hèt, ok lèti hann fara nauðgan með ser, at taka hundinn Sám, ok fœri hann heim einn á bœinn. Fóru þeir síðan austr til Hlíðarenda, ok sendu eptir Þorkatli; þeir tóku hann höndum, ok gerðu hânum två kosti, at þeir mundu drepa hann, ella skyldi hann taka hundinn, en hann keyri heldr at leysa líf sitt, ok fór með þeim.

Traðir[1] våru fyrir ofan garðinn at Hlíðarenda, ok námu þeir þar staðar með flokkinn; Þorkell bóndi gekk heim á bœinn, ok lá rakkinn á húsum uppi, ok teygir hann rakkann á brot með ser í geilar[2] nokkurar; í því ser hundrinn, at þar eru menn fyrir, ok leypr á hann Þorkel upp, ok grípr nárann[3]. Önundr or Tröllaskógi hjó með öxi í höfuð hundinum, svå at allt kom í heilann. Hundrinn

---

[1] *Indkørsel med Gærde på begge Sider, Gyde ind til en Gård.* [2] *Omtrent d. s. s.* traðir, *men måskje snarere en naturlig Fordybning i Vejen med höj Bakke på begge Sider.* [3] *Det tynde Liv, Lysken.*

kvað við hátt, svå at þat þótti þeim með údœmum miklum vera, ok fèll hann dauðr niðr.

78. Gunnarr vaknaði í skálanum, ok mælti: sárt ertu leikinn, Sámr fóstri, ok [má vera[1] svå se tilætlat, at skamt skyli okkar í meðal. Skáli Gunnars var gerr af viði einum, ok súðþaktr utan ok gluggar[2] hjá brúnásunum, ok snúin þar fyrir speld[3]. Gunnarr svaf í lopti einu í skálanum, ok Hallgerðr ok móðir hans.

Þá er þeir komu at, vissu þeir eigi hvårt Gunnarr myndi heima vera, ok báðu at einnhverr mundi fara heim fyrir, ok vita hvers víss yrði, en þeir settust niðr á völlinn. Þorgrímr austmaðr gekk upp á skálann, Gunnarr ser at rauðan kyrtil bar við glugginn, ok leggr út með atgeirinum á hann miðjan; Þorgrími skruppu fœtrnir, ok varð lauss skjöldrinn, ok hrataði hann ofan af þekjunni, gengr hann síðan at þeim Gizuri, er þeir sátu á vellinum. Gizurr leit við hånom ok mælti: hvårt er Gunnarr heima? Þorgrímr sagði: vitið þer þat, en hitt vissa ek at atgeirr hans er heima; síðan fèll hann niðr dauðr.

Þeir sóttu þá at húsunum. Gunnarr skaut út örum at þeim, ok varðist vel, ok gátu þeir ekki atgert, þá hljópu sumir í húsin, ok ætluðu þaðan at sœkja, Gunnarr kom þángat at þeim örunum, ok gátu þeir ekki atgert, ok fór svå fram um hríð.

---

[1] *Gættet for* búð *B, D*; mun svå tilætlat *C.* [2] *Udg. har her* glavggar *ved en Trykfejl ell. Skrivefejl.* [3] *I. i Fl.*

þeir tóko hvíld, ok sóttu at í annat sinn. Gunnarr skaut enn út, ok gátu þeir ekki atgert, ok hrukku frá í annat sinn, þá mælti Gizurr hvíti: sœkjum at betr, ekki verðr af oss. Gerðu þeir þá hríð ina þriðju, ok vâru við lengi, eptir þat hrukku þeir frá. Gunnarr mælti: ör liggr þar úti á vegginum, ok er sú af þeirra örum, ok skal ek þeirri skjóta til þeirra, ok er þeim þat sköm, ef þeir fá geig af vâpnum sínum. Móðir hans mælti: ger þú eigi þat, son minn, at þú vekir, þá er þeir hafa áðr fráhorfit. Gunnarr þreif örina, ok skaut til þeirra, ok kom á Eylíf Önundarson, ok fèkk hann af sár mikit; hann hafði staðit einn saman, ok vissu þeir eigi at hann var særðr. Hönd kom þar út, segir Gizurr, ok var á gullhríngr, ok tók ör er lá á þekjunni, ok myndi eigi út leitað viðfánga, ef gnógt væri inni, ok skulu þer nú sœkja at. Mörðr mælti: brennu ver hann inni! Þat skal verða aldri, segir Gizurr, þótt ek vita at líf mitt liggi við, er þer sjálfrátt at leggja til ráð þau er dugi, svâ slœgr maðr sem þú ert kallaðr.

Strengir lágu á vellinum, ok vâru hafðir til at festa með hús jafnan. Mörðr mælti: töku ver strengina, ok berum um áss-endana[1], en festum aðra endana um steina, ok snúum í vindása, ok vindum af ræfrit af skálanum; þeir tóku strengina, ok veittu þessa umbúð alla, ok fann Gunnarr eigi fyrr, en

[1] *Herved må rimeligvis tænkes på begge Ender af Rygåsen, til hvilken Sparrerne vare fæstede, ligesom hele Taget igjen til disse.*

8*

þeir höfðu undit allt þakit af skâlanum. Gunnarr skýtr þá af boganum, svâ at þeir komust aldri at hânum. Þá mælti Mörðr í annat sinu, at þeir myndi brenna Gunnar inni. Gizurr mælti: eigi veit ek hví þú vill þat mæla er engi vill annarra, ok skal þat aldri verða.

Í þessu bili hleypr upp á þekjuna Þorbrandr Þorleiksson, ok höggr í sundr bogastrenginn Gunnars, Gunnarr þrífr atgeirinn báðum höndum, ok snýst at hânom skjótt, ok rekr í gegnum hann, ok kastar hânom á völlinn. Þá ljóp upp Ásbrandr bróðir hans, Gunnarr leggr til hans atgeirinum, ok kom hann skildi fyrir sik, atgeirinum rendi í gegnum skjöldinn, en brotnuðu báðir handleggirnir, ok fèll hann út af vegginum, áðr hafði Gunnarr sært 8 menn, en vegit þá tvâ; þá fèkk Gunnarr sár tvau, ok sögðu þat allir menn, at hann brygði ser hvârki við sár ne við bana.

Hann mælti til Hallgerðar: fá mer leppa tvâ or hári þínu, ok snúit þit móðir mín saman til bogastrengs mer. Liggr þer nokkut við? segir hon. Líf mitt liggr við, segir hann, þvíat þeir munu mik aldri fá sótt, meðan ek kem boganum við. Þá skal ek nú, segir hon, muna þer kinnhestinn, þann er þú laust mik, ok hirði ek aldri hvârt þú verr þik lengr eða skemr... Hefir hverr til síns ágætis nokkut, segir Gunnarr, ok skal þik þessa eigi lengi biðja. Rannveig mælti: illa ferr þer, ok mun þín sköm lengi uppi.

Gunnarr varði sik vel ok frœknliga, ok særir nú aðra 8 menn, svâ stórum sárum at mörgum lá

við bana. Gunnarr verr sik, þartil er hann fèll af mœði; þeir særðu hann mörgum stórum sárum, en þó komst hann or höndum þeim, ok varði sik þá enn lengi; en þó kom þar at þeir drápu hann.

Gizurr mælti: mikinn öldúng höfum ver nú at velli lagt, ok hefir oss erfit veitt, ok mun hans vörn uppi, meðan landit er bygt. Síðan gekk hann til fundar við Rannveigu ok mælti: viltu veita mönnom várom 2 jörð, er dauðir eru, ok se her heygðir? At heldr tveimr, at ek mynda gjarna veita yðr öllum, segir hon. Varkunn er þat, segir hann, er þú mælir þat, þvíat þú hefir mikils mist, ok kvað á at þar skyldi öngu ræna ok öngu spilla...

Víg Gunnars spurðist, ok mæltist illa fyrir um allar sveitir, ok var hann mörgum manni harmdauði.

Njálsbrenna.

117. Flosi reið þaðan[1], í Ossabœ. Hildigunnr var úti ok mælti: nú skulu allir heimamenn mínir vera úti, er Flosi ríðr í garð, en konur skulu ræsta[2] húsin ok tjalda, ok búa Flosa öndugi. Síðan reið Flosi í túnit, Hildigunnr sneri at hánom ok mælti: kom heill ok sæll, frændi, ok er fegit orðit hjarta mitt tilkvámu þinni. Her skulu ver, segir Flosi, eta dagverð, ok ríða síðan[3]; þá váru

---

[1] *Fra Dal, hvor Runolf boede.* [2] *feje, rense, rydde op.* [3] *nl. videre omkring at søge Bistand hos anseelige Mænd, til at udføre Drabssagen efter Höskuld Hvidenæsgode, Hil-*

bundnir hestar þeirra. Flosi gekk inn í stofuna, ok settist niðr, ok kastaði í pallinn undan ser hásætinu, ok mælti: hvârki em ek konúngr ne jarl, ok þarf ekki at gera hásæti undir mer, ok þarf ekki at spotta mik. Hildigunnr var nærstödd, ok mælti: þat er illa ef þer mislíkar, þvíat þetta gerðum ver af heilum hug. Flosi mælti: ef þú hefir heilan hug við mik, þá mun sjálft lofa sik ef vel er, enda mun sjálft lasta sik ef illa er. Hildigunnr hló kaldahlátr[1] ok mælti: ekki er enn mark at, nærr mūnu við gángast enn, áðr lýkr[2]. Hon settist niðr hjá Flosa, ok töluðu þau lengi hljótt.

Síðan vâru borð tekin, en Flosi tók handlaugar ok lið hans. Flosi [hugði at[3] handklæðinu, ok var þat [raufar einar[4], ok numit[5] til annars endans; hann kastaði[6] í bekkinn, ok vildi eigi þerra ser á, ok reist[7] af borðdúkinum, ok þerði ser þará, ok kastaði til sinna manna. Síðan settist Flosi undir borð, ok bað menn eta.

Þá kom Hildigunnr í stofu, ok gekk fyrir Flosa, ok greiddi hárit frá augum ser, ok grèt;

---

degunnes Mand, imod Drabsmændene, Njals Sönner og hans Svigersön Kåre.

[1] *kold, spodsk Latter.* [2] *förend det er forbi, förend Enden tager,* d. e. *förend hun fik ham tilstrækkelig ophidset til at tage Blodhævn, ist. f. at søge Sagen for Retten. Hun mærkede nl. at han var fredelig stemt, i Følge en Samtale med Runolf i Dal.* [3] *så på, betragtede.* [4] *lutter Huller.* [5] *taget, betaget,* d. e. *afstumpet, afskåret* ell. *afrevet.* [6] *nl. det.* [7] *nl. et Stykke.*

Flosi mælti: skapþúngt er þer nú, frændkona, er þú grætr; en þó er þat vel er þú grætr góðan mann. Hvert eptirmæli skal ek af þer hafa, segir hon, eða liðveizlu? Flosi mælti: sœkja mun ek mál þitt til fullra laga, eða veita til þeirra sætta, er góðir menn sjá at ver sem vel sœmdir af í alla staði. Hon mælti: hefna myndi Höskuldr þín, ef hann ætti eptir þik at mæla. Flosi svaraði: eigi skortir þik grimmleik, ok sèð er hvat þú villt. Hildigunnr mælti: minna hafði misgert Arnórr Örnólfsson yr Forsárskógum við Þórð Freysgoða föður þinn, ok vâgu brœðr þínir hann á Skaptafells-þíngi, Kolbeinn ok Egill.

Hildigunnr gekk þá fram í skálann, ok lauk upp kistu sinni; tók hon þá upp skikkjuna, Flosanaut, ok í þeirri hafði Höskuldr veginn verit, ok hafði hon þar varðveitt í blóðit allt; hon gekk þá innar í stofuna með skikkjuna, hon gekk þegjandi at Flosa, þá var Flosi mettr ok afborit af borðinu. Hildigunnr lagði yfir Flosa skikkjuna, dundi þá blóðit um hann allan; hon mælti þá: þessa skikkju gaf þú, Flosi, Höskuldi, ok vil ek nú gefa þer aptr, var hann í þessi veginn; skýt ek því til guðs ok góðra manna, at ek sœri þik fyrir alla krapta Krists þíns, ok fyrir manndóm ok karlmensku þína, at þú hefnir þeirra allra sára, sem hann hafði á ser dauðum, eða heit hvers manns níðíngr ella!

Flosi kastaði af ser skikkjunni, ok rak í fáng henni, ok mælti: þú ert et mesta foráð, ok vildir at ver tœkim þat upp, er öllum oss gegnir verst, ok eru köld kvennaráð. Flosa brá svá við, at hann

var í andliti stundum sem blóð, en stundum fölr sem gras [1], en stundum blár sem hel.

125... Kerlíng var sú at Bergþórshváli, er Sæunn hèt, hon var fróð at mörgu ok framsýn, en þá var hon gömul mjök, ok kölluðu Njálssynir hana gamalœra, er hon mælti mart, en þó gekk þat sumt eptir.

Þat var einn dag at hon þreif lurk í hönd ser, ok gekk upp um hús at arfasátu einni, hon laust arfasátuna, ok bað hana aldri þrífast, svâ vesöl sem hon var. Skarpheðinn hló at, ok spurði, hví hon abbaðist [2] uppá arfasátuna. Kerlíngin mælti: þessi arfasáta mun tekin, ok kveyktr við eldr, þá er Njáll bóndi er innibrendr ok Bergþóra fóstra mín, ok beri þer hana á vatn, segir hon, eða brennið hana upp sem skjótast. Eigi munu ver þat gera, segir Skarpheðinn, þvíat fást mun annat til eldkveykna, ef þess verðr auðit, þótt hon se eigi. Kerlíng klifaði allt sumarit um arfasátuna, at inn skyldi bera, ok fórst þat fyrir ávalt.

---

129. Nú talar Flosi við sína menn, nú munu ver ríða til Bergþórshvâls, ok koma þar fyrir mat-

---

[1] *Udg. har grass, efter D, en Skrivemåde, som ikke vides at have nogen Grund.* [2] *ellers* amaðist *B.*

mál, þeir gera nú svâ. Dalr var í hvâlinum, ok riðu þeir þángat, ok bundu þar hesta sína, ok dvöldust þar, til þess er mjök leið á kveldit. Flosi mælti: nú skulu ver gánga heim at bœnum, ok gánga þraungt, ok fara seint, ok sjá hvat þeir taki til ráðs.

Njáll stóð úti ok synir hans ok Kári ok allir heimamenn, ok skipuðust fyrir á hlaðinu, ok vâru þeir nær 30. Flosi nam-stað, ok mælti: Nú skulu ver athyggja hvat þeir taka ráðs, þvíat mer lízt svâ, ef þeir standa úti fyrir, sem við munim þá aldri sótta[1] geta. Þá er vâr för ill, segir Grani Gunnarsson, ef ver skulum eigi þora at at sœkja. Þat skal ok eigi vera, segir Flosi, ok munu ver atsœkja, þótt þeir standi úti, en þat afráð munu ver gjalda, at margir munu eigi kunna frá at segja, hvârir sigrast.

Njáll mælti til sinna manna, hvat sjái þer til hversu mikit lið þeir hafa? Þeir hafa bæði mikit lið ok harðsnúit, segir Skarpheðinn; en því nema þeir þó nú stað, at þeir ætla at þeim muni illa sœkjast at vinna oss. Þat mun ekki vera, segir Njáll, ok vil ek at menn gángi inn, þvíat illa sóttist þeim Gunnarr at Hlíðarenda, ok var hann einn fyrir, en her eru hús ramlig, sem þar vâru, ok munu þeir eigi skjótt- sœkja. Þetta er ekki þannveg at skilja, segir Skarpheðinn, þvíat Gunnar sóttu heim þeir höfðíngjar, er svâ vâru vel at ser, at heldr

[1] *Lid. Tf. i Fls. G. isted. for Bif. sótt.*

vildu fráhverfa, en brenna hann inni; en þessir munu þegar sœkja oss með eldi, er þeir megu eigi annan veg; þvíat þeir munu allt tilvinna, at yfirtaki við oss; munu þeir þat ætla, sem eigi er úlíkligt, at þat se þeirra bani, ef oss dregr undan; ek em ok þess ófúss, at láta svæla[1] mik inni sem melrakka í greni.

Njáll mælti: nú mun sem optar, at þer munu [bera mik ráðum[2], synir mínir, ok virða[3] mik engis, en þá er þer váruð ýngri gjörðut þer þat eigi, ok fór yðart ráð þá betr fram. Helgi mælti: gerum ver sem faðir várr vill, þat mun [oss bezt gegna[4]. Eigi veit ek þat víst, segir Skarpheðinn, þvíat hann er nú feigr; en vel má[5] ek gera þat til skaps föður míns, at brenna inni með hánom, þvíat ek hræðumst ekki dauða minn.

Hann mælti þá við Kára: fylgjumst vel, mágr, svá at engi skilist við annan. Þat hefi ek ætlat, segir Kári, en ef annars verðr auðit, þá mun þat verða fram at koma, ok mun ek ekki mega við því gera. Hefndu vár, en ver þín, segir Skarpheðinn, ef ver lifum eptir. Kári kvað svá vera skyldu.

Gengu þeir þá inn allir, ok skipuðust í dyrrin[6]. Flosi mælti: nú eru þeir feigir, er þeir hafa inngengit, ok skulu ver heim[7] gánga sem skjótast, ok skipast sem þykkvast fyrir dyrrin, ok

---

[1] *kvæle ved tyk, stinkende Røg, som ogsaa kaldes svæla.* [2] *overvælde mig med Raad, Raadighed, Myndighed,* d. e. *tage Magten fra mig.* [3] *agte.* [4] *tjene os bedst, være os tjenligst.* [5] *kan.* [6] *I. i Fl. med Kjo.* (71). [7] *ind til Gaarden.*

geyma þess at engi komist í braut, hvârki Kári ne Njáls-synir, þvíat þat er vârr bani. Þeir Flosi komu nú heim, ok skipuðust umhverfis húsin, ef nokkur-ar væri laundyr [1] á. Flosi gekk framan at húsun-um ok hans menn.

Hróaldr Özurarson hljóp þarat, sem Skarp-heðinn var fyrir, ok lagði til hans. Skarpheðinn hjó spiótit af skapti fyrir hânom, ok hjó til hans, ok kom öxin ofan í skjöldinn, ok bar at Hróaldi þegar allan skjöldinn, en hyrnan sú in fremri tók andlit-it, ok fèll hann á bak aptr, ok þegar dauðr. Kári mælti: lítt [2] dró enn undan við þik [3], Skarpheðinn, ok ertu vâr [4] frœknastr. Eigi veit ek þat víst, segir Skarpheðinn, ok brá við grönum, ok glotti at. Kári ok Grímr ok Helgi lögðu út mörgum spjótum, ok særðu marga menn, en Flosi ok hans menn fengu ekki atgert.

Flosi mælti: ver höfum fengit mikinn mann-skaða á mönnum vârum, eru margir sárir, en sá veginn er ver myndim sízt tilkjósa; er nú þat sèð, at ver getum þá eigi með vâpnum sótta [5]; er nú sá margr, er eigi gengr jafnsköruliga at, sem lètu, en þó eggjuðu mest; mæli ek þetta mest til Grana Gunnarssonar ok Gunnars Lambasonar, er ser lètu verst eira, en þó munu ver nú verða at gera annat ráð fyrir oss. Eru nú tveir kostir til, ok er hvâr-

---

[1] *Hu. i Fl.* (71). [2] *langt fra, ingenlunde* (jf. S. 29. Anm. 9). [3] *unddrog (det) endnu (Angriberen) for dig, upers.,* eller *undslap (din Fjende) dig endnu.* [4] *af os, E. i Fl. af* ek, [5] *Jf. S.* 121, *Anm.* 1.

gi[1] góðr, sá annarr at hverfa frá, ok er þat várr bani; hinn annarr at bera at eld, ok brenna þá inni, ok er þat stórr ábyrgðarlutr fyrir guði, er ver erum menn kristnir sjálfir, en þó munu ver þat bragðs taka.

130. Þeir tóku nú eld, ok gerðu bál mikit fyrir dyrunum; þá mælti Skarpheðinn: eld kveykit þer nú, sveinar, eða hvârt skal nú búa til seyðis[2]? Grani Gunnarsson svaraði: svâ skal þat vera, ok skaltu eigi þurfa heitara at baka[3]. Skarpheðinn mælti: því launar þú mer, sem þú ert maðr til, er ek hefnda föður þíns, ok virðir þat meira, er þer er óskyldara.

Þá báru konur sýru[4] í eldinn, ok slöktu niðr fyrir þeim, sumar báru vatn eða hland. Kolr Þorsteinsson mælti til Flosa: ráð kemr mer í hug, ek hefi sèð lopt í skálanum á þvertrjám, ok skulu ver þar innbera eldinn, ok kveykja við arfasátu, þá er her stendr fyrir ofan húsin. Síðan tóku þeir arfasátuna[5], ok báru í[6] eld; fundu þeir eigi fyrr, er inni vâru, en logaði ofan allr skálinn.

Gerðu þeir Flosi þá stór bál fyrir öllum dyrum, tók þá kvennafólkit illa at þola, þat sem inni var. Njáll mælti til þeirra: verðit vel við, ok mæl-

---

[1] *d. s. s.* hvârigr (113). [2] *Kdgning.* [3] *varme dig, som man gör om Vinteren for en åben Ild eller Lerkakkelovn.* (*jf. S.* 26, *Anm.* 1). [4] *sur Valle, som blandet med Vand er den sædv. Drik i Island, og derfor især haves i Forrdd.* Mysa *er Valle i Almindelighed.* [5] nl. *og bragde ind på Loftet.* [6] nl. *den,* d. e. *deri.*

it eigi æðru, því at él eitt mun vera, ok skyldi lángt til annars slíks; trúið þer ok því, at guð er svá miskunnsamr, at hann mun oss eigi bæði brenna láta þessa heims ok annars. Slíkar fortölur hafði hann fyrir þeim ok aðrar hraustligri. Nú taka öll húsin at loga, þá gekk Njáll til dyra, ok mælti: hvárt er Flosi svá nær, at hann megi heyra mál mitt? Flosi kvaðst heyra mega. Njáll mælti: villt þú nokkut taka sættum við sonu mína, eða leyfa nokkurum mönnum útgaungu? Flosi svarar: eigi vil ek við sonu þína sættum taka, ok skal nú yfirlúka með oss, ok eigi fyrr frágánga, en þeir eru allir dauðir, en lofa vil ek útgöngu konum ok börnum ok húskörlum.

Njáll gekk þá inn, ok mælti við fólkit: nú er þeim út at gánga öllum, er leyft er, ok gakk þú út, Þórhalla Ásgrímsdóttir, ok allr lýðr með þer, sá er lofat er. Þórhalla mælti: annarr verðr nú skilnaðr okkar Helga, en ek ætlaða um hríð, en þó skal ek eggja föður minn ok brœðr, at þeir hefni þessa mannskaða, er her er gerr. Njáll mælti: vel mun þer fara, þvíat þú ert góð kona. Síðan gekk hon út ok mart lið með henni.

Ástríðr af Diúpárbakka mælti við Helga Njálsson: gaktu út með mer, ok mun ek kasta yfir þik kvennskikkju, ok falda þik með höfuðdúki, hann taldist undan fyrst, en þó gerði hann þetta fyrir bœn þeirra. Ástríðr vafði höfuðdúki at höfði Helga, en Þórhildr kona Skarpheðins lagði yfir hann skikkjuna, ok gekk hann út á meðal þeirra, ok þá

gekk út Þorgerðr Njálsdóttir ok Helga systir hennar ok mart annat fólk.

En er Helgi kom út, mælti Flosi: sú er há kona ok mikil um herðar, er þar fór, takit ok haldit henni. En er Helgi heyrði þetta, kastaði hann skikkjunni; hann hafði haft sverð undir hendi ser, ok hjó til manns, ok kom í skjöldinn, ok af sporðinn ok fótinn af manninum. Þá kom Flosi at, ok hjó á hálsinn Helga, svá at þegar tók af höfuðit.

Flosi gekk þá at dyrum, ok kallaði á Njál, ok kvazt vildu tala við hann ok Bergþóro. Njáll gerir nú svá. Flosi mælti: útgaungu vil ek bjóða þer, Njáll bóndi; þvíat þú brennr ómakligr inni. Njáll mælti: eigi vil ek útgánga; þvíat ek em maðr gamall, ok lítt tilbúinn at hefna sona minna, en ek vil eigi lifa við sköm. Flosi mælti þá til Bergþóru: gaktu út, húsfreyja, þvíat ek vil þik fyrir öngan mun innibrenna. Bergþóra mælti: ek var úng gefin Njáli, hefi ek því heitið hânum, at eitt skyldi gánga yfir okkr bæði. Síðan gengu þau inn bæði.

Bergþóra mælti: hvat skulu við nú til ráða taka? Gánga munu við til hvílu okkarrar, segir Njáll, ok leggjast niðr, hefi ek lengi værugjarn verit. Hon mælti þá við sveininn Þórð Kárason: þik skal útbera, ok skaltu eigi innibrenna; hinu hefir þú mer heitið, amma, segir sveinninn, at við skyldim aldri skilja, meðan ek vilda hjá þer vera, en mer þikkir miklu betra, at deyja með ykkr Njáli, en lifa eptir; hon bar þá sveininn til hvílunnar. Njáll mælti við brytja sinn, nú skaltu sjá hvar við leggjumst niðr, ok hversu ek bý um okkr, þvíat ek

ætla heðan hvergi at hrœrast, hvârt sem mer ángrar reykr eða bruni, máttu nú nær geta, hvar beina okkarra er at leita, hann sagði svâ vera skyldu.

Þar hafði slátrað verit uxa einum, ok lá þar húðin, Njáll mælti við brytjann, at hann skyldi breiða yfir þau húðina, ok hann gerði svâ; þau leggjast nú niðr bæði í rúmit, ok leggja sveininn í millum sín; þá signdu þau sik ok sveininn, ok fálu guði önd sína á hendi, ok mæltu þat síðast, svâ menn heyrði. Þá tók brytinn húðina, ok breiddi yfir þau, ok gekk út síðan...

Skarpheðinu sá er faðir hans lagðist niðr, ok hversu hann bjó um sik; hann mælti þá: snemma ferr faðir vârr í rekkju, ok er þat sem ván er, hann er maðr gamall. Þá tóku þeir Skarpheðin ok Kári ok Grímr brandana, jafnskjótt sem ofan duttu, ok skutu út á þá, ok gekk því um hríð. Þá skutu þeir spjótum inn at þeim, en þeir tóku öll á lopti, ok sendu út aptr; Flosi bað þá hætta at skjóta, þvíat oss munu öll vâpnaskipti þúngt gánga við þá; megu þer nú vel bíða þess, er eldrinn vinnr þá.

Þeir gera nú svâ. Þá fèllu ofan stórviðirnir or ræfrinu. Skarpheðinn mælti þá: nú mun faðir minn dauðr vera, ok hefir[1] hvârki heyrt til hans styn ne hósta; þeir gengu þá í skálaendann, þar var fallit ofan þvertre, ok brunnit mjök í miðju; Kári mælti til Skarpheðins: hlauptu herút, ok mun ek beina at með þer; en ek mun hlaupa þegar

[1] *har man, upersonligt.*

eptir, ok munu við þá báðir í brot komast, ef við breytum svâ, þvíat híngat leggr allan reykinn. Skarpheðinn mælti: þú skalt hlaupa fyrr, en ek mun þegar á hæla þer. Ekki er þat ráð, segir Kári, þvíat ek komumst vel annarsstaðar út, þótt her gángi eigi. Eigi vil ek þat, segir Skarpheðinn, hlauptu út fyrir, en ek mun þegar eptir. Þat er hverjum manni boðit, at leita ser lífs, meðan kostr er, segir Kári, ok skal ek ok svâ gera, en þá mun þó sá skilnaðr með okkr verða, at við munum aldri sjást síðan; þvíat ef ek hleyp or eldinum, þá mun ek eigi hafa skap til, at hlaupa inn aptr í eldinn til þín, ok mun þá sína leið fara hvârr okkar. Þat hlægir mik, segir Skarpheðinn, ef þú kemst í brot, mágr, attu mun[1] hefna mín. Þá tók Kári einn setstokk[2] loganda í hönd ser, ok hleypr út eptir þvertrenu, slaungvir hann þá stokkinum út af þekjunni, ok fèll hann at þeim er úti voru fyrir; þeir hlupu þá undan. Þá loguðu klæðin öll á Kára, ok svâ hárit, hann steypir ser þá út af þekjunni, ok stiklar[3] svâ með reykinum. Þá mælti einn maðr, er þár var næstr: hvârt hljóp þar maðr út af þekjunni? Fjarri fór þat, segir annarr, heldr kastaði þar Skarpheðinn eldstokki at oss. Síðan grunuðu þeir[4] þat ekki. Kári hljóp til þess er hann kom at læk einum, hann kastaði ser þarí ofan, ok slökti á ser eldinn, síðan hljóp hann með reykinum

[1] *Sál. Udg. D;* mant *B.* [2] *et Bænketræ,' en Bænkebræde, (tyk og smal).* [3] *løber med lange Skridt.* [4] *Ellers upers.* mik grunar.

í gröf nokkura, ok hvíldi sik; ok er þat síðan kölluð Káragröf.

131. Nú er at segja frá Skarpheðni, at hann hleypr út á þvertreït þegar eptir Kára, en er hann kom þar er mest var brunnit þvertreït, þá brast niðr undir hánom. Skarpheðinn kom fótum undir sik, ok rèð þegar til í annat sinn, ok rennr upp vegginn, þá reið at hánom brúnássinn, ok hrataði hann inn aptr. Skarpheðinn mælti þá: sèt er nú hversu vera vill; gekk hann þá fram með hliðvegginom.

Gunnarr Lambason hljóp þá upp á vegginn, ok ser Skarpheðinn, hann mælti svá: hvárt grætr þú nú Skarpheðinn? Eigi er þat, segir Skarpheðinn, en hitt er satt at súrnar í augunum; en hvárt er sem mer sýnist, hlærðu? Svá er víst, segir Gunnarr, ok hefi ek aldri fyrr hlegit, síðan þú vátt Þráinn á Markarfljóti. Skarpheðinn mælti: þá er þer her nú minjagriprinn; tók hann þá jaxl or pússi sínum, er hann hafði höggvit or Þráni, ok kastaði til Gunnars, ok kom í augat, svá þegar lá úti á kinninni; fèll Gunnarr þá ofan af þekjunni.

Skarpheðinn gekk þá til Gríms bróður síns, hèldust þeir þá í hendr, ok tráðu eldinn; en er þeir komu í miðjan skálann, þá fèll Grímr dauðr niðr; Skarpheðinn gekk þá til enda hússins, þá varð brestr mikill, brast þá ofan þekjan, varð Skarpheðinn þá þar í millum ok gaflaðsins [1], mátti hann þá þaðan hvergi hrœrast.

[1] *For* gaflhlaðsins, *Brædebeklædningen inden for Gavlvæggen.*

þeir Flosi våru við eldana, þartil er mornat var mjök; þá kom þar maðr einn ríðandi at þeim, Flosi spurði hann at nafni, en hann nefndist Geirmundr, ok kvazt vera frændi Sigfússona: þer hafit mikit stórvirki unnit, segir hann. Flosi mælti: bæði munu menn þetta kalla stórvirki ok illvirki; en þó má nú ekki athafa. Hversu mart hefir her fyrirmanna látizt? segir Geirmundr. Flosi svarar: her hefir látizt Njáll ok Bergþóra ok synir þeirra allir, þórðr Kárason, Kári Sölmundarson, en þá vitu ver ógjörla um fleiri menn, þá er oss eru ókunnari. Geirmundr mælti: dauðan segir þú þann nú, er ver höfum hjalat við í morgin. Hverr er sá? segir Flosi. Kára Sölmundarson fundu við Bárðr búi minn, segir Geirmundr, ok fèkk Bárðr hånom hest sinn, ok var brunnit af hånum hárit ok svå klæðin. Hafði hann nokkut vápna? segir Flosi. Hafði hann sverðit Fjörsvafni, segir Geirmundr, ok var blánaðr annarr eggteinninn, ok sögðu [við Bárðr [1] at dignat mundi hafa; en hann svaraði því, at hann skyldi herða í blóði Sigfússona eða annarra brennumanna. Flosi mælti: hvat sagði hann til Skarpheðins? Geirmundr svarar: á lífi sagði hann þá Grím báða, þá er þeir skildu, en þó kvað hann þá nú mundu dauða.

Flosi mælti: sagt hefir þú oss þá sögu, er oss mun eigi setugrið bjóða; þvíat sá maðr hefir nú á brot komizt, er næst gengr Gunnari at Hlíð-

---

[1] *vi (to) Bård*, d. e. *jeg vg Bård*; (*jf. S.* 35, *Anm.* 5). sögðu *er* 1. *P. i Fl. ist. f.* sögðum, *fordi Sto. kommer efter.*

arenda um alla luti. Skulut er[1] nú þat vita, Sigfússynir ok aðrir brennumenn, at svá mikit eptirmál mun her verða um brennu þessa, at margan mun þat gera höfuðlausan, en sumir munu gánga frá öllu fenu.

Af Knytlíngasaga.

Frá Knúti lávarð.

84. Knútr, son Eiríks konúngs, hafði hertugadœmi í Heiðabý, sem Eiríkr konúngr faðir hans hafðe gefit hånum; hann var allra manna vinsælastr ok örvastr af fe, ok bezt þokkaðr af alþýðu, þótt Nikolás konúngr eða Magnús son hans hefði ríki meira; því var hann kallaðr Knútr lávarðr. Þat bar mest til vinsælda hans, at hann lèt öllum mönnum heimilt fe sitt, er hafa þurftu, en þeir gættu eigi hófs, er hafa vildu, ok urðu framlögin minni í móti, en nauðsyn krafði, ok gekk upp fyrir hånum mjök lausafeït. Ekki var mart um með þeim Nikolási konúngi ok Knúti lávarði; öfunduðu þeir feðgar mjök vinsæld Knúts, var þat ok mjök rètt at segja, at hverr maðr í Danmörk vildi svá sitja ok standa

---

[1] *Den ældste Form for* þer, *N. i Fl. af* þú, *t.* ihr.

sem Knútr vildi; var Magnús þó jafnan færri til hans. Nökkurum vetrum eptir andlát Eiríks konúngs andaðist Heinrekr keisari í Saxlandi, var síðan keisari Heinrekr son hans; en er Knútr spurði þat, at Heinrekr móðurbróðir hans var andaðr, en Heinrekr son hans keisari orðinn, þá fýstist hann at finna frænda sinn, keisarann, ok fór hann með virðuligu föruneyti; ok er keisarinn spurði til frænda síns, þá lèt hann búa virðuliga veizlu á móti hânum, ok fagnaði hânum með blíðu, er þeir fundust. Dvaldist Knútr með keisara um hríð í hinum mestum kærleikum ok prís.

85. Þat var eitt sinn, er þeir töluðu, Heinrekr keisari ok Knútr lávarðr, þá mælti hertoginn til keisarans: herra! segir hann, ek hefi veitt yðr heimsókn í minni tilkvâmu, at sœkja at yðr heil ráð fyrir frændsemi sakir, vænti ek her sœmdar sem þer erut, ok at þer munit meira meta við mik frændsemi, en viðskipti minna fyrri frænda. En ríki mitt stendr mjök til auðnar, en hugr minn fýsist at halda sœmdum, vilda ek eigi láta þat vald, er faðir minn fèkk mer í hendr; vildum ver gjarna þartil hafa heil ráð af yðr, hversu með skal fara. Keisari svarar: ek hefi spurt vinsæld yðra, ok at þer hafit hvers manns lof, ok er hin mesta nauðsyn at þer fáit ríki yðru haldit ok sœmdum; nú er þat siðr vârr, segir keisarinn, her í Saxlandi, ok enn víða annarsstaðar, at læsa hafnir fyrir landinu, ok taka þar toll af, ok láta aunga ná at leggja skipum sínum í höfnina, nema leigu leggi eptir. Nú kann vera at þetta þikki hart, þar er menn eru óvanir

þessu; en svá mikinn framgáng hefir yðar sœmd áðr fengit, at mik væntir, at hon mun ekki við þetta mínkast; þvíat þat er ríkra manna siðr víða í löndum, at læsa hafnir fyrir landi sínu, ok taka menn þar stórfe eptir, en þat er þó [1] gæzla mikil ríkinu við ófriði. Þarmeð skal ek fá þer nakkvat í fjármunum, svá at þú megir halda sóma þínum fyrir þessa sök. Hertoginn þakkaði keisaranum fyrir sín tillög, ok kallaði vel tilfallit í sínu landi, at læsa hafnir, ok kallaði svá háttat landinu, at þat væri auðvelt víða. Síðan fór hertoginn heim í ríki sitt með stórmannligum fegjöfum ok mörgum sœmiligum hlutum, er hann hafði þegit af keisara.

86. Þá var mjök herskátt [2] í Danmörk af heiðnum mönnum, þeim er laungum lágu í hernaði á sumrum, ok ræntu kaupmenn eða landsmenn. Ok er Knútr lávarðr hafði eigi lánga stund heima verit í ríki sínu, þá lèt hann gjöra kastala tvá tveim megin Slesvíkr, þar sem mjóst var yfir sundit, er utan gengr at Heiðabý; síðan lèt hann gjöra yfir sundit járnrekendr, en sumt af viðum, svá at læsa mátti sundit; setti síðan menn í kastalann, at gæta, ok láta þau ein skip þar innleggja, er þeir tœki fe af hverju skipi. Hertoginn sat laungum í Heiðabý, var hann nú hirðr fyrir öllum ófriði; styrktist hann nú mjök at penníngum, en hèlt þó öllum vinsældum, eptir því sem keisarinn hafði getit til.

87. Viðgautr hèt maðr, hann var ættaðr af Sámlandi, hann var maðr heiðinn, hann var kaup-

---

[1] *desuden, tillige.* [2] *S. 27, Anm. 10.*

maðr, ok var stórauðigr, ok vel mentr um marga hluti, hann sigldi jafnan kaupferðir í Austrveg. Þat var eitt sumar, er hann sigldi austan at Kúrlandi, þá lágu Kúrir þar fyrir hânum[1], ok vildu drepa hann; en með því at hann var einskipa, þá sá hann sik aunga viðtöku mega hafa, ok setr upp segl, ok ætlar at sigla heim til Sámlands. Kúrir sigldu þegar eptir; ok komast í millum Sámlands ok hans; ser hann at hann hefir tvâ kosti fyrir höndum: at hætta á fund þeirra, hverr yrði, eða sigla á haf undan, ok snúa til kristinna landa, ok þótti hânum hvârgi[2] góðr. Tók hann þó þat til ráðs, at sigla á haf, ok austan til Danmerkr. Hann hafði haft spurn af Knúti lávarði, ok þat með at allir hlutu gott af hânum, er á hans fund kæmi; vænti hann ser þar sóma, er margir fengu aðrir; rèð hann þá þat af, at sigla til Heiðabœjar; sigldi hann þá at sundinu, því er læst var. Þá kallar hann á varðmennina, þá er í kastalanum vâru, sagðist hann vildu leggja inn í höfnina. Varðmaðrinn spyrr hverr hann væri. Hann svarar: ek heiti Viðgautr. Varðmaðrinn svarar: ekki býðr Knútr lávarðr at ver lúkum upp hafnir fyrir mönnum, er ver vitum eigi skyn á. Viðgautr svarar: láttu upp höfnina; góðr maðr! því at ek vil Knút finna, skal ek ok fyrir þik svara, ef hertogi vill þik nokkut um þetta kunna. Varðmaðrinn mælti: vel er tilmælt[3], segir hann. Luku þeir þá upp sundinu, ok lagðe

---

[1] *S.* 27, *Anm.* 8. [2] *S.* 124, *Anm.* 1. [3] *til, nl.* þess, *svaret omtrent til vort* om, derom (*jf. S.* 123 *L.* 23).

Viðgautr inn skipi sínu, ok fór síðan á fund hertoga. Knútr spurði hverir þeir væri. Viðgautr sagði, at þeir væri af Sámlandi. Knútr svarar: heyrt hefi ek þín getit, ok er mer sagt at þú munir vera heiðinn maðr. Viðgautr svarar: víst erum ver heiðnir menn. Hertogi mælti: tveir eru kostir til: at þer takit við kristni, ok látið skírast, skulut þer vera her þá allir velkomnir, eða hætta til ella hvat fyrirliggr. Viðgautr svarar: mun eigi einsætt, herra! at kjósa hinn betra[1] ser til handa, ef þess er kostr[2]; vil ek gjarna taka við trú, ok þiggja síðan sóma af yðr. Síðan vâru þeir skírðir, ok vâru með Knúti lávarði um vetrinn í góðu yfirlæti. Viðgautr var laungum á tali við hertoga, kunni hann frá mörgu at segja, þvíat hann var vitr maðr, ok hafði víða farit. Hertogi spurði hann margs úr Austrvegi, ok kunni hann þaðan mart at segja.

88. ...En er Viðgautr hafði verit einn vetr með Knúti lávarði í miklum kærleikum, þá beiddi hertogi at hann mundi fara sendiför hans austr til Hólmgarðs, ok biðja Ingibjargar, dóttur Haralds konúngs, til handa hánum. Viðgautr svarar: herra! segir hann, einn hlutr er sá; er[3] ek em tilfærr yðvart örendi at flytja, at fe skortir mik eigi; en þó at ek se fyrir margra hluta sakir vanfærr til at flytja slík vandamál, þá verð ek þó skyldr, til at gjöra yðvarn vilja, um allt þat sem þer vilit mik

[1] *Den höjere Grad (og ikke den höjeste) bruges når der tales om to. Underforstd* hlut. [2] *Valg-et.* [3] *som,* d. e. *i Henseende til hvilken.*

tilnýta. Hertogi þakkar hânum, ok lèzt því þetta mál við hann talat hafa, at hânum þœtti hann bezt tilfallinn, þeirra manna, er í hans valdi vâru, bæði fyrir sakir vits ok framkvæmdar. Síðan var búin ferð hans, ok áðr en Viðgautr fœri í brot[1] mælti hann til hertoga: herra! segir hann, þer hafit gjört til vâr í vetr með miklum sóma, ok veitt oss stórmannliga, en launin munu vera minni af minni hendi, en vert væri; þer skulut þiggja af mer 40 serkja grárra skinna, en 5 timbr eru í serk hverjum, en 40 skinna í timbr. Hertogi þakkaði hânum gjöfina, ok kvazt eigi betri gjöf þegit hafa. Viðgautr siglir nú í brot[1] með sínu föruneyti, ok lètti eigi fyrr en hann kemr austr í Hólmgarð á fund Haralds konúngs; heimti hann sik fram með fegjöfum við konúnginn. Konúngrinn tók hânum vel, þvíat Viðgautr var frægr maðr, ok djarfr í máli, ok kunni margar túngur. Hann bar fram örendi sín við konúnginn, ok flutti kœnliga, ok sagði svâ frá Knúti lávarði, at allir mundu frá hânum einnveg segja, at engi er hans jafníngi í Danmörk ok miklu víðara: ætt hans er yðr öllum[2] kunnig, ok er yðr öllum sómi í þessu. Konúngr svarar: mikit fulltíng veitir þú hânum í orðum þínum, ok man her skjótt lykt falla á þetta mál, ef ver höfum þín ráð herum. Já, herra! segir hann, í aungvan stað mun yðr (hann) reynast óframar, en ek hefi frásagt; þvíat þat er almæli, at

---

[1] *Sdl. A. Magns. Afskrift, Udg. efter den anden Oldbog, har* burt, *som er den nyisl. Form.* [2] *Maaskje rettere* öll.

Knútr lávarðr er fyrirmaðr allra þeirra manna, er nú vaxa upp í Danmörk eða á Norðrlöndum. Konúngr svarar: með því at ver vitum þik sannorðan, ok þú ert oss at góðu einu kunnr, höfum ver ok áðr heyrt nokkut getit Knúts lávarðs, þá skolu ver máli þessu vel svara; en ríki þikkir oss hann lítið hafa til forræðis, þótt hann hafi einn[1] hertogadóm[2] í Danmörk. Viðgautr svarar: þat hefir hann þarámót er miklu er frægra. Hvat er þat? segir konúngr. Viðgautr svarar: mannkosti skal hann hafa umfram flesta menn aðra, ok er þat meira vert, en mikit fe eða ríki. Síðan átti konúngr tal við dóttur sína, ok við annat ráðuneyti sitt, ok tjáði þetta mál fyrir þeim; en allir fýstu þessa ráðs, ok svâ kom, með samþykki Íngibjargar, at hon skyldi giptast Knúti lávarði, ok fór Viðgautr með þessum örendum til Danmerkr, ok fann Knút hertoga, ok sagði hânum frá sínum ferðum. Hertoginn þakkaði hânum sitt starf; efnaði Knútr lávarðr til brúðlaups síns, en Haraldr konúngr sendi Íngibjörgu dóttur sína austan or Hólmgarði at nefndri stundu með fríðu föruneyti; en er hon kom til Danmerkr, tók hertogi vel við henni ok þarmeð öll alþýða; síðan gjörði hann bruðlaup sitt til hennar með miklum fagnaði ok sóma. Þau áttu nokkur börn, þau er enn munu síðar nefnd vera.

89. Magnús Nikulásson óx upp í hirð föður síns, ok var hann allra manna mestr í allri Dan-

---

[1] *ene, alene, sâ at der ikke ere flere Hertuger i Riget.*
[2] *Hertugdom, Hertugs Navn ell. Værdighed.*

mörk, ok vel vinsæll, en þó var Knútr lávarðr allra vinsælastr ok bezt þokkaðr af alþýðu, þó at þeir Nikulás konúngr ok Magnús son hans hefði ríki meira; ok þat sama olli því, er nokkur fæð var í milli þeirra, at þeim feðgum óx öfund á vinsældum hans, ok þótti þeim hans vinir hölzti margir. Magnús Nikulásson fèkk Rikizu, dóttur Búrizlafs Vindakonúngs, þeirra synir vâru þeir Knútr ok Nikulás. Magnús hafði jafnan með ser mikla sveit manna; hann var löngum innan hirðar með Nikulási konúngi feðr sínum, en stundum var í sínum stað hvârr þeirra; hann var sterkr maðr ok bráðgjörr í öllu; hann var kallaðr Magnús sterki.

90. Knútr lávarðr bjó ferð sína or landi í annat sinn, ok fór enn á fund Heinreks keisara frænda síns; ok er keisarinn spurði til ferða hans, þá lèt hann búa fyrir hânum veizlu virðuliga, ok fagnaði hânum vel. Keisarinn mælti eitt sinn til hertugans: gleðr mik þat, frændi! sagði hann, at allir sýngja yðr eitt lof, þvíat þik lofa allir, þeir er nokkut skynja, ok þíns nafns heyra getit, svâ at engi maðr er jafnvinsæll sem þú. Hertuginn svarar: gæfu beru ver til þess, herra! sagði hann, en þer hafit oss upphafit með yðrum styrk ok ráðum. Þá lèt hertuginn frambera grávöruna, þá er Viðgautr hafði gefit hânum, ok mælti til keisarans: þenna varníng vil ek at þer þiggit af mer, herra! þó at smærri minníngar se gjörvar en vera ætti. Keisarinn sá þessa gjöf, ok þakkaði hânum, ok mælti: þegit hefi ek stœrri gjafir, sagði hann, en fár þær at mer hafi betri þótt. Hertuginn dvald-

ist með keisaranum um hríð í góðu yfirlæti, ok miklum kærleikum; ok er hertuginn bjóst til heimferðar, þá gaf keisarinn hánum margar gjörsimar, ok sagði at hann skyldi eigi fe skorta, meðan þeir lifa báðir: en þær gjafir er þer færðut mer, skal ek launa einar saman; þer skulut þiggja af mer klæði, er eigi er víst at önnur se slík í yðru landi eða víðara, ok þess vænti ek, ef þer eigið klæðin, at þar fylgi hamíngja yður ok [gipta ríkis yðars[1] eptir; vil ek þess biðja yðr, frændi! segir hann, at þú lógir eigi klæðunum, en um þat em ek hræddr, ef þer lógit, at þá se skömm unaðsbót at yðvarri sœmd. Þettà vàru tignarklæði keisarans, ok vàru þau öll gullsaumuð ok enar mestu gjörsimar. Hertuginn þakkaði hánum gjafirnar, ok allan þann sóma er hann hafði til hans gjörvan[2]. Síðan fór hertuginn heim í ríki sitt, ok þótti jafnan enn mesti ágætismaðr. Litlu síðar andaðist keisarinn, ok segja menn at sú náttúra fylgði tignarklæðunum, þeim er keisarinn gaf Knúti lávarði frænda sínum, at flestir yrði skamlífir þaðan frá, er klæðunum hefði lógat. Síðan tók keisaradóm Ljóðgeirr, saxneskr hertogi, hann var síðan kallaðr Lótaríus.

91. Knútr lávarðr var svà vinsæll, sem fyrr var sagt, at allir enir beztu menn í Danmörk vàru hans vinir, eigi minni en Nikoláss konúngs eða Magnúss sonar hans; en þat var, sem fyrr var

---

[1] *Eders Regjerings Held.* [2] *d. s. s.* gjörðan *ell.* gerðan, (*jf. S.* 24, *Anm.* 13.); *dernæst lid. Tf. ist. f. Bif.* gjört *ell.* gert, (*jf. S.* 121, *Anm.* 1.).

sagt, at þeir feðgar kunnu því svâ illa fyrir öfundar sakir, at fyrir þat sama lögðu þeir óþekt til hertugans, ok margra hans vina. Ok er Knútr lávarðr fann þetta, leitaði hann ser ráðs, ok þóttist vandliga saklaus við þá feðga. Þat var eitt sinn, at þeir Nikulás konúngr ok Magnús son hans vâru suðr á Jótlandi, at Knútr lávarðr fór á fund þeirra með nokkura menn; ok er þeir fundust, fögnuðu þeir vel hertuganum. Knútr mælti þá: þat er örendi mitt híngat, at ek vil bjóða ykkr feðgum til veizlu: vilda ek at ver ættim marga góða hluti saman, sem oss sómir fyrir frændsemi sakir, ok látum eigi rógsmenn spilla frændsemi vârri fyrir öngva tilgjörnínga. Þeir svöruðu ok sögðust þat gjarna vilja, ok sögðu öngva hluti í milli þeirra vera, þá er eigi mætti þeirra frændsemi vel fara. Síðan reið Knútr lávarðr heim til Heiðabæjar, ok lèt þar búa veizlu í móti Nikulási konúngi ok Magnúsi syni hans; en þeir komu til veizlunnar at ákveðinni stundu, ok var þar ágæt veizlà; ok er sá dagr kom, er þeir skyldu í brot ríða, þá þakkaði hertuginn Nikulási konúngi þann sóma, er þeir höfðu hânum gjörvan í þángatkvâmu sinni, ok gaf konúnginum marga ágæta gripi. Síðan gekk hann til Magnúss, ok mælti: Magnús frændi! sagði hann, her ero klæði, þau er Heinrekr keisari frændi minn gaf mer, en nú vil ek gefa yðr klæðin til vináttu ok heillar frændsemi; ok vil ek því gefa þer ena beztu gripi, er ek á til, at þer samir vel at bera, enda ann ek þer vel at njóta, þvíat þú munt mer þat góðu launa. Magnús fór þegar í klæðin, ok

mæltu allir, er hann sá, at eigi mundi finnast hânum vænni maðr eða tíguligri, ok sögðu, sem satt var, at þar var stórsœmda fyrir vert. Nikulás konúngr ok Magnús son hans þökkuðu hertuganum þá hluti, er hann hafði sœmiliga til þeirra gjört í heimboði ok í stórmannligum gjöfum; ok áðr en þeir skildu, buðu þeir hânum til sín um vetrinn til jólaveizlu; hann tók því þakksamliga. Skildu þeir frændr þá með enum mesta kærleik.

92. Þenna vetr skyldi Nikulás konúngr taka jólaveizlu á Hríngstöðum norðr í Sjólandi, ok til þessar veizlu kom Knútr lávarðr eptir því sem ætlat var, við nokkura menn, ok var hann með Nikulási konúngi um jólin, ok var þar ágætlig veizla, ok vâru þar miklir kærleikar með þeim Nikulási konúngi ok Magnúsi syni hans ok Knúti lávarð, frænda þeirra. En er sá dagr kom, er veizluna skyldi eyða, þá segir hertuginn, at hann vill þá búast til ferðar; þenna dag var veizlan allra áköfust, ok vâru menn hertugans mjök druknir. Þá mælti Magnús til hertugans: herra! sagði hann, þó at yðr verði smærri gjafir veittar en vert væri, þá vil ek þó minnast yðar: ek vil gefa yðr riddara 40 með öllum búnaði sínum; en þat er sagt at einn riddara kostar 8 merkr gulls sinn búnað. Hertuginn þakkar Magnúsi gjöfina, ok segir at þessi gjöf var bæði góð ok stórmannlig. Nú leið á daginn, ok kom eigi riddaraliðit, þat er Magnús skyldi gefa hertuganum, þvíat eigi var alla í einum stað upp at taka. Þá mælti hertuginn: Magnús frændi! sagði hann, nú munu ver ríða fyrir, ok bíða svá

liðsins, þar sem yðr þykkir fallit. Magnús svaraði: gjörum svâ, sagði hann, ok skal ek ríða a leið með yðr, frændi! ok skiljast eigi fyrr við yðr, en þat er efnat, er ek hefi heitið yðr. Já, herra! sagði hertuginn, allt mun þat svâ efnast, sem þer hafit tilskipat, en jafnan þikkir oss sœmd at yðru föruneyti. Síðan mynntist Knutr lávarðr við Nikolás konúng, frænda sinn, ok aðra menn þá er hânum sýndist. Eptir þat stíga þeir á hesta sína, ok ríða í brot; þeir riðu um skóg nokkurn, ok komu í rjóðr eitt; þá bað Magnús þá stíga af baki, ok bíða riddaranna, ok lèzt vænta at þeir mundi skamma stund þurfa. Þeir gjörðu nú svâ, at menn stigu af hestunum, ok settust niðr í rjóðrinu, ok sofnuðu þegar margir, er af baki vâru farnir, þvíat þeir höfðu drukkit fast um daginn. Knútr lávarðr sat á lágeinni, en Magnús frændi hans hjá hânum, ok var hann Magnús í blárri kápu. Síðan sjá þeir hvar maðr hljóp fram or skóginum, þar sem þeir vâru, ok er hann kom í rjóðrit, þar er þeir sátu, steypti hann af ser kápunni, er hann var í, ok reif af ermina aðra; hann mælti ekki við þá; hljóp síðan aptr í skóginn. Hertuginn spurði Magnús; frændi! sagði hann, hvat ætlar þú slíkt vera, svâ er sem þetta se vísbendíng nokkur? Ek veit eigi, herra! sagði Magnús, lítið mark ætla ek at slíku, eða hyggr þú at her búi nakkvat annat undir? Hertuginn svaraði: þat grunar mik, at þetta muni skolu vera njósn nokkur þeim er nær oss eru, ok mun lið vera komit at oss í skóginum. Ekki mun þat vera, frændi! segir Magnús, þvíat þú ert svâ

vinsæll maðr, at engi vill yðr grand gjöra. Þá tók hertuginn hendi sinni á öxl Magnúsi, ok spurði: hví leiddir þú mik svá á götu, frændi! sagði hann, at þú vart í brynju? Magnús svaraði: þvíat ek em eigi jafnvinsæll, sem þer erut, frændi! Í þenna tíma, er þeir töluðust við, kváðu við lúðrar í skóginum alla vega braut frá þeim, ok því næst drifu menn at þeim or mörkinni. Fyrir þessu liði rèð sá maðr, er hèt Heinrekr halti, hann var son Sveins Sveinssonar konúngs, Úlfssonar, manni firnari en brœðrúngr Knúts lávarðar; en þetta voru þó ráð þeirra feðga Nikuláss konúngs ok Magnúss sonar hans. Ok er hertuginn sá, at liðit þusti fram or skóginum at þèim, ok hann sá at þetta váru ófriðarmenn, þá mælti hann: hvat er nú, Magnús frændi! sagði hann, ræðr þú nakkvat fyrir fjölmenni þessu? Magnús snaraðist við hánum, ok mælti: öngu skiptir þik, hverr fyrirræðr, at fullu skal þer nú vinna. Snerist hann þá í lið með Heinreki halta. Hertuginn mælti: guð fyrirgefi þer, frændi! sagði hann, ef nakkvat er ofgjört í þessu, ok fyrirgefa vil ek þer. Þeir Magnús ok Heinrekr halti veittu þeim Knúti lávarði atgöngu harða, en þeir hertoginn snerust til varnar í móti; þar tókst hörð orrosta, ok var mjök ójafnlig, þvíat margir váru þar um einn; váru þeir ok ekki viðbúnir, þvíat þeir vissu ser enskis ótta vánir ne ófriðar á þeim degi; váru ok margir svá dauðadruknir, at eigi vöknuðu, fyrr en spjótin dundu á þeim eða í gegnum þá, þeir er sofnat höfðu. Þar fèll Knútr lávarðr, ok er þat flestra manna sögn, at Heinrekr halti bæri vápn á

hann, ok veitti hánum bana; þar fèll ok mestr hluti liðs hans hertugans; en hann sjálfr fèkk þó mælt fyrir ser, þat er hánum var hjálpvænligast, áðr hann lèzt, en fátt eðr ekki lèzt af liði þeirra Magnúss ok Heinreks. En er þessi tíðendi spurðust um Danmörk, þá harmaði hverr maðr Knút lávarð, ok urðu þeir Nikulás ok Magnús son hans stórilla þokkaðir af þessu verki, svá at nær engi maðr í Danmörk bað þeim góðs fyrir þetta, ok jafnvel þeir er áðr váru vinir þeirra sögðu, svá sem var, at þetta var et mesta níðíngsverk, ok engi dugandi maðr mundi til þeirra vilja þjóna upp frá því. Knútr lávarðr var færðr til Hríngstaða, ok þar jarðaðr, ok er sannheilagr maðr, ok gjörir margar fagrar jarteignir ok dýrligar. Líflátsdagr hans er einni nótt eptir enn 13. dag jóla, en nú er hánum haldinn messudagr um alla Danmörk enn næsta dag eptir Jónsmessu baptista á sumarit, því at þá var upptekinn úr jörðu heilagr dómr hans; þar heitir nú Lávarðsskógr, er hann fèll. Svá segja Danir, at í rjóðri því, er enn helgi Knútr lávarðr fèll, se jafnan síðan fagrgrœnn völlr, hvárt sem er vetr eða sumar.

Ordregister.

Den Bogstavrække, hvorefter dette Ordregister er ordnet, består af følgende 28 Bogstaver:

a,	*á;*	i,	*í;*	p,	*pe;*	y,	*ý;*
b,	*be;*	j;	*joð (je);*	r,	*err;*	z,	*zeta;*
d,	*de;*	k,	*ká;*	s,	*ess;*	þ,	*þorn (þá);*
e,	*e;*	l,	*ell;*	t,	*te;*	ð,	*eð;*
f,	*eff;*	m,	*emm;*	u,	*ú;*	æ,	*æ;*
g,	*ge;*	n,	*enn;*	v,	*vaff (ve);*	œ,	*œ;*
h,	*há;*	o,	*ó;*	x,	*ex;*	ö,	*ö.*

Ð, ð henføres i alle gamle Bogstavrækker, f. E. i de Sprogafhandlinger, som ere tilföjede Skalda, og i de angelsaksiske Alfabeter hos Hickes, bestandig til Þ, þ, aldrig til D, d; det forblandes også i gode Oldbøger, ligesom i Angelsaksisk, ofte med þ, aldrig med d, undtagen som Skødesløshed eller Skrivefejl, hvor man har glemt Tværstregen. Det synes derfor rettest at lade det beholde denne Plads, som jeg også har anvist det i mit islandske *Lestrarkver með stuttum skíringargreinum um stafrofið.* Kaupmannahöfn 1830.

De i Klammer indsluttede Tal henvise, her som i Anmærkningerne, til Nummerne i min *kortfattede Vejledning til det oldnordiske.* Kh. 1832.

Brøktallene ved No. og Gjo. bestemme med det øverste Tal Böjningsmåden, med det nederste Könnet eller Klassen deraf, hvortil Ordet henhører efter nysnævnte kortf. Vejledning.

De øvrige Forkortelser ere de sædvanlige, som: *I.*, Intetkön, *Ha.*, Hankön, *Hu.*, Hunkön; *Bi.*, Biord (Adverbier); *Bo.*, Bindeord (Konjunksioner); *Gr.*, Grad; *Kjb.*, Kjendebogstav (*characteristica*); *Kjo.*, Kjendeord (Artikkel); *Hjo.*, Hjælpeord; *frems. M.*, fremsættende Måde (Indikativ); *bet. M.*, betingende Måde (Konjunktiv); *Nf.*, Navneformen (Infinitiv); *Tf.*, Tillægsformen (Partisip), o. desl.; *Fms.*, Fornmannasögur; *Hk.*, Heimskringla; *Nj.*, Njála; *Jómsvs.*, Jómsvíkíngasaga; *Lb.*, denne Læsebog.

Á, ek (142. 143), *Lb. S.* 3.

Abbast við, ek, $\frac{1}{1}$, *fortrediger, skælder på.*

Á-bý, ek (152), *bor på.*

Ábyrgðarlutr, (60), *Ansvarssag.*

Afarkostir, (60. *c*), *Voldsomheder.*

Afl, $\frac{2}{1}$ *ud. Fl.*, *Styrke.*

Afla, ek $\frac{1}{1}$, *erhværver, forskaffer.*

Afráð, $\frac{2}{1}$, *Skade, Mandetab, Drab;* ver munum gjalda þat afráð, *det vil komme os så dyrt at stå* (*Lb.* 121).

Ágángr, $\frac{2}{2}$, *Anfald, Overlast.*

Ágætt, -tr, -t, *berömt.*

Áheyrsi, *Ha.*, *som hører på noget.*

Ákafi, $\frac{1}{2}$, *Iver, Hidsighed.*

Ákaft, -fr, áköf, *heftigt, hidsigt.*

Ákefð, $\frac{2}{3}$, *se* Ákafi.

Akkeri (=kvæði), *Anker.*

Á-kveð, ek, $\frac{2}{1}$, *tilsiger, aftaler, bestemmer.*

Albúit, -inn, -in, *ganske færdigt, beredt.*

Aldrat, -aðr, öldruð, *aldrende.*

Á-legg, ek (140), *pålægger, vedlægger.*

Alhugat, -aðr, -uð, *alvårligt, fast besluttet.*

Atgjörvi (=kvæði), *Styrke, Mandighed.*

At-hygg, ek (141), *giver Agt på, ser efter.*

Atlaga, $\frac{1}{3}$, *Læggen til med Skibene, for at begynde et Søslag.*

Átrúnaðr, (60), *Tro, Religion.*

Atsókn, $\frac{2}{3}$, *Angreb, Anfald.*

At-sœki, ek (141), *angriber, bestormer.*

Atþreytt, -ttr, -tt, *trængt, nødtvunget.*

Auga, (42), *Öje, Hul.*

Aungr, -ng (116), *ingen.*

Austmaðr, (65), *Udlænding fra Østen, Nordmand.*

Austr, *Bi.*, *østlig; imod Østen.*

Autt, -ðr, -ð, *øde, tomt.*

Auðigt, -gr, -g (96), *rigt.*

Auðit, -inn, -in, *bestemt af Skæbnen.*

Auðkent, -ndr, -nd, *kjendeligt.*

Auðna, $\frac{1}{3}$, *Skæbne, Lykke.*

Auðsætt, -sær, -sæ, *öjensynligt, klart.*

Auðvelt, -ldr, -ld, *let.*

Ávalt, *Bi.*, *altid, bestandig.*

Ávaxtað, *forøget, ågret med.*

Ávint, *udsat for Angreb.*

Áðr, 1) *Bi. för, tilforn,* 2) *med udeladt* en, *Bo. förend.*

Bakki, $\frac{1}{2}$, *Flodbræd.*

Bardagi, $\frac{1}{2}$, *Slag.*

Beini, ek, $\frac{1}{2}$, *hjælper til.*

Beinskeyti (=æfi), *Færdighed i at skyde lige, d. e. vist.*

Beinskeytt, -tr, -t, *som skyder vist.*

Beitiáss, (52), *Sejlstang, måskje Bovspryd.*

Beiði, ek, $\frac{1}{2}$, *beder, begjerer, forlanger.*

Bekkr, (60. *b*), *Bænk.*

Ben, (58), *et dødeligt Sår.*

Ber, ek (140), *slår, Lb. S.* 3.

Ber, ek (148), *bærer, fører;* ber af einum, *overgår én;* ber saman, *sammenligner.*

Bernskt, -skr, -sk, *barnagtigt, ungt.*

Bert, -rr, -r, *bart, blot, åbenbart.*

Bil, $\frac{2}{1}$, *Afstand i Tid eller Rum, Opsættelse.*

Bíldör, (57), *Pil med en hvas Spids* (bíldr).

Birti, ek, $\frac{1}{2}$, *bekjendtgör.*

Bið, ek, $\frac{2}{1}$, 1) *beder,* 2) *bejler.*

Bíð, ek, $\frac{3}{2}$, *bier, vænter.*

Bjart, -rtr, björt, *klart, skinnende.*

Bláeygt, -gr, -g, *blåöjet.*

Blámaðr, (65), *Neger, Afrikaner.*

Blámœr, $\frac{2}{3}$, *Havets Mø* ɔ: *Bølgen.*

Blandit, -inn, -in, *tvetydigt* (som Egenskab ved Karakteren), ómtrent hvad vi i Spøg kalde *lumsk.*

Bleikt, -kr, -k, *blegt, lyst.*

Bleyða, $\frac{1}{3}$, *Kujon.*

Blót, $\frac{2}{1}$, *hedensk Ofring.*

Blóta, ek, $\frac{1}{1}$, *ofrer til Afguder.*

Blótbolli, $\frac{1}{2}$, *Offerbolle.*

Blótskapr, (60), *Afguderi, se* Blót.

Blóðkýlarnir, *Ha. Fl. med Kjo., Lb.* 86. *et Skældsord, omtr. Blodhundene.*

Blóðugt, -gr, -g (96), *blodigt.*

Bogaskot, $\frac{2}{1}$, *Bueskud, også Pil.*

Bogi, $\frac{1}{2}$, *Bue.*

Bogsterkr, *stærk til at spænde en stiv Bue.*

Ból, $\frac{2}{1}$, *Bondegård,* 2) *Sæng,* 3) *Dyreleje.*

Borð, $\frac{2}{1}$, 1) *Bord,* 2) *Kanten af et Skib, Skibsbord.*

Bót, $\frac{3}{3}$, *Bod, Bøde.*

Boð, $\frac{2}{1}$, 1) *Bud,* 2) *Befaling,* 3) *Gilde, Bryllup.*

Bragð, $\frac{2}{1}$, *Öjeblik, også Kneb, List.*

Brandr, (50), 1) *en Brand,* 2) *en Klinge.*

Brátt, *Bi., hurtigen.*

Bráðgjört, -rr, -r, *tidlig modent i Henseende til Sjæls- og Legemskræfter.*

Bregð, ek (148), 1) *forandrer, slår op,* 2) *slår om.*

Breiði, ek, $\frac{1}{2}$, *breder ud, strækker ud.*

Brekka, $\frac{1}{3}$, *Skråning*, *Brink*.

Brenn, ek (144), *brænder*, *er i Brand*.

Brenni, ek (124), *Lb. S.* 30.

Brest, ek, $\frac{3}{1}$, *brister*, *springer itu*.

Brestr (= dalr), *Brag*.

Breyti, ek, $\frac{1}{2}$, *forandrer*.

Bríngа, $\frac{1}{3}$, *Bringe*, *rys t*, *Barm*.

Broddr, $\frac{2}{2}$, *Brod*, *Spids*.

Brot, *Bi.*, *se* **Brott**.

Brotna, ek, $\frac{1}{1}$, *brydes*, *går i Stykker*.

Brott, *Bi.*, *bort*, í brott, *d. s.*; brottu *og* í brottu, *borte*.

Brottlaga, $\frac{1}{3}$, *Læggen fra*, *ud*, *med Skibe*, *når man vil drage bort*.

Brún, (71), 1) *Öjenbryn*, 2) *Kant*, *især fremragende Kant*.

Brúnáss, (52), *Bjælke ell. Ås*, *som bærer en fremspringende Kant af en Bygning*.

Brunaöld, $\frac{2}{8}$, *Brændalder*.

Bruni, $\frac{1}{2}$, 1) *Forbrændelse*, 2) *Brand*, *Ildebrand*.

Brynstúkur, $\frac{1}{3}$, *ud. Ent.*, *Armharnisk*.

Brynþíng, $\frac{2}{1}$, *Brynieting* ɔ: *Slag*.

Brýt, ek, $\frac{3}{3}$, 1) *bryder*, *brækker*, 2) *forbryder*.

Bryti, $\frac{1}{2}$ (44), *en Bryde*, *Køgemester*.

Brytja, ek, $\frac{1}{1}$, *hugger i Stykker*.

Bræðrúngr, $\frac{2}{2}$, *Søskendebarn*.

Bú, $\frac{2}{1}$, *Landejendom*.

Búi, $\frac{1}{2}$, *Nabo*.

Búnaðr, (60), 1) *Husholdning*, 2) *Tilbehør*, *Dragt*, *Rustning*.

Búþegn, $\frac{2}{2}$, *Selvejer*, *Ejendomsmand*. (52)

Búð, $\frac{2}{8}$, *Lb. S.* 99.

Bý, ek (152), 1) *bor*, 2) *bereder*, *udruster*.

Byrvænt, -nn, -n, *som lader håbe Medbör*, *ser ud til god Vind*.

Bæði, *Sto.* (112), *begge*.

Bær, (60), *Gård*.

Bœti, ek, $\frac{1}{2}$, 1) *bøder*, 2) *istandsætter*.

Bölva, ek, $\frac{1}{1}$, *bander*, *forbander*.

Efna, ek, $\frac{1}{1}$, *gör Tilberedelser til*, 2) *udfører, opfylder* (*ellers* efni).
Efnd, $\frac{2}{3}$, *Opfyldelse af et Løfte ell. Forsæt.*
Efra, (103. 160), *höjere, øvre.*
Égi, *se* Eigi.
Eggjan (= skipan), *Æggen, Opmuntring.*
Eggteinn, (52), *Stålæg*, *den lange med Stål belagte Strækning af Æggen i et Sværd.*
Eigi, *Bi.*, *ikke.*
Eign, (77), *Ejendom.*
Eigna, ek, $\frac{1}{1}$, *Lb. S.* 3.
Eilíft, -fr, -f, *evigt.*
Einkamál, $\frac{2}{1}$ *ud. Ent.*, *hemmelig Aftale, bestemt Akkord.*
Einkanna, *uböj. To. Lb.* 66, *særdeles kjendeligt.*
Einkar, *Bi.*, *særdeles, meget.*
Einsætt, -r, -», *eneste* (*Udvej*), *som ses, særdeles iöjnefaldende.*
Einvald, $\frac{2}{1}$, *Monarki, Enevælde.*
Einn-veg, *Bi.*, *på samme Måde.*
Eiri, ek, $\frac{1}{2}$, 1) *sparer, skåner*; 2) *er tilfreds, finder mig fornöjet.*
Eiðspjall, $\frac{2}{1}$, *Edsformular, Edsudtryk.*
Ekki, *Sto.* (116), *intet*, 2) *Bi. ikke.*
Èl, $\frac{2}{1}$, *Byge.*
Eldi, ek $\frac{1}{2}$, *gör Ild.*
Eldkveykja, $\frac{1}{3}$, *Tönder, noget til at göre Ild med.*
Eldr, $\frac{2}{2}$, *Ild.*
Ella og ellar, *Bi.*, *ellers.*
Ellidautt, -ðr, -ð, *dødt af Alder.*
Em, ek (147), *er.*
En, *Bo.*, *Lb. S.* 2.
Enda, *Bo.*, *også, men også.*
Enn, 1) *Bi.*, *Lb. S.* 2. 2) *Kjo. se* Et.
Eptra, (103), *det bagerste* (*af to*).
Er, 1) Sto., *som*, 2) Bi., *da, hvor*, o. desl.
Erfi (=kvæði), *Begravelsesgilde, Arveøl.*
Ervitt, -ðr, -ð, *möjsomt, vanskeligt.*

Felmtr, $\frac{2}{2}$, *ud. Fl., Skræk.*
Femildr, -ld, *gavmild.*
Fengr, *Ha. Fangst.*
Fer, ek (144), *farer, gdr, rejser;* ferr vel, *vokser, sidder smukt (om Hdret).*
Festi *ell.* Festr (= veiðr), *Halskæde, Reb.*
Fetbreiðr, $\frac{2}{2}$, *Navnet pd et Sværd, af* fet, *Fjed, Skridt, og* breitt, *bredt.*
Fetilstíngr, $\frac{2}{2}$, *Sværd, af* fetill, *Bdnd, Bælte, Gjehæng,* stíngr, *Stik eller Redskabet til at stikke med.*
Feván, $\frac{2}{3}$, *Hdb om Fordel.*
Feðgar, (73), *Fader og Sön ell. Sönner.*
Fíll, $\frac{2}{2}$, *Elefant.*
Fimt, -mr, -m, 1) *hurtigt,* 2) *behændigt.*
Firr, (103), *fjærnere, se* Fjarri.
Fiskimannabúð, $\frac{2}{3}$, *Fiskerhytte.*
Fjall, $\frac{2}{1}$, *Fjæld, Bjærg.*
Fjarar, þat, $\frac{1}{1}$, *ebber, Vandet falder.*
Fjármunir (= dalir), *ud. Ent., Formue.*
Fjarri, *Bi., fjærn.*
Fjöldi, $\frac{1}{2}$, *Mængde.*
Fjölmenni (= kvæði), *d. s.*
Fjölmennt, -nnr, -nn, *talrigt, folkerigt.*
Fjör (= frœ), *Liv.*
Fjörðr, $\frac{8}{2}$, *Fjord.*
Fjötra, ek (132), *fængsler, lænkebinder.*
Fjöturr, (54), *Fjedder, Fodjærn.*
Fjöðr, (54), *Fjeder.*
Fleinn, (52), *Pil ell. Spyd.*
Fljót, $\frac{2}{1}$, *en Flod.*
Fljótt, -tr, -t, *hurtigt.*
Flot, $\frac{2}{1}$, *Flyden.*
Flótti, $\frac{1}{2}$, *Flugt.*
Flýg, ek, $\frac{3}{3}$, *flyver.*
Flyt, ek (140), *flytter, fører;* flyt örendi, *udfører et Ærinde, taler en Sag.*
Flýt, ek, $\frac{3}{3}$, *flyder, rinder.*
Flæ, ek (151), *flår.*
Flæmi, ek (134), *fordriver, bortjager.*
Forað, $\frac{2}{1}$, 1) *ufremkommeligt Morads,* 2) *stor Ulykke,* 3) *Furie.*

Forellri (=kvæði) *ud. Fl.*, *Forfædre.*

Formáli, $\frac{1}{2}$, 1) *Fortale*, 2) *Formular.*

Fornt, -rn, -rn, *gammelt*, *fra gamle Tider.*

Forræði (=kvæði), *Opsyn*, *Bestyrelse.*

Forsát, $\frac{2}{3}$, *Baghold*, *Efterstræbelse.*

Forspár, *Ha.* forspá, *Hu. To.*, *forudsigende.*

Fortölur, $\frac{1}{3}$, *ud. Ent.*, *Overtalelser*, *Opmuntring.*

Forvitri, *Ha.*-a, *Hu.* (97), *kyndig*, *vís.*

Fóthvatt, -tr, -hvöt, *rapfodet.*

Fótr, (69), *Fod*, *Ben.*

Frá-hverf, ek (153), *går fra*, *vender bort.*

Fram, *Bi.*, *frem.*

Framan, *Bi.*, *fortil.*

Framanvert, -rðr, -rð, *det forreste.*

Frambýggjar, *Ha. i Fl.*, *Krigsfolk*, *som have Plads i den forreste Del af Skibet.*

Framhjá, *Fho.*, *forbi.*

Framkvæmd, $\frac{2}{3}$, *Driftighed.*

Framlögin, $\frac{2}{1}$, *med Kjo. i Fl.*, *Tilskud.*

Framsaga, $\frac{1}{3}$ (43), *Fremsættelse*, *Fremsigelse.*

Framsýnt, -nn, -n, *forudseende.*

Fránt, -nn, -n, *glinsende*, *blankt.*

Frá-segi, ek (141), *fortæller.*

Frásögn, $\frac{2}{3}$, *Fortælling.*

Freka, $\frac{1}{3}$, *Hårdhed*, *Strænghed.*

Frelsi, (=kvæði), *Frihed*, *Frigivelse.*

Fremra, (103), *forrest* (*af to*).

Frètti, ek, $\frac{1}{2}$, 1) *spörger*, 2) *får at vide.*

Frítt, -ðr, -ð, 1) *smukt*, 2) *stærkt*, *dygtigt.*

Frótt, -ðr, -ð, *kyndigt.*

Frumvaxta, (97), *fremvækst*, *næsten fuldvoksen.*

Frý, ek, $\frac{1}{3}$, (141) *betvivler*, *bebrejder én Mangel på noget*, *opfordrer*, *udæsker.*

Gata, $\frac{1}{3}$, 1) *Gang*, 2) *Fodsti.*

Gef, ek (144), *giver.*

Gegn, *Fho.*, *imod; í* gegn, *imod, i Møde.*

Gegni, ek, $\frac{1}{2}$ 1) *svarer til, på;* 2) *møder for, tager imod.*

Geigr, $\frac{2}{2}$, *Frygt for Skade, ell. Skade, Uheld.*

Geing, ek (149), *går.*

Geisli, (42), *Stråle.*

Geld, ek (153), *betaler, bøder, undgælder.*

Gell, ek, $\frac{3}{1}$, *gjalder, giver Gjenlyd.*

Geri, ek, $\frac{1}{2}$, *gör;* g. um mál, *er Dommer i en Sag, afgör en Sag.*

Get, ek (146), 1) *avler,* 2) *omtaler,* 3) *forskaffer.*

Get, ek (146), *kan.*

Gey, ek, $\frac{2}{3}$, *gør (som en Hund).*

Geymi, ek, $\frac{1}{2}$, *gjemmer, passer på.*

Geysi, *Bi.*, *forfærdelig, grumme.*

Gildra, ek, $\frac{1}{1}$, *hilder, sætter Fælde for, stiller til, makinerer.*

Gín, ek, $\frac{3}{2}$, *gaber, spærrer Munden op.*

Girnd, $\frac{2}{3}$, *Begjerlighed.*

Gjöf, $\frac{2}{3}$, *Gave, Foræring.*

Gjöri, *se* Geri.

Gjörla, *Bi.*, *görligen, tydeligen.*

Gjörsimi (=veiði), *Kostbarhed, Klenodie.*

Glep, ek (140), *forblinder, vildleder, narrer.*

Gleð, ek, $\frac{1}{3}$, *glæder.*

Glotti, ek, $\frac{1}{2}$, *ler med Forundring ell. desl.*

Gluggi, $\frac{1}{2}$, *ell.* gluggr, $\frac{2}{1}$ (64), *Glug, Vindue.*

Glæsiligt, -gr, -g, *smukt, glimrende.*

Gnógt, $\frac{2}{3}$, *Overflødighed.*

Gnæfi, ek, $\frac{1}{2}$, *står i Vejret, rager frem.*

Gólf, $\frac{2}{1}$, *Gulv.*

Góðgjarnt, -rn, -gjörn, *velvilligt.*

Goði, $\frac{1}{2}$, 1) *en Gode, en Herredshøvding, Tempelforstander.*

Grand, $\frac{2}{1}$, *Skade.*

Granda, ek, $\frac{1}{1}$, *skader.*

Gras, $\frac{2}{1}$, *Græs.*

Grátanda, -i, -i, *grædende.*

Grautr, (60), *Grød.*

Grávara, $\frac{1}{3}$ (43), *Grdverk.*

Grein, $\frac{2}{3}$, 1) *Forskjel, Uenighed,* 2) *Post, Punkt.*

Greip, $\frac{2}{3}$, *Fl.* -ar, *Mellemrummet imellem Fingrene, imellem Tommelfingeren og de andre fire Fingre.*

Greiði, ek, $\frac{1}{2}$, *udreder, udvikler,* 2) *betaler.*

Gren, $\frac{2}{1}$, *Rævehule.*

Grimleiki, $\frac{1}{2}$, *Grumhed.*

Gríp, ek (144), 1) *griber,* 2) *begriber.*

Gripr, $\frac{2}{2}$, *en Kostbarhed, kostbar Ting.*

Grið, $\frac{2}{1}$, *ud. Ent., Fred, Sikkerhed,* (*Kvartér*).

Grjót, $\frac{2}{1}$, *ud. Fl., Stene.*

Grunar, mik þat, $\frac{1}{1}$, *det aner mig, jeg formoder.*

Grunr, (60), *Mistanke, Formodning.*

Græt, ek, $\frac{2}{2}$, *græder.*

Græ, ek (150), *gror, vokser, læges.*

Gröf, $\frac{2}{3}$, 1) *Grøft, Grube,* 2) *Grav.*

Gröftr, $\frac{3}{2}$, *Begravelse, Grav.*

Grön, $\frac{2}{3}$, *Skæg på Læben, også Læbe, Mule.*

Gröptr, $\frac{3}{2}$, *se* gröftr.

Gullhálsar, $\frac{2}{2}$, *ud. Ent., Folk, som bruge Guldkæder om Halsen* ɔ: *ere overdådige i Klædedragt.*

Gullroðit, -inn, -in, *forgyldt.*

Gullsaumat, -aðr, -uð, *udsyet, broderet med Guldtråd.*

Gunnborð, $\frac{2}{1}$, *Stridsbord* ɔ: *Skjoldet.*

Gunnfána, $\frac{1}{3}$, *Stridsfane, Banner.*

Gyðja, $\frac{1}{3}$ (47), 1) *Gudinde,* 2) *Præstinde.*

Gæfa, $\frac{1}{3}$, *Lykke.*

Gær, *Bi.*, í gær, *i Går;* *deraf* í gærkveld, *i Går Aftes.*

Gæti, ek, $\frac{1}{2}$, *ser efter, giver Agt på.*

Gæzla, $\frac{1}{3}$, 1) *Agtsomhed,* 2) *Bevogtning, Forsvar.*

Göfugt, -gr, -g (96), *anseligt, ypperligt.*

Göri, *se* Geri.

Hadda, $\frac{1}{3}$, *Grebet på en Kjedel.*

Háfa, -i, -a, *bestemt Form af* hátt.

Háfjall, $\frac{2}{1}$, *Bjærghöjde.*

Hafna, ek, $\frac{1}{1}$, *forkaster, afholder mig fra.*

Háfnleysi (=kvæði), *Mangel på Havn.*

Hagr, (59), *Gavn, Nytte,* 2) *Tilstand.*

Hagstœtt, -ðr, -ð, *bekvem, gunstig* (*Vind*).

Hálft, -fr, -f, *halvt.*

Halla, ek, $\frac{1}{1}$, *bringer til at hælde* (hallast).

Háls, (52), 1) *Hals,* 2) *Forenden af Skibet,* 3) *langagtigt Bjærg.*

Hamar, (53), 1) *Hammer,* 2) *stor og stejl Klippe.*

Hamíngja, $\frac{1}{3}$, *Held, Lykke.*

Handlaug, $\frac{2}{3}$, *Fl.* -ar, *Håndtvæt, Vaskefad.*

Handleggr, (60), *Arm.*

Handsala, ek, $\frac{1}{1}$, *overleverer, overdrager.*

Handskot, $\frac{2}{1}$, *Skud af Hånden, også Kastespyd.*

Hángi, ek (149), *hænger selv.*

Háreysti (=kvæði), *Skrål, Stöj.*

Harma, ek, $\frac{1}{1}$, *sørger, begræder en død.*

Harmdauði, (97), *den hvis Død beklages, begrædt, savnet.*

Harpari, (43), *Harpespiller.*

Harðgjört, -rr, -r, *hårdført.*

Harðla, *Bi.*, *meget, overmåde.*

Harðskeytt, -tr, -t, *som skyder hårdt, med Styrke.*

Harðsnúit, -inn, -in, *ondt at komme til Rette med.*

Hasla, ek, $\frac{1}{1}$, *afstikker en Kampplads med opsatte Hasselstænger.*

Hásæti (=kvæði), *Höjsæde, Trone.*

Hátíð, $\frac{2}{3}$, *Höjtid, Fest.*

Hátt, hár, há, *höjt.*

Háttat, -aðr, -uð, *af en vis Beskaffenhed, beskaffent, skikket.*

Haugr, $\frac{2}{2}$, *Höj, Gravhöj.*

Haugsöld, $\frac{2}{3}$, *Höjalder.*

Haunk, (70), *et sammenrullet Reb, en Rulle Reb.*

Hauss, (52), *Hjærneskal.*
Haust, $\frac{2}{1}$, *Høst, Efterår.*
Hef, ek, $\frac{2}{3}$, 1) *hæver, løfter,* 2) *begynder.*
Hefi, ek (138), *har;* haft, 1) *behandlet,* 2) *næret.*
Hefnandi, (49), *Hævner.*
Heilagt, -agr, -ög (96), *helligt.*
Heili, $\frac{1}{2}$, *Hjærne.*
Heilráðr, -ð, *som giver gode Råd.*
Heilræði (=kvæði), *godt, gode Råd.*
Heilt, -ll, -l, 1) *helt,* 2) *sundt,* 3) *tro, oprigtigt.*
Heima, *Bi., hjemme.*
Heiman, *Bi., hjemme fra.*
Heimdregi, $\frac{1}{2}$, *Hjemfødning.*
Heimfúst, -ss, -s, *som længes efter Hjemmet.*
Heimilt, -ll, -l, *hjemlet, erhvervet med Rette,* 2) *frit, overladt til ens Godtbefindende.*
Heimskríngla, $\frac{1}{3}$, *Jordkredsen; Snorres Verk.*
Heimsókn, $\frac{2}{1}$, *Besøg; Overfald.*
Heimti, ek (134), 1) *kræver, fordrer,* 2) *drager eller haler til mig.*
Heit, ek (149), *lover.*
Heiti, ek (149), *hedder.*
Heitast, ek, $\frac{1}{1}$, *truer med ondt.*
Heiðit, (94), *hedensk.*
Heiðni (= æfi), *Hedenskab.*
Held, ek, $\frac{2}{2}$; 1) *holder,* 2) *styrer hen til et Sted.*
Heldr, (160), 1) *heller,* 2) *vel meget, temmelig.*
Heldra, (103), *fornemmere, större.*
Hella, $\frac{1}{3}$, *flad Klippe, flad Sten.*
Helzti, *Bi.*, (*måskje for helzt til*), *alt for.*
Herblástr, $\frac{2}{2}$, *Blæsen til Angreb* (*i Krigsluren*).
Herboð, $\frac{2}{1}$, *Lb. S.* 10.
Herðar, $\frac{2}{3}$, *ud. Ent., Skuldre.*
Herði, ek, $\frac{1}{2}$, *hærder;* h. huginn, *fatter Mod.*
Herhlaup, $\frac{2}{1}$, *Lb. S.* 11.
Herklæði (= kvæði), *ud. Ent., Krigsrustning.*

Herlið, $\frac{2}{1}$, *Krigshær, Krigsfolk.*
Hermannligt, -gr, -g, *af krigersk Udseende.*
Hernaðr, (60), *Lb. S.* 12.
Hersaga, $\frac{1}{3}$ (43), *Budskab om fjendtligt Indfald.*
Herstillir (= læknir), *Hærfører, Konge.*
Hertekit, -inn, -in, *taget til Bytte, fangen.*
Herör, (57), *Lb. S.* 10.
Heygi, ek, $\frac{1}{2}$, *begraver i Höj, höjlægger.*
Heyri, ek, $\frac{1}{2}$, 1) *hører,* 2) *adlyder,* 3) *passer sig til.*
Heyverk, $\frac{2}{1}$, *Høbjærgning.*
Heðan, *Bi., herfra, heden.*
Himin, $\frac{2}{2}$, *Himmel.*
Híngat, *Bi., hid, herhen.*
Hirð, $\frac{2}{3}$, *Hof, Livvagt.*
Hirði, ek, $\frac{1}{2}$, 1) *passer på,* 2) *bryder mig om.*
Hirðir (= læknir), *Bevogter, Hyrde.*
Hitti, ek, $\frac{1}{2}$, 1) *hitter, finder, træffer.*
Hjala, ek, $\frac{1}{1}$, *snakker.*
Hjaldr, $\frac{2}{1}$, 1) *Allarm,* 2) *Havet;* deraf hjaldr-blik, *Havets Glans ɔ: Guldet.*
Hjálpvænligt, -gr, -g, *som man kan vænte Hjælp (Frelse, Salighed) af.*
Hjörð, $\frac{2}{3}$, *Hjord.*
Hlað, $\frac{2}{1}$, *Gårdsplads, brolagt Plads foran Gården,* 2) *et Guldsmykke.*
Hlaðbúit, -inn, -in, *besat med små Guldsmykker (som Hægter).*
Hland, $\frac{2}{1}$, *Pis, Urin.*
Hlaut, $\frac{2}{1}$, *Blod af Offerdyr; deraf* hlautbolli, $\frac{1}{1}$, *Skålen til Blodet, og* hlautteinn, (52), *Kösten til at stænke med.*
Hle, (68), *Ly, Læ.*
Hleð, ek, $\frac{2}{3}$, 1) *stabler, opfører,* 2) *lader et Skib.*
Hleyp, ek (152), 1) *løber, render,* 2) *springer.*
Hleypi, ek, $\frac{1}{2}$, *bringer til at løbe, skyder frem.*
Hlið, $\frac{2}{1}$, *en Port, et Led.*
Hlíð, $\frac{2}{3}$, *Fjældside, Li.*
Hlíf, $\frac{2}{3}$, *Fl.* -ar, *Skjold, Forsvarsvåben.*
Hlífð, $\frac{2}{3}$, *Beskærmelse, Forsvar, Skånsel.*
Hlífi, ek, $\frac{1}{2}$, *skåner.*

Hljóð, $\frac{2}{1}$, 1) *Lyd*, 2) *Stilhed, Lyd.*
Hljótt, -ðr, -ð, *tavst.*
Hluta, ek, $\frac{1}{1}$, *kaster Lod.*
Hluti, (64), *Del.*
Hlutr, (60), 1) *en Ting*, 2) *Lod, Del;* eiga hlut í, *tage Del i.*
Hlýt, ek, $\frac{3}{3}$, *fâr, erholder*, 2) *mâ (nødvendig).*
Hlýði, ek, $\frac{1}{2}$, *hører til, pâ.*
Hlæ, ek (151), 1) *ler, glæder mig.*
Hnefi, $\frac{1}{3}$, *Næve.*
Hnept, -ppr, -pp, *knapt.*
Hnoða, $\frac{1}{1}$, *et Nögle (Garn).*
Hnot, (70), *en Nød.*
Hnykki, ek (133 og 136), *rykker, trækker (i noget).*
Hóf, $\frac{2}{1}$, 1) *Mâde, Mâdehold, Middelvej.*
Hóll, (52), *Höj, Banke.*
Hrafn, (52), *Ravn.*
Hrapa, ek, $\frac{1}{1}$, 1) *nedstyrter*, 2) *haster, iler.*
Hrata, ek, $\frac{1}{1}$, *raver, snubler.*
Hraust, -str, -st, *rask, stærkt, tappert.*
Hraustliga, *Bi.*, *drabeligen, tappert.*
Hreinlífismaðr, (65), *en Mand, der har aflagt Kyskhedsløfte*, ɔ: *en Munk.*
Hreysti (≃æfi), *Styrke.*
Hríð, $\frac{2}{3}$, 1) *Uvejr, Byge*, 2) *Tid, Öjeblik*, 3) *Træfning.*
Hrósa, ek, $\frac{1}{1}$, *roser.*
Hross, $\frac{2}{1}$, *Ros, Hest.*
Hrossætor, $\frac{1}{3}$, *Hesteædere.*
Hrýð, ek, $\frac{3}{3}$, *rydder et Skib, ved at dræbe Besætningen.*
Hryggr, (60), 1) *Ryg*, 2) *Landryg.*
Hrýt, ek, $\frac{3}{3}$, *styrter ned, farer ud, ryger af.*
Hrædt, -ddr, -dd, *ræd, frygtsom.*
Hræðsla, $\frac{1}{3}$, *Frygt.*
Hræri, ek, $\frac{1}{2}$, *rører, bevæger.*
Hrökk, ek (155), *rykker (frem ell. tilbage).*
Hugr, (60), *Hu, Mod.*
Hugsa, ek, $\frac{1}{1}$, *tænker, overvejer.*
Húnn, (52), *Björneunge.*
Hválr, hvoll, *se* Hóll.

Hvar, *Bi., hvor.*
Hvárt, (108), *hvilket (af to).*
Hvárttveggja,(113), *hvert for sig af to.*
Hvatt, -tr, hvöt, *fyrrigt, rask.*
Hverf, ek (153), *forsvinder, vender om.*
Hvergi, *Bi., ingensteds.*
Hverso, *Bi., hvorledes, hvor (langt ell. desl.).*
Hvert, (108), *hvilket (af mange). Bi., hvorhen.*
Hvet, ek, 1/3, 1) *skærper,* 2) *opmuntrer, tilskynder.*
Hvíld, 2/3, *Hvile.*
Hýbýli, (=kvæði), *Hjemsted, Bolig.*
Hygg, ek (141), *mener, tænker.*
Hýl, ek (140), *tilhyller, skjuler.*
Hylli (= æfi), *Hyldest, Yndest.*
Hyrna, 1/3, *Spids (Hjörne) af en Økse.*
Hæð, 2/3, *Höjde.*
Hæll, (52), 1) *Hæl,* 2) *Hage, Töjrstage o. desl.*
Hærðr, -ð, *som har (smukt) Hår.*
Hætt, -ttr, -tt, *farligt.*
Hætta, 1/3, *Fare.*
Hætti, ek, 1/3, 1) *ophører,* 2) *vover.*
Hœfi, ek, 1/2, *træffer (et Mål), rammer.*
Hœgra, -i, -i, *höjre,*
Höfðafjöl, 2/3, *Bræt ved Hovedet (af et Sæde, en Sæng ell. desl.)*
Höfðaskip, 2/1, *Skib med Gallion på.*
Höfn, 2/3, *Havn.*
Höfuð, (53), *Hoved.*
Höfuðdúkr, 2/2, *et Hovedklæde, som Fruentimrene brugte om det nederste af* faldr-inn, *for at holde den på Hovedet.*
Högg, ek (152), *hugger.*
Höggorrosta, 1/3, *Huggefægtning, Sværdslag.*
Hölzti, *Bi., se* Helzti.
Höll, 2/3, *kongeligt Slot, Hald.*
Hönd, (71), *Hånd;* af hendi manns, *på ens Vegne;* á hendr, *imod.*

Höttr, $\frac{3}{2}$, *Hat.*

Illvirki (= merki), *ond Gjerning*, *Misgjerning.*

Ísleggir (= dreingir), *ud. Ent.*, *Sköjter*, *eg. Ben, som man spændte under Fødderne, til at løbe på Isen med.*

Iðrótt, $\frac{2}{3}$, (*ellers* íþrótt), *Idræt*, *Legemsfærdighed.*

Jafna, $\frac{1}{3}$, *Slette.*

Jafna, ek, $\frac{1}{1}$, 1) *jævner*, 2) *jævnfører*, *sammenligner.*

Jafnaðarmaðr, (65), 1) *retskaffen*, *billig tænkende Mand*, 2) *Sammenligningsmand*, *d. e. én som kan sammenlignes med (en anden).*

Jafnan, *Bi.*, *bestandig*, *stedse.*

Jafnfagrt, (91), *ligeså smukt.*

Jafnhraust, *ligeså rask*, *tappert.*

Jafníngi, (44), *Lige*, *Ligemand.*

Jafnmikit, (*lige*) *så stort.*

Jafnræði (= kvæði), *et lige Parti.*

Jafnsköruliga, *Bi.*, *ligeså myndig*, *bestemt*, *ell. desl.*

Jafnsterkt, *ligeså stærkt.*

Jafntorsótt,-ttr,-tt, *ligeså vanskeligt at angribe*, *erobre.*

Jafnvel, *Bi.*, *endogså.*

Jamtr, *Ha. i Fl.*, *Jæmtelændere.*

Járnbarði, $\frac{1}{2}$, 1) *jærnbesldet Skib*, 2) *et Skibs Navn.*

Járnrekendr, *Hu. i Fl.*, *Jærnkæder.*

Jarðneskt, -skr, -sk, *jordisk.*

Jarðvegr, (60), *Jordbund.*

Játa, ek, $\frac{1}{1}$, *bejaer*, *bifalder*, *antager.*

Jaxl, $\frac{2}{2}$, *Kindtand.*

Jólahald, $\frac{2}{1}$, *Julefestens Höjtideligholdelse.*

Jöfurr, (54), *Konge.*

Jörð, $\frac{2}{3}$, 1) *Jord*, 2) *Landejendom.*

Kaf, $\frac{2}{1}$, *Dyb* (*i Havet*).

Kafsyndr, *Tb. i Ha.*, *som*

Kristniboð, $\frac{2}{1}$, *Kristendommens Forkyndelse, Påbud.*

Kross, (52), *Kors.*

Krœki, ek (134 og 136), *knapper, spænder.*

Kunnigt, -gr, -g, *bekjendt.*

Kurr, (52), *Knur, Klage.*

Kurteisi, (=æfi), *Høflighed, Artighed.*

Kurteist, -s (52), -s, *høfligt, belevent.*

Kveld, $\frac{2}{1}$, *Aften.*

Kvennskörúngr, $\frac{2}{2}$, *en Kvinde med Mands Mod og Hjærte.*

Kveyki, ek, $\frac{1}{2}$, *antænder.*

Kveð, ek (140), 1) *hilser*, 2) *opfordrer, kræver.*

Kveð, ek, $\frac{2}{1}$, 1) *synger*, 2) *digter*, 3) *siger.*

Kveðja, $\frac{1}{3}$, *Hilsen.*

Kvitłr, $\frac{2}{2}$, *uvist Rygte.*

Kvæði, (61), *et Digt.*

Kýli (=kvæði), *en Byld.*

Kynligt, -gr, -g, *underligt, forunderligt.*

Kyrki, ek, $\frac{1}{2}$, *kvæler.*

Kyrt, -rr, -r, *roligt, stille, fredeligt.*

Kyrtill, (52), *Kjortel, Kjole.*

Kýs, ek, $\frac{3}{3}$, *kårer, vælger.*

Kærleiki, $\frac{1}{2}$, *ell.* kærleikr, $\frac{2}{2}$, *Kærlighed.*

Köttr, $\frac{3}{2}$, *Kat.*

Kæli, ek, $\frac{1}{2}$, *køler.*

Kænliga, *Bi.*, *snildeligen, klogt.*

Kænt, -nn, -n, *kyndigt, klogt, behændigt.*

Lag, $\frac{g}{1}$, 1) *Stik, Skud*, 2) *Selskab, Lb. S. 9.* 3) *oftere i Fl.* lög, *Lov, Vedtægt.*

Lág, $\frac{2}{3}$, *en fældet Træstamme.*

Lágt, -gr, -g, (100), *lavt.*

Landsstjórn, $\frac{2}{3}$, *Landsstyrelse, Regjering.*

Lángt, -ngr, laung, (100), *langt.*

Lásbogi, $\frac{1}{2}$, *en Låsbue.*

Lát, $\frac{2}{1}$, 1) *Tab*, 2) *Død.*

Latt, -tr, löt, *lad, dovent, sent.*

Laun, $\frac{2}{1}$, *ud. Ent.*, *Løn.*

Launa, ek, $\frac{1}{1}$, *lönner, betaler.*

Laundyr, $\frac{3}{3}$, *ud. Ent.*, *Löndör* (71).

Laungetið, -inn, -in, *umægte* (*Barn*).

Laungum, *Bi.*, *gjentaget og længe hver Gang.*

Lausafe, (68), *rørligt Gods, rede Penge.*

Laust, -ss, -s, 1) *løst*, 2) *frit.*

Lávarðr, (60), *Herre*, *Prins.*

Lè, ek (137), *låner.*

Legg, ek (140), *lægger;* leggja til eins, *stikke til én* (*med Spyd*).

Leggr, (60), *Ben*, (*crus*).

Leifi, ek, ½, *levner, efterlader.*

Leiga, ⅓, *Leje, Afgift.*

Leik, ek, ⅔, *leger;* leikit, *behandlet;* leikast, *være en let Sag, lade sig göre.*

Leikari, ½ (43), 1) *Spiller*, *Gøgler*, 2) *Spillemand.*

Leikr, ⅔, 1) *Leg*, *Spil*, 2) *Øvelse.*

Leita, ek, ¼, *leder efter, søger.*

Leitt, -ðr, -ð, *ledt, kjedeligt, ubehageligt.*

Leið, ⅓, 1) *Vej*, 2) *Måde.*

Leiði, ek, ½, *leder, fører.*

Lem, ek, ⅓, *slår i Stykker.*

Leppr, ⅔, 1) *Lap*, 2) *Lok.*

Les, ek (145), 1) *læser*, 2) *samler.*

Let, ek (140), 1) *trætter, matter*, 2) *fraråder.*

Lètt, -ttr, -tt, 1) *let*, 2) *rask.*

Lètti, ek ½, 1) *letter*, 2) *lindrer*, 3) *holder op.*

Leyfi (=kvæði), *Lov*, *Tilladelse.*

Leyfi, ek, ½, 1) *lover, priser*, 2) *tillader.*

Leyni, ek, ½, *skjuler, dølger.*

Leyniliga, *Bi.*, *lönligen.*

Leypi, ek, ½, *se* Hleypi.

Leysi, ek, ½, *løser.*

Líflát, $\frac{2}{1}$, *Død.*

Lifr (=veiðr), *Lever.*

Líkar, þat mer, $\frac{1}{1}$, *behager.*

Líkhamr, (64), *Legeme.*

Líkligt, -gr, -g, *rimeligt.*

Lína, ⅓, *Linie.*

Lít, ek, $\frac{3}{2}$, *ser, ser på.*

Litt, *To. i I.* vel litt (hár), (*Hår*) *af smuk Farve.*

Lítið, -ill, -il, (93. 102), *lidet, ringe.*

Lítillátt, -tr, -t, *beskjedent, nedladende.*

Litklæði (= kvæði), *ud. Ent., farvede Klæder.*

Lið, , $\frac{2}{1}$, 1) *Hjælp*, 2) *Krigsfolk.*

Líð, ek, $\frac{3}{2}$, *lider, tåler.*

Líð, ek, $\frac{3}{2}$, *lider (om Tiden)*; líða af, *ophøre, gå over.*

Liðr, $\frac{3}{2}$, 1) *Led*, 2) *Knude*; liðr á nefi, *en Krumning på Næsen.*

Liðsinni (= kvæði), *Hjælp, Hjælpsomhed.*

Liðskostr, (60. c), *Krigstroppers Beskaffenhed.*

Liðsmunr, (60), *Forskjel i Troppetal.*

Liðveizla, $\frac{1}{3}$, *Bistand.*

Ljóma, ek, $\frac{1}{1}$, *skinner, stråler.*

Ljós, $\frac{2}{1}$, *Lys, Klarhed.*

Ljóslitað, -aðr, -uð, *lysladent, blondt.*

Lofa, ek, $\frac{1}{1}$, 1) *lover*, 2) *roser*, 3) *giver Lov til.*

Loga, ek, $\frac{1}{1}$, *luer, blusser op.*

Lóga, ek, $\frac{1}{1}$, *skiller mig ved, afhænder.*

Lopt, $\frac{2}{1}$, 1) *Luft, Himmel*, 2) *Loft, Loftkammer.*

Lurkr, $\frac{2}{2}$, *en Prygl, Knippel.*

Lutr, *se* Hlutr.

Lutskipti (= kvæði), *Lod, Andel.*

Lúðr (= akr, 54), *en Lur, Trompet.*

Lý, ek (140), *knuser, hamrer.*

Lygi (= veiði), *Lögn.*

Lyk, ek, (140), *lukker.*

Lýk, ek $\frac{3}{3}$, *lukker, slutter, ender, betaler.*

Lykill, (52), *Nøgel.*

Lykt, $\frac{2}{3}$, *Slutning, Ende.*

Lypting (= drottning), *Løfting, Kahyt.*

Lýsi, ek, $\frac{1}{2}$, *Lb. S.* 107.

Lýst, ek, $\frac{3}{3}$, *slår, støder.*

Lýði, *se* Hlýði.

Lýðr (= dalr), *Folk.*

Læknir, (61), *Læge.*

Lækr, (60. b), *Bæk.*

Læsi, ek (134), *låser, lukker.*

Læt, ek (144), 1) *lader,*

Níði, ek, $\frac{1}{2}$, 1) *forhåner*, 2) *mishandler*.

Njósn, $\frac{2}{3}$, 1) *Spejden*, 2) *Efterretning*, *Nys*.

Njósna, ek, $\frac{1}{1}$, *udspejder*, *udforsker*.

Njósnarmaðr, (65), *Spejder*.

Nokkurt, -ut, *se* Nakkvart.

Norrœnt, -nn, -n, *nordisk*, *norsk*.

Ný, ek (150), *gnider*.

Nýt, ek, $\frac{8}{3}$, *nyder*, *nytter*, *bruger*.

Nytsamligt, -gr, -g, *nyttigt*.

Næ, ek (137 *og* 139), *får*, *erholder*.

Nærgætt, -tr, -t, *klogt*, *som gætter træffende*.

Nökkut, *se* Nakkvart.

Ofan, *Bi.*, *ned*, (*herāb*).

Ofar, (160), *höjere oppe*.

Óframar, *Bi.*, *ringere*, *længer tilbage*.

Ofrefli (=kvæði), *Overmagt*.

Ofrhugi, $\frac{1}{2}$, *Heltemod*, *Overmod*.

Ofríki (= merki), *Voldsomhed*.

Ófriðr, $\frac{3}{2}$, *Ufred*, *Krig*.

Ofsi, $\frac{1}{2}$, *ud. Fl.*, 1) *Overmod*, 2) *Opbrusen*.

Ófúst, -ss, -s, *uvilligt*, *nødigt*.

Ofveikt, -kr, -k, *for svagt*.

Ógefit, -inn, -in, 1) *ikke bortgivet*, 2) *ugift* (*Kvinde*).

Ógjörla, *Bi.*, *ikke nöje*.

Óhallkvæmt, -mr, -m, *ubekvemt*.

Ójafnaðr, (60), *ud. Fl.*, *Ubillighed*.

Ójafnligt, -gr, -g, *ulige*.

Okkart, (106), *vort* (*om to*).

Ókvångaðr, *ugift* (*Mand*).

Ólífi (=kvæði), *Død*.

Olli, 3. *P. i Dat. af* veld (139).

Ómakligt, -gr, -g, *ufortjent*, *ubilligt*.

Ómótt, -ðr, -ð, *utrættet*, *usvækket*.

Opa, ek, $\frac{1}{1}$, *viger tilbage*.

Opit, -inn, -in, *åbent*.

Or, *Fho.*, *udaf*.

Serkr (= dreingr), 1) *Særk*, 2) *et Mål.*

Sess, (52), *et Sæde*, *en Plads at sidde på.*

Set, ek (141), *sætter;* setja undan, *undkomme.*

Seta, $\frac{1}{3}$, *Sidden.*

Setúefni (=kvæði), *Lejlighed til at sidde.*

Setugrið, $\frac{2}{1}$, *ud. Ent.*, *Fred, Ro til at sidde.*

Síg, ek, $\frac{3}{2}$, *synker*, *daler ned.*

Sigluskeið, $\frac{2}{1}$, *Mastrummet.*

Sigr, $\frac{2}{2}$ (54), *Sejr.*

Sigra, ek, $\frac{1}{1}$, *sejrer*, *besejrer.*

Siklíngr, $\frac{3}{2}$, *Konge.*

Sin, $\frac{2}{3}$, *Fl.* -ar, *Sene.*

Sinn, $\frac{2}{1}$, *Gang*, *Sinde;* um sinn, *for denne Gang.*

Sinoeldr, $\frac{.}{2}$, *Løbeild* (*af* sina, *stridt Hø*, *tørt Senegræs*).

Sit, ek, $\frac{2}{1}$, *sidder.*

Síð, *Bi.*, *silde;* um síðir, *omsider;* síðar, *höjere Gr.*, *senere.*

Síðara, (103), *det følgende*, *senere* (*af to*).

Síðr, *Bi.*, *mindre.*

Siðr, $\frac{3}{2}$, *Sæd*, *Skik.*

Siðvenja, $\frac{1}{3}$, *Sædvane.*

Sjálfrátt, -ðr, -ð, *selvrådigt; også frivilligt, vilkårligt.*

Sjálfræði (=kvæði), *Selvrådighed*, *Frihed.*

Sjálfvili, $\frac{1}{2}$, *fri Vilje.*

Sjár, (60), *Søen*, *Havet.*

Skáli, $\frac{1}{2}$, *Hus*, *eneståènde*, *afsondret Bygning.*

Skallazskikkja, $\frac{1}{3}$, *en Kappe af Skarlagen.*

Skamlíft, -fr, -f, *som ikke lever længe.*

Skamskept, -ptr, -pt, *kortskaftet.*

Skamt, -mmr, skömm, *kort.*

Skap, $\frac{2}{1}$, *Sind*, *Sindelag.*

Skapa, ek, $\frac{1}{1}$, *skaber*, *danner*, *bestemmer* (*éns*) *Skæbne.*

Skapferði (= kvæði), *Tænkemåde.*

Skapharðr, -hörð, *hårdsindet.*

Skapligt, -gr, -g, *passende*, *naturligt.*

Skaplyndi (= kvæði), *Sind*, *Sindelag.*

Skaplöstr, $\frac{3}{2}$, *Karaktérfejl.*
Skapraunarorð, $\frac{2}{1}$, *Spotteord, Krænkelser.*
Skapþúngt, -agr, -ng, *sorrigfuldt.*
Skarpleitt, -tr, -t, *skarpladent, mageragtigt.*
Skarð, $\frac{2}{1}$, 1) *Skår,* 2) *Tab, Afbræk.*
Skaut, $\frac{2}{1}$, *Skød.*
Skeið, $\frac{2}{2}$, *Fl.* -ar, *et Slags Langskib.*
Skelf, ek (153), *skælver, bæver.*
Skelkr, $\frac{2}{2}$, *Skræk, Forfærdelse (ud. Fl.).*
Skemtan (=skipan), *Fornöjelse, Morskab.*
Skemtunarræða, $\frac{1}{3}$, *munter Tale, Morskabstale.*
Skepna, (47), *et Kreatur, en Skabning.*
Sker, ek (148), 1) *skærer,* 2) *slagter.*
Skeyti (=kvæði), *Pil, alt hvad man skyder med.*
Skikkja, $\frac{1}{3}$, *Kappe, Kåbe.*
Skil, ek (141), 1) *skiller, adskiller,* 2) *forstår;* skilt (95), *forstået, betinget, aftalt.*
Skilnaðr, (60), *Skilsmisse, Adskillelse.*
Skín, ek, $\frac{3}{2}$, *skinner, glinser.*
Skipa, ek, $\frac{1}{1}$, *ordner.*
Skipakostr, (60), *Udvalg, Forråd af Skibe.*
Skipan, (55), *Indretning, Anordning.*
Skipstjórnarmaðr, (65), *Skibsfører.*
Skipti, ek, $\frac{1}{2}$, 1) *skifter,* 2) *vedkommer.*
Skíri, ek, $\frac{1}{2}$, 1) *gör klar, forklarer,* 2) *renser,* 3) *døber.*
Skíð, $\frac{2}{1}$, *Skier.*
Skjótt, -tr, -t, *hurtigt.*
Skjöldr, $\frac{8}{2}$, *Skjold.*
Skógargeit, $\frac{3}{3}$, *Vildgjed.*
Skógr, (60), 1) *Skov,* 2) *Forvisning.*
Skór, (65), *Sko.*
Skortir, mik þat, $\frac{1}{2}$, *skorter, fattes.*
Skotfæri (=kvæði), *Skudvidde.*
Skotmál, $\frac{2}{1}$, 1) *Skive, Mål at skyde til,* 2) *Skudvidde.*
Skotvápn, $\frac{2}{1}$, *Skudvåben.*

Skreytt, -ttr, -tt, *smykket, pyntet.*
Skrepp, ek, $\frac{3}{1}$, *smutter.*
Skriðr, $\frac{3}{2}$, *ud. Fl. (Skibets) Fart.*
Skúfat, -aðr, -uð, *frynset, dusket.*
Skyn, $\frac{2}{1}$, *Skön, Forstand.*
Skynja, ek, $\frac{1}{1}$, *skönner, forstår.*
Skynsamt,-mr,-söm, *skönsomt, fornuftigt, klogt.*
Skýt, ek (144), 1) *skyder, kaster,* 2) *fører hastig frem.*
Skær, *Ha. en Hest (et digt. Ord).*
Skömm, $\frac{2}{3}$, *Skam, Skade.*
Slátr, (54), *Kød af slagtet Kvæg.*
Slátra, ek, $\frac{1}{1}$, *med H. slagter.*
Sleiki, ek, $\frac{1}{2}$, *slikker.*
Slètt,-ttr, -tt, *jævnt, slet, ligefrem.*
Slèttmæli (=kvæði), *Veltalenhed.*
Slèttort, -ðr, -ð, *veltalende.*
Slít, ek, $\frac{3}{1}$, *sönderslider opløser.*
Sljóliga, *Bi., sløvt.*
Slæ, ek (151), *slår, prygler.*
Slœgt, -gr, -g, *snu, listigt.*
Slökkvi, ek, $\frac{1}{2}$, *slukker.*
Smalahestr, $\frac{2}{2}$, *Hyrdehest.*
Smalamaðr, (65), *Hyrde, Fårehyrde.*
Smali, $\frac{1}{2}$, *Småtkvæg, Får.*
Smjörgat, -aðr, -uð, *smörret.*
Snareygt, -gr, -g, *skarpöjet.*
Snarpt, -rpr, snörp, *skarpt, heftigt.*
Snemma, *Bi., tidligen.*
Snemmindis, *Bi., d. s.*
Sný, ek (150), *vender, drejer.*
Sofna, ek, $\frac{1}{1}$, *sover ind.*
Sókn, $\frac{2}{3}$, 1) *Søgen, Søgning,* 2) *Angreb.*
Sóknargögn, $\frac{2}{1}$, *ud. Ent., Dokumenter o. desl. henhørende til en Retssag, Bevisligheder.*
Sólarsetr, $\frac{2}{1}$, *Solens Nedgang.* (54).
Sómi, $\frac{1}{2}$, *se* Sami.
Soð, $\frac{2}{1}$, *Suppe.*

Spakt (86), 1) *spagt, sagtmodigt,* 2) *víst, klogt.*
Spaung (70), *Metalplade.*
Spekíngr, $\frac{2}{2}$, *Vismand.*
Speld, $\frac{2}{1}$, *Spjæld, Bræt.*
Spilli, ek, $\frac{1}{2}$, *spilder, fordærver.*
Spjót, $\frac{2}{1}$, *Spyd.*
Sporðr, $\frac{2}{2}$, *Fiskehale; den nederste Ende af et Skjold;* standa einum á sporði, *modstå én med Magt, træde én på Tæerne.*
Spurn, $\frac{2}{3}$, 1) *Spörgen,* 2) *Rygte.*
Spý, ek (151), *spyer.*
Spyr, ek (140), 1) *spörger,* 2) *hører, erfarer.*
Spyrni, ek, $\frac{1}{2}$, *sparker, spænder med Foden.*
Stadt, -ddr, -stödd, 1) *fastsat,* 2) *tilstede, nærværende.*
Stafat, -aðr, stöfuð, *stribet.*
Stafnbúi, $\frac{1}{2}$, *en Kriger, som står i Forstavnen.*
Stafnljár, *Ha., en Skibsle.*
Stakra, ek, $\frac{1}{1}$, *raver.*
Stál, $\frac{2}{1}$, *Stål.*
Stallari, $\frac{1}{2}$, *Staller, Hofmarskalk.*
Stalli, $\frac{1}{2}$, *Gudealter.*
Starf, $\frac{2}{1}$, *Arbejde.*
Starfa, ek, $\frac{1}{1}$, *arbejder, bestiller.*
Staung, (70), *Stang.*
Staðna, ek, $\frac{1}{1}$, *standser, hører op.*
Staðr, (60), 1) *Sted, Plads,* 2) *Stad, By.*
Stefna, $\frac{1}{3}$, 1) *Stævning,* 2) *Stævne, Møde.*
Stefni, ek, $\frac{1}{2}$, 1) *stævner* 2) *stiler imod.*
Stel, ek (148), *stjæler.*
Stemmi, ek (133), *stæmmer, dæmmer.*
Stend, ek (151), *står, står op;* þat stóðst á, *det gik lige op.*
Steypi, ek (134), 1) *styrter, hælder ud;* st. á mik brynjo, *tager Brynje pa;* 2) *styrter, kuldkaster.*
Stikla, ek, $\frac{1}{1}$, *springer, løber med lange Skridt.*
Stillt, -lltr, -llt, *stille, sagtmodigt, beskjedent.*
Stíng, ek (153) *stikker.*

Stofa, $\frac{1}{3}$, *Lb. S.* 18.
Stóll, (52), *Stol.*
Stórauðigt, -gr, -g, *meget rigt.*
Stórfe, (68), *stor Rigdom, Indkomst.*
Stórmannligt, -gr, -g, *prægtigt, fyrsteligt.*
Stórviðir, (69), *store Stykker Træ.*
Strengr, (=dalr), *Tov.*
Strönd, (70), *Kyst.*
Stund, $\frac{2}{3}$, *Stund, Time.*
Stutt, -ttr, tt, *kort.*
Stygt, -ggr, -gg, 1) *sky, vildt,* 2) *hårdt, vredt.*
Styn, $\frac{2}{1}$, *Suk.*
Styn, ek (140), *stönner, sukker.*
Stýrishnakki, $\frac{1}{2}$, *det bagerste af Roret (indad).*
Styð, ek, $\frac{1}{3}$, *støtter, understøtter.*
Stökk, ek (155), *hopper, springer.*
Stökkull, (52 og 53), *Stænkekost.*
Stökkvi, ek, $\frac{1}{2}$, *stænker, bestænker.*
Stöpull, (52 og 53), *Støtte, Tårn.*
Stöðva, ek, $\frac{1}{1}$, 1) *standser, stiller, hæmmer,* 2) *støtter.*
Sú, *Sto. Hu.* (107), *den.*
Sumar, (53), *Sommer.*
Sumrar, þat, $\frac{1}{1}$, *bliver Sommer.*
Sumt, -mr, -m, *somt, noget.*
Sund, $\frac{2}{1}$, 1) *Sund,* 2) *Svömmen.*
Sundr, *Bi.*, *sönder, itu; adskilt fra hinanden.*
Sundrskila, (97), *afsondret, adskilt fra.*
Súrnar, þat, $\frac{1}{1}$, *bliver surt.*
Súðþakt, -ktr, -þökt, *takt med Bræder.*
Svart, rtr, svört, *Lb. S.* 1.
Sveigi, ek, $\frac{1}{2}$, *svejer, böjer.*
Sveipt, -pr, -p, *krøllet, kruset.*
Sveit, $\frac{2}{3}$, 1) *Svitte, Flok,* 2) *Parti,* 3) *Bygd.*
Svigr, $\frac{2}{2}$, *Böjning, Bugt (med).*
Svívirðíng, (=drottníng), *Skam, Forhånelse.*
Sýbyrði, ek, $\frac{1}{2}$, *lægger Side om Side.*

Sýg, ek, $\frac{3}{3}$, *suer, dier.*
Syndr, -nd, *svömmekyndig.*
Sýni, ek (135), *viser.*
Sýð, ek, $\frac{3}{3}$, *syder, kåger (noget).*
Sælohus, $\frac{2}{1}$, *Herberge for Rejsende (på et ødeSted).*
Særi, ek, $\frac{1}{2}$, *sårer.*
Sælt, -ll, -l, (101), *lyksaligt, lykkeligt.*
Sætt, $\frac{2}{3}$, *Forlig.*
Sætti, ek, $\frac{1}{2}$, *forliger.*
Sœki, ek (141), 1) *søger,* 2) *angriber.*
Sœmd, $\frac{2}{3}$, 1) *Hæder, Ære,* 2) *Æresskjenk.*
Sœmiligt, -gr, -g, *sömeligt, anstændigt, hæderligt, ærefuldt.*
Sœmir, *se* Samir.
Söðull, (52), *Sadel.*
Sögn, $\frac{2}{3}$, *Fortælling.*
Sök, $\frac{2}{3}$, 1) *Sag, Prosès,* 2) *Sag, Skyld, Brøde,* 3) fyrir sakir *ell.* sökum, *Fho., formedelst.*
Sökk, ek (155), *synker.*
Söxin, $\frac{2}{1}$, *Fl. med Kjo., en Egn i Langskibe, nær ved Forstavnen.*

Tanngarðr, $\frac{1}{2}$, *Tandgærde.*
Taung, (70), *en Tang.*
Teiti (=æfi), *Lystighed, Munterhed.*
Teingi, ek, $\frac{1}{2}$, *forbinder, sammenbinder, fæster, föjer.*
Teingsl, $\frac{2}{1}$, *Sammenföjning, Sammenfæstelse.*
Tek, ek, $\frac{2}{3}$, 1) *tager,* 2) *begynder.*
Tel, ek (124), 1) *tæller,* 2) *siger;* telja at, *pådtale;* telja undan, *unddrage.*
Tem, ek (140), 1) *tæmmer,* 2) *vænner til.*
Tengi, ek, *se* Teingi.
Teygi, $\frac{1}{2}$, *lokker, forleder.*
tígit, -inn, -in, *höjbyrdigt, fyrsteligt.*
Tignarklæði (=kvæði), *Kongedragt.*
Tigr, (119), *et Antal af ti.*
Tíguligt, -gr, -g, *ærværdigt, majestætisk.*
Tilberr, þat (148), *hændes, går til.*

Tilbý, ek (152), *tillaver, tilbereder*; tilbúit, *skikket, beredt*.

Tilfallit, -inn, -in, *passende, bekvemt*.

Tilfœrt, -rr, -r, *skikket, i Stand til*.

Tilgjörníngr, $\frac{2}{2}$, *Brøde*.

Tilkvâma, $\frac{1}{3}$, *Tilkomst, Ankomst*.

Tilkýs, ek, $\frac{3}{3}$, *vælger til, bestemmer*.

Tillag, $\frac{2}{1}$, 1) *Råd, ytret Mening*, 2) *Bidrag*.

Til-mæli, ek, $\frac{1}{1}$, 1) *anmoder*, 2) *har Lyst til*.

Til-trúi, ek (137), *betror, tiltror*.

Til-vinn, ek, $\frac{3}{1}$, *anvender, opofrer, underkaster mig for (en vis Sag)*.

Til-ætla, ek, $\frac{1}{1}$, *bestemmer, betænker*.

Timbr, $\frac{3}{2}$, 1) *Tömmer*, 2) *et Mål ell. Antal af Skind*.

Títt, (159), *tit*; hvat títt var, *hvad der var på Færde*.

Tjái, ek, $\frac{1}{2}$, *viser, beviser*.

Tjald, $\frac{2}{1}$, 1) *Telt*, 2) *Forhæng, Betræk*.

Tómliga, Bi., *langsomt, sendrægtigt*.

Traust, -str, -st, *standhaftigt, pålideligt*.

Tregi, $\frac{1}{2}$, *stor Sorg, Savn*.

Treð, ek (146), *træder på*.

Trúi, ek (137), *tror*.

Trúlynt, -ndr, -nd, *trofast, oprigtigt*.

Trúnaðr, (60), *Fortrolighed*.

Trútt, -úr, -ú, *tro, oprigtigt*.

Tún, $\frac{2}{1}$, *Lb. S.* 101.

Tveimmegin, *Fho. på to (begge) Sider af*.

Týni, ek, $\frac{1}{2}$, *taber, mister*.

Tysvarsinnum, *Bi.*, *to Gange*.

Tönn, $\frac{3}{3}$, *Tand*.

Úbœtiligt, -gr, -g, *ubodeligt, uerstatteligt*.

Údœmi (=kvæði), *et sjældent og sørgeligt Eksempel*.

Úflýjanda, -i, -i, *talrigt, som man derfor ikke kan undfly*.

Úgeranda, -i, -i, *som ikke bör göres, utilbörligt.*
Úgrynni, (= kvæði), *Mængde, Overflødighed.*
Úkunnt, -nnr, -nn, *ubekjendt.*
Úleitt, -ðr, -ð, *behageligt.*
Úlfliðr, (60), *Håndled.*
Úlíkligt, -gr, -g, *usandsynligt.*
Umbúd, $\frac{2}{3}$, *Tilberedelse.*
Umfram, *Fho. Bi.*, *foruden, forud for.*
Umhverfis, *Bi., rundt omkring.*
Úmótt, *se* Ómótt.
Úmætti, (*Lb.* 62), *et upers. Gjo. i* 3. *P. af Dat. det gjorde (Kongen) vanmægtig*, d. e. (*han*) *blev afmægtig, udmattet.*
Unaðsbót, $\frac{3}{3}$, (*Lb.* 139), *Lykkens Tilvækst ell. Stigen.*
Uni, ek (137), *er tilfreds.*
Unni, ek, $\frac{1}{2}$, *elsker, holder af.*
Upp-ber, ek (148) *fremfører, fremsætter.*
Uppfæzla, $\frac{1}{3}$, *Opfødelse, Opdragelse.*
Upp-hef, ek, $\frac{2}{3}$, *ophöjer, hæver i Vejret.*
Upplosna, ek, $\frac{1}{1}$, *går løs.*
Upp-skýt, ek, $\frac{3}{3}$, *opsætter, opfører.*
Úreynt, -ndr, -nd, *uforsøgt.*
Úsekt, -kr, -k, *udömt, uforvunden.*
Útanferð, $\frac{2}{3}$, *Udenlandsrejse.*
Útboð, $\frac{2}{3}$, (*Soldaters*) *Udskrivning, Opbud.*
Útborða, *Bi., ved Siden af.*
Útferð, $\frac{2}{3}$, *Udrejse.*
Útgeri, ek, $\frac{1}{2}$, *udreder, udruster.*
Úthrundit, -inn, -in (*Lb.* 55) *stødt ud, lagt fra Land.*
Úti, (160), *ude, udenfor.*
Úvart, *Bi., uforvarende.*
Úvaskr, *Tb. i Ha.*, *ikke ferm, mindre tapper.*
Úvígt, -gr, -g, (89), 1) *uovervindeligt (formedelst sin Mængde)*, 2) *som ikke kan fægte læn-*

ger (formedelst Sár ell. desl.)
Uxi, $\frac{1}{2}$, 1) *Okse*, 2) *Stud.*
Vafaðr, (60. c.), *et af Odins Navne.*
Vaff, $\frac{2}{1}$, *Bogstavet V.*
Vagn, $\frac{2}{2}$, *Vogn,*
Vaki, ek (137 *og* 139), *vàger.*
Vakna, ek, $\frac{1}{1}$, *vàgner.*
Vald, $\frac{2}{1}$, *Magt, Vold.*
Valr, (=dalr), *ud. Fl., de faldne i et Slag.*
Vân, $\frac{2}{3}$, *Håb, Forventning.*
Vâna, ek, $\frac{1}{1}$, *håber, venter.*
Vandi, $\frac{2}{2}$, *Vane.*
Vandliga, *Bi., omhyggeligen, aldeles.*
Vandmæli (=kvæði), *en vanskelig Sag.*
Vandræði (=kvæði), *Fare, Vanskelighed.*
Vanfært, -rr, -r, 1) *vanført, svagt*, 2) *ude af Stand til, slet skikket til.*
Vángi, $\frac{1}{2}$, *Kind.*
Vant, -ndr, vönd. 1) *kræsent, strængt*, 2) *vanskeligt, uvist.*
Vânt, -ndr, -nd, *ondt; vândra manna, onde Menneskers.*
Vàpnaburðr, (60. c.) *ud. Fl., Våbens Tumlen, det at overvælde med Angrebsvåben* (*Lb.* 87),
Vargr, $\frac{*}{2}$, *Ulv.*
Vari, ek (137), *varer, holder ved.*
Varkunn, $\frac{2}{3}$, *Overbærelse.*
Varla, *Bi., næppe.*
Varna, ek, $\frac{1}{1}$, *forhindrer, sætter mig imod.*
Varningr, $\frac{2}{2}$, *Vare, Gods.*
Vart, -rr, vör, *varsomt, forsigtigt.*
Vârt, -rr, -r (106), *vort.*
Varða, ek, $\frac{1}{1}$, *afværger, forsvarer.*
Varðmaðr, (65), *Vogter, Skildvagt.*
Varðveiti, ek, $\frac{1}{2}$, *forvarer, bevarer.*
Varðveizla, $\frac{1}{3}$, *Forvaring, Gjemme.*
Vaskt, -skr, vösk, *tappert, fermt, brav.*
Vatn, $\frac{2}{1}$, 1) *Vand*, 2) *Sø.*
Vâttr, $\frac{2}{2}$, *Vidne.*

Váð-ir, $\frac{2}{3}$, *Fl.*, *Klæder, Odins Klæder d. e. Harnisk, Brynje, o. desl.*

Vef, ek, $\frac{1}{3}$, *svøber, indsvøber.*

Veg, ek (146), 1) *vejer, løfter,* 2) *dræber, fælder.*

Veggr, (=dreingr), *Væg.*

Vegna, *Fho., formedelst.*

Vegr, (60), 1) *Vej,* 2) *Måde.*

Veit, ek (142 og 143), *véd.*

Veiti, ek (134), 1) *hjælper,* 2) *yder, skaffer,* 3) *trakterer.*

Veizla, $\frac{1}{3}$, 1) *Gæstebud,* 2) *frit Len,*

Veiðr, (59), *Fangst, Fiskefangst, Jagt.*

Vek, ek (140), *vækker.*

Vel, ek (140), *vælger.*

Veld, ek (139), *kan bære,*

Velt, ek, $\frac{3}{1}$, *vælter selv, styrter om.*

Ven, ek (140), *vænner.*

Venja, $\frac{1}{3}$, *Vane, Sædvane.*

Ver, ek, $\frac{1}{3}$, *værger, beskytter.*

Verð, ek, $\frac{3}{1}$, *bliver;* ekki verðr af oss, *vi bestille, udrette intet;* verða vel við, *tále vel.*

Verkalýðr, (=dalr), *Arbejdsfolk, Arbejdsklassen.*

Verp, ek, $\frac{2}{1}$, *kaster, opkaster.*

Verr, *Bi., höjere Gr. mindre, ringere, værre.*

Vesælt, -ll, -l, *elendigt.*

Vetr (69), 1) *Vinter,* 2) *Vintervejr.*

Vex, ek (145 og 152), *vokser.*

Veðr, $\frac{2}{1}$ (54), *Vejr, Vind, Storm.*

Víg, $\frac{2}{1}$, *Drab.*

Vígi, ek (134 og 136), *vier, indvier.*

Vígkœnt, -nn, -n, *krigserfarent.*

Vígt, -gr, -g, *Lb., S.* 96.

Vígvöllr, (67), *Valplads.*

Vinátta, $\frac{1}{3}$, *Venskab.*

Vinavant, -ndr, vönd, *langsomt, kræsent til at slutte Venskab.*

Vind, ek (153), *vinder, hisser (med et Spil).*

Vörkynni, ek, ½, *overbærer, har Medlidenhed med.*
Vörn, ⅔, 1) *Værn, Forsvar,* 2) *Indsigelse i Rettergang.*
Yfirlitr, (60), *Udseende, Åsyn.*
Yfir-lýk, ek (140), *fuldbringer, tilendebringer.*
Yfirlæti, (⸗kvæði), *en Gæsts Behandling.*
Ykkart (106), *eders,* (*om to*).
Ýmist, -iss, -is, *forskjelligt, adskilligt.*
Yr, *Fho., fra, udaf.*
Yrki, ek (141), *gør, udretter, digter.*
Yðvart, (106), *eders.*
Þá, *Bi., da.*
Þagna, ek, ⅟₁, *bliver tavs,* (*tavner*).
Þakksamliga, *Bi., taknemligen.*
Þángat, *Bi., derhen.*
Þángatkváma, ⅓, *Didrejse.*
Þannug, *Bi., derhen.*
Þannveg, *Bi., således.*
Þar, *Bi., der.*
Þarat, *Bi., dertil.*
Þarf, ek (142), *behøver.*
Þarft, -rfr, þörf, *nyttigt, gavnligt.*
Þat, *Sto.* (107), *det.*
Þaðan, *Bi., derfra.*
Þegar, *Bi., strags.*
Þegi, ek (141), *tier, er tavs.*
Þegit, *Bif. af* þigg.
Þegn, ⅔, 1) *Undersåt, en fri Mand.*
Þeinki, ek (136), *tænker.*
Þek, ek, ⅓, *tækker.*
Þekja, ⅓, *Tag.*
Þerri, ek, ½, *törrer, visker.*
Þigg, ek (146), *modtager.*
Þikki, ek, *se* þykki.
Þínghá, ⅔, *Tinglav.*
Þjái, ek (134), 1) *bringer i Trældom,* 2) *tvinger, plager.*
Þjóðleið, ⅔, *Kongevej, Alfarvej.*
Þó, *Bo.,* 1) *dog,* 2) *desuden, tillige.*
Þoka, ek, ⅟₁, *bevæger lidt, rykker.*
Þokkat, ⸗aðr, -uð, *vel lidt.*
Þori, ek (136), *tör, vover.*

Öndurt, -rőr, -rő, (*egentl.* öndvert), *lige over for, som er lige imod, foran, som hører til Begyndelsen.*

Ör, (57), *Pil.*

Ör, *Fho., se* Or, Yr.

Ört, -rr, -r, 1) *redebon til noget,* 2) *gavmildt, rundt.*

Öruggt, -ggr, -gg, *trygt, sikkert.*

Örvast, *hste. Gr. af* ört.

Örviti, a, (96), *ude af sig selv, afsindig.*

Örvænt, -nn, -n, *som ikke kan håbes ell. væntes.*

Öræfi (=kvæði), 1) *Uføre,* 2) *et Sted, hvor der ingen Vej er.*

Öðlast, $\frac{1}{1}$, *lidef., opndr. erholder.*

Öxl, $\frac{2}{8}$, *Skulder, Aksel.*

Rettelser.

S. 26 L. 15 *læs* hann
— 39 — 1 - kristninni,
- — 2 - stœrsto
— 48 — 13 - Stað,
— 68 — 22 - múnklífi;
— 72 — 5 *nedfr. l.* reiðr
— 74 — 2 *læs* góðvili
— 98 — 9. 14 *læs* váru
— 135 — 17. *L.* or Austrvegi,
— 137 — 5 — lávarðar,

De to sidste Rettelser ere grundede på Arn. Magns. Afskrift; de mindre rigtige nyere Læsemåder i Teksten findes i B. og Udgaven af Knytl., hvorfra de her have indsneget sig. Skulde flere lignende Smdfejl have undgået min Opmærksomhed, bedes den gunstige Læser at undskylde dem.

